

JESUS CRISTO MUWĒĜAP EKAWĒNTUP—JOÃO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Jesus Cristo oajēm Deus mubapuk am ijodiayū be. Ipi muġē awap Deus mubapukpuk'ukat kuy osunuy. Deus xe osunuy. Deus co'i osunuy. ² Ixe Deus xe osunuy ipi muġēm pima. ³ Deus eju ixē soat o'ġuġe—ipi daġat, kabi beat tak. Ka'ūma ma kajuk o'e ipi daġ ixē imujurūġ'ūm pima. ⁴ Ja'ōbi dak ixē itabēġayū mujurūgrūġ'uk osunuy. Ixe icēmān wuymutaybitbin'uk osunuy Deus ekawēn—apēn kaxi wuymukabiahap puxim. ⁵ Ixe oajēm ijodi Deus ekawēn wuymutaybin am. Ade jījā ikērēat mujurūgrūġ'ukayū osodop ijodi. Imēnpit ixē ekawēn muwēnmu'ūm pa'ore osodop ip.

⁶ Ixe ajēm awap Deus warara'acat o'ġudot ijodi aġokatkat. Ja'ōbi o'ġudot. João i ibutet osunuy. ⁷ Oajēm Jesus Cristo muwēn ām—kabiaap puximat muwēn ām ijodiayū be. Ixe o'ġuwēnuwēn adeayū mutabun am cekay. ⁸ João ma ixē Deus mubapukpuk'ukat ġu osunuy. Oajēm ixē muwēn ām acā.

⁹ — Ixe kawēn icēmat wuymutaybitbin je'e — io'e João. — Ixe jajēm ijodi — io'e João. — Soat mutaybitbin jeku Deus ekawēn — io'e João.

¹⁰ Deus mubapukpuk'ukat oajēm ipi kay. Ijodi oekuku. Soat ipi daġacat ixē emumuġē osodop ip. Inaka ibu'u o'e ip jetabun cekay. ¹¹ Jebadipyū kay oajēm—Judeuyū kay. Inaka itabut ġu o'e ip cekay. ¹² Warara'acayū bit ixē kay osodop ip. Itabut ip osodop ixē kay. Imēnpuye:

— Deus ebekitkiyū eyju ġasū, okay eyetabut puye — io'e cebe ip.

¹³ Bekitkit jebapukpuġ ijodi ayacat'uk pewi kapkam puye; aġokatkat aoyū dabi'o pin e'em puye dak; aġokatkat

jekpot mujurũg pin puye dak. Imẽn ġu bit wuyju Deus ebekitkin e'em. Ijodiyũ Deus ebekitkin e'em Deus ibikuy buye acã. ¹⁴ Deus mubapukpuk'ukat ijodian o'e. Jesus Cristo ijodian o'e. Wuyxe osunuy. Pũg ma Deus ipot osunuy. Wara'at ka'ũmġu—ixe acã. Ijodiyũ ikẽrẽat mujurũgrũg oekuku. Inaka ixe xe ikukpin cĩcã osodop ip. Icẽmãn ixe Deus ekawẽn wuymutaybitbin'uk osunuy. Imẽneju:

— Warara'acat podi ma tekun idip — i juy ace'e'e wuyewewebe.

¹⁵ João Batista abu Deus mubapukpuk'ukat iap muwẽnuwẽn oeku adeayũ be. Ixe imẽn o'e:

Omuykuiat ma ya'õbuyxi, i. Õn pit ka'ũma, i. Okap awap ixe itabẽg osunuy iwaġo ma'ġu õn, i. Imẽnpuye obodi ma ya'õbuyxi ixe ma, i. Ixe kuy oġuwẽn eywebe, io'e — João o'e.

Imẽn abu Deus mubapukpuk'ukat iap muwẽnuwẽn oeku João Batista.

¹⁶ Soat kabia ixe xe wuykukpin cĩcã ikẽrẽat mujurũgrũg ma'ġu wuyju. Soat podi ma xipan wuykuġ, ixe xe wuykukpin puye.

¹⁷ — Eyju cũg ma Deus xe cekawẽn taġ jekukum pima — i juk adi o'e'e Moisés'ũm wuydobuyũ'ũm'ũm pe. — Deus xe eykukpin cĩcã ikẽrẽat mujurũgrũg ma'ġu eyju — i juk adi o'e'e Jesus Cristo bit.

Ixe kawẽn icẽmat muwẽnuwẽn oekuku. ¹⁸ Ka'ũma ma Deus o'jojojo buk. Ixe ipot pũg ma. Ipot acã o'jojojo. Ipot ikukpin cĩcã jebay mubapukpuk'uk osunuy wuywebe. Deus mubapukpuk'ukat ixe.

¹⁹⁻²⁸ Judeuyũ kukukayũ jepaĩyũ o'ġuju João Batista kay. O'ġuju ip jekawẽn âm ceweju. Jerusalém ka beayũ osodop ip ixeyũ Judeuyũ kukukayũ. Paĩyũ buywatwat'ukayũ dak o'ġuju ip. Levitayũ i ibuywatwat'ukayũ butet osunuy.

Fariseuyũ ixeyũ o'ğuju João kay. Betânia ka xe o'jekawên ip. Jordãodi wĩnãbu o'jekawên ip. João iboceayũ mubatisasan osunuy ijudi be. Oajêm ip João kay. Jay. João ibu'u ğu o'e jekawên âm ceweju ip.

— Abu ên? — io'e ip João be.

— Cristo ğu õn — io'e João. — Ijodiayũ daxijojo'ukan Deus emunaẽ ğu õn.

— Abu ên? — io'e ma'ğuto ip. — Elias du ên? — io'e ip. — Deus ekawên muwênuwên'ukat tu ên? Waram ğuto du ekop ocekey? Kuyjeat tu ên? — io'e ip cebe.

— Ka'ũma — io'e. — Elias ğu õn.

— Deus ekawên muwênuwên'ukat tu ên—ocemumuwiwiiat? — io'e ip.

— Ka'ũma — io'e. — Eymumuwiwiiat ğu õn — io'e.

— Abu ên? — io'e ma'ğuto ip. — Abu ên iap cuy eğuwên ocewebe. Abu ên iap muwên pin oceju ocemudocayũ be — io'e ip João be.

— Uk'a'umat pe wuyjuyũ mukũyjojom pit õn — io'e João. — “Ikêrêat mujurũğrũğap cuy epeyepere,” i õn e'em cebe ip. “Wuykukukat jajêm,” i õn e'em. “Kũyjobin cuy epesop ya'õ kay,” i õn e'em cebe ip — io'e. — Imên õn e'em cebe ip Isafas ekawên tağ—kuyat ekawên tağ—Deus ekawên muwênuwên'ukat ekawên tağ — io'e.

— “Deus ekawên muwênuwên'ukat ğu õn,” i juk ece ocewebe, “Eymumuwiwiiat ğu õn,” i dak, “Elias ğu õn,” i dak — io'e ip. — Apênpuye dak ên wuyjuyũ mubatisasan? — io'e ip.

— Õn ma ijodiayũ mubatisasan idibi be — io'e João. — Wara'at pit omuy wuyparakpe. Eyetaybit ğu ixem. Deus ekawên eymutaybitbin cuk adi ojekuku. Ğasũ bit ixey jeymutaybin. Omuykuiat ya'õbuyxiat. Õn pit ixey jo'i'ũmğũ. Wa'õbuyxi ğu õn pit ixey buxim — io'e João.

²⁹ Kuyaje João jekay Jesus ajêmap o'jojojo.

— Ak'i juy epe'e! — io'e João adeayũ be. — Teku Deus emunaẽ. Paĩyũ cordeiro aokaka'uk osodop ip ikêrêat uk am wuydobuyũ'ũm'ũm pewi — io'e. — Imênpuxim teku je'ũ ikêrêat uk am wuywebewi — io'e. ³⁰ — Ixe oğuwên eywebe kapusu — io'e. — “Ğasũ bit wara'at Deus ekawên jeymutaybin,” i juk oce eywebe. “Okap awap ixe kuy itabêğ osunuy iwağo ma'ğũ òn,” i juk oce eywebe. “Imênpuye ixe ya'òbuyxiat. Òn pit ixe jo'i'ũmğũ. Wa'òbuyxi ğũ òn pit” i juk oce eywebe — io'e. ³¹⁻³³ — Òn pit wetaybit ğũ oğuy abu ixe osunuy iam. Imênpit Israel naxeğebitbit mutaybin ojuy oğuy abu Deus emunaẽ iam. Imênpuye ojot ijodiacat mubatisasan — io'e. — Òn pit wetaybit ğũ oğuy abu ixe iam — io'e João. — Imênpit Deus cuk o'e owebe: “Obiòğbuk je'kop wemunaẽ kay,” i. “Ixe be jeedop,” i. “Ixe epejojojo,” i. “Ixe jebiòğbuk ğũòm ijoceayũ be,” i. Imên omudocat cuk o'e owebe — io'e—João o'e.

Imên João Jesus muwênuwên oekuku.

— Deus biòğbuk ojojojo — io'e João. — O'kop kabi kadiwi. Pukaso jo'i osunuy ibiòğbuk. Jesus abi jeje o'jecũğ — io'e João. ³⁴ — Ixe ma ojojojo. Ixe Deus ipot. Iboap oğuwên eywebe — io'e João iboceayũ be.

³⁵ Kuyaje João Batista waram Jesus o'jojojo. João cũğ'i osunuy jeweju etaybitbinayũ eju—xepxepayũ eju. ³⁶ Jesus cũğcũğ o'e cewap ip.

— Ak'i juy epe'e! — io'e João. — Teku Deus emunaẽ — io'e. — Cordeiro e'ũap co'i teku je'ũ ikêrêat uk am wuywebewi — io'e.

³⁷ Iboap co buje, Jesus kay o'ju ip João eju etaybitbinayũ—xepxepayũ. João ip o'suiwat Jesus kay jeju am.

³⁸ Jesus o'jekorepên.

— Ajo-kudadam eyju? — io'e Jesus.

— Ocemutaybitbin'ukat, poce ên? — io'e ip.

³⁹ — Ğa'a onuynuyap'a kay aju — io'e Jesus.

O'ju ip Jesus eju. Oajēm ip Jesus nuynuyap'a be. Katpuje ip oajēm—16 hora bima. Uk'a be ip oōm. Jesus eju ip osodop ixē kabia. ⁴⁰ Pũğ ma ixeyũ'in André i osunuy—xepxepayũ'in. André kuy João ekawēn itaybit osunuy. Imēneju Jesus eju o'ju. Ixē André Simão kitpit osunuy.

⁴¹ Ğebuje André o'ju Simão kay—jewağo kay.

— Cristo ocetobuxik — io'e Simão be.

(Wuydaxijo am Deus emunaē iape Cristo.)

⁴² O'tujowat Jesus kay. Jesus Simão o'jojojo.

— Ğn aco'i Simão — io'e. — João ipot aco'i Ğn. Wara'at ebuten ġasũ — io'e. — Ojomōğ ebuten. Céfo i ebuten je'e — io'e Jesus.

(Céfo Pedro iape Grego a'ōm, wita'a iape Mundurukú a'ōm).

⁴³ Kuyaje:

— Cum puk ōn Galiléia eipi kay — io'e Jesus.

Jesus Filipe o'tobuxik e dağ pima.

— Filipe, oweju juy ejeku — io'e.

⁴⁴ Filipe Betsaida ka bewiat osunuy, André dak, Simão Pedro dak. Pũğka bewiat ip osodop.

⁴⁵ Ğebuje Filipe Natanael o'tobuxik.

— Deus emunaē ocetobuxik — io'e Natanael be. — Moisés ixē muwēğaptup o'tupmubararak kuyje — io'e. — Deus a'ōbi o'tupmubararak. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ'ũm'ũm tak ixē muwēğaptup o'tupmubararak. Jesus i ibutet. José'ũm ipot ixē, Nazaré ka bewiat — io'e.

⁴⁶ — Apēn Ğn e'em? — io'e Natanael. — Nazaré ka bewi ġu Deus emunaē jajēm — io'e.

— Ejot cuy ijom — io'e Filipe bit.

⁴⁷ Jesus Natanael o'jojojo ajēm pima.

— Ak'i juy epe'e — Jesus o'e jeweuacat pe. — Teku Israel naxegebit — io'e. — Wuymuğuykukuku'ukat ğu teku! Icēmān e'e'ukat ma teku! — io'e.

⁴⁸ — Ĕn pit ojojo ğu buk — io'e. — Apēntak ĩn etaybit ōn? — io'e Natanael.

— Filipe be enomuwā buje ōn ejojo wūy ma'ġu ĩn — io'e Jesus. — Ĕn figueira'ip kabicuk pe bima ejojo ōn — io'e. — Wa'ōbacaam ōn ejojo — io'e.

⁴⁹ — Ocemutaybitbin'ukat — io'e. — Ĕn ma Deus ipot — io'e. — Icēmān ĩn ma Israel naxegebitbiyū kukukat — io'e.

⁵⁰ — Etabut okay, “Ĕn figueira'ip kabicuk pe bima ejojo ōn,” i juk oce buye. “Jesus itaybit cīcā,” i ĩn e'em. Ğuyjom pit obacaap ojomōġ ijodiacayū be. Iboap epejojo. “Soat podi ma Jesus ya'ōbaca,” i ece ġebu je bit — io'e. ⁵¹ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus soat pe ijodiacayū be. — Soat waġo ōn — io'e. — Koce'i je'e kabi. Deus ekawēn tojtjot'ukayū je'kop okay. Jeu dak ip oxewi. Soat iboap epejojo — io'e Jesus cebe ip.

2

¹ Xepxep xet kap puje Jesus o'ju jewebumūnap epeta kay. O'ju jeweu etaybitbinayū eju—12 beayū eju. Judeuyū peta muġēġē'uk osodop ip jewebumūn puje. Caná ka be peta o'ġuġē. Ibo ka Galiléia eipi be o'sukadop.

² Jesusyū juk o'tomuwā ip. Ixi dak o'ju ceweju ip.

³ Ğebu je uva'abidi kay o'e ip o'ti'ūm puye.

— Uva'abidi o'ti'ūm — io'e ixi Jesus pe.

⁴ — Aĩ — io'e Jesus. — I'e but ġu iboap owebe. Ğasū bit cūġ ġu owebe Deus a'ōbacaap mōġ ām.

⁵ Ğebu je ixi o'ju peta iwat a'ōbuywatwat'ukayū kay.

— O'it a'ō kay juy epe'e — io'e cebe ip.

⁶ Idibi mūn'a o'yadop iboce 6 be. Wita'a muġēġē o'yadop yaboġat'a. 80 litro opop pūġ'a be idibi, 100 litro

dak. Judeuyũ jewebuwywuy'uk ip osodop jekõn puje, jekõn epere buje dak. Jevasília wuywuy'uk osodop ip soat em. Imēnpuye ti'ade o'tidop iḡo'a be.

⁷ O'jekawēn ibuywatwat'ukayũ be ixē Jesus.

— Idibi juy epetibu ite'a munopapũn ãm—pote'a munopapũn ãm — io'e. — Epeyamunopapũnpũn cuy ip idibim — io'e.

Idibi o'eimuõm ip pote'a be. Yanopapũn o'e.

⁸ — Ti'in cuy epeti'uk yabewi — Jesus o'e cebe ip. — Eyekariwa kay juy epetidujowat — io'e.

O'ti'uk ip yabewi. O'tidujowat ip jekariwa kay.

⁹ Idibim ḡu o'e. Uva'abidim o'jediewexat. Peta iwat o'tikõn. Peta iwat ma itaybit ḡu o'e abu o'timuwexat uva'abidim iam. O'ti'uk'iyũ bit itaybit o'e.

Ḡebuje peta iwat jewebumũniat o'tomuwã.

¹⁰ — Soat oceju koam tikujĩjãti ũmũm ocebureyũ be. Ibeḡbeḡ ip pima, oceju tikõõmati ũmũm cebe ip. Ĕn pit imēn ḡu e'em. Ḡasũ acã tikujĩjãati ũmũm ĩn ocewebe! — io'e.

¹¹ Imēneju ceweju etaybitbinayũ oitabun cekay.

— Deus a'õbacaap kuḡ teku — io'e ip.

Jesus idibi o'timuwexat uva'abidim. Jesus koam wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapuk Caná ka beayũ etabutpe Galiléia eipi be. Őn Deus a'õbacaap kuḡ iap o'ḡubapuk adeayũ be.

¹² Iboap tomukadi Jesus o'ju Cafarnaum ka be. O'ju jexi eju, jekitpityũ eju dak, doze beayũ eju dak. Ade xet ḡu osodop ip iḡo ka be—pũḡpũḡ ã.

¹³ Ḡebuje o'ju Jerusalém ka kay jeweju etaybitbinayũ eju. O'ju ip Judeuyũ epeta kay. Peta mujurũḡrũḡ'uk osodop ip Judeuyũ jeḡebu am Egito eipi bewi Deus wuydobuyũ'ũm'ũm o'tujujēm iap kay. Páscoa i iḡo epeta butet osunuy. ¹⁴ O'ju Deus eju kawēnwēnap'a kay—yaboḡat'a

kay. Oajēm. Oōm. Adeayū o'jojoho ya be. Biopak teidada'ukayū o'jojoho uk'a naxirōḡ pe. Carneiro teidada'ukayū dak o'jojoho. Pukaso deidada'ukayū dak o'jojoho. Soat ip o'jojoho yanaxirōḡ pe. Ajēmjēmayū edinheiro mutrokakan ip osodop warara'acayū.

¹⁵ Jesus oitakomān uk'a becat kay. Ixibu o'subumikirik bōrōbum. Iōhōyū o'ḡuwat ya bewi soat. Bioooh. Aki kay o'ḡujēm. Dinheiro mutrokakan'ukayū dak o'ḡujēm. Biopak deidada'ukayū dak o'ḡujēm. Carneiro deidada'ukayū dak o'ḡujēm. Soat ip o'ḡujēm. Buḡ. Dinheiro mutrokakan'ukayū emesa o'ḡuy'at. Duoooooh. O'jedu. Soat o'ḡudu dinheiro isurūḡat mesa bewi.

¹⁶ — Soat cuy epetujujēm ite'a naxirōḡ pewi! — io'e Jesus pukaso deidada'ukayū be. — Webay duk'a be ḡu juy epeteidada! — io'e.

¹⁷ O'jeḡebu ip Deus ekawēn kay doze beayū. Ibodup pe ibararak opop:

Bay, ijop'a eduk'a! i. Inaka warēmtaḡ e'em ip ite'a be, i. Imēnpuye wetakoma jījā, i.

¹⁸ ḡebuje Judeuyū kukukayū o'jekawēn Jesus eju.

— Abu-a'ōbi iteyū eḡujēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi? — io'e ip Jesus pe. — Deus a'ōbacaap cuy ejomōḡ ocewebe — io'e ip. — Iboap mōḡ puje, “Cūḡ ma cebe iteyū mujēm ām,” i kuka oce'e — io'e ip.

¹⁹ — Eywebe Deus eju kawēnwēnap'a muy'at puje, wara'at'a juy oyamuy ōn ma — io'e Jesus. — Xepxep xet kap puje, wara'at'a oyamuy uk'a — io'e Jesus cebe ip.

²⁰ — Iba'ore ewebe wara'at'a muy ām xepxep xet — io'e ip. — Oceju ite'a muymuy ade koato—46 koato — io'e ip Jesus pe.

²¹ Jesus ekawën cekawën pa'arēm o'e cexe ip. “Uk'a” i'e buje, jejebit o'ğuwën Jesus. ²² Ce'ü'üayü xewi Deus pe Jesus muyu buje, Jesus ekawën kay o'jeğebu ip doze beayü.

— Deus ekawëntup pe ibararak icēmān — io'e ip. — Jesus icēmān o'e'e ocewebe — io'e ip jewewebe.

²³ Adeayü oitabun Jesus kay ixē Jerusalēm ka be bima—Judeuyü Páscoa epeta muğēğēm pima. Ōn Deus a'ōbacaap kuğ iap o'ğubapukpuk Jesus. Iboap co buje itabut o'e ip cekay. Imēnpit Pūğpūğayü yopīt ma itabut o'e. ²⁴ Jesus pit itaybit osunuy apēn ixeyü jewağuyğuy iam. Imēnpuye ibapuğ ğu o'jewemuwën cebe ip. ²⁵ Abu-be Jesus e'em: — Apēn teku jewağuyğuy — i? Ka'üma be ma. Jewewebe ma itaybit osunuy.

3

¹⁻² Ixima be Nicodemos oajēm Jesus kay. Nicodemos ya'ōbuyxiat osunuy. Judeu osunuy. Fariseu osunuy.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e Jesus pe. — Ocetaybit ēn ocemutaybitbin'ukat iam. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'ukat ēn. Deus a'ōbacaap mōğmōğ'ukat ēn. Abu-be Deus a'ōbacaap mōğ put? Deus bikuyap tağ jekuku'ukat pe acā! Ocexe ēn Deus xewiat — io'e Nicodemos.

³ — Icēmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus. — Waram eykap'üm pima, iba'ore Deus pe eykukan — io'e.

⁴ — Apēn kuka dak waram akap aypa bima? Iba'ore! — io'e Nicodemos. — Waram xe'e kuka aōm wuyxi uk pe? Iba'ore! — io'e.

⁵⁻⁶ — Aoyü uk pewi wuykap puje, wuyebay ipotpoyüm acesop — io'e Jesus. — Deus biōğbuk a'ōbi bit Deus ebekitkiyüm acesop. Wuyağuyisum aceku. Icēmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus. — Idibi be eymubatisasan'üm pima Deus eykukukan ğu je'e, Deus biōğbuk eywebe'üm

pima dak — io'e. ⁷ — “Deus ebekin cuy eḡuy,” i ãn e'em ewebe — Jesus o'e. — “Aḡuyisum cuy ejeku,” i ãn e'em ewebe. Aḡuybabi'ũm ḡu juy eḡuy wa'õ kay — io'e Nicodemos pe. ⁸ — Kabido jekpiwan ma pidojujum. Kabido a'ĩjojom pit wuyju. Eyetaybit ḡu poma pidojujum iam, pomawi o'subidodot iam tak. Imẽnpuxim eyetaybit ḡu dak apẽn kuka Deus ebekitkiyũm acesop ibiõḡbuk a'õbi iam — io'e.

⁹ — Apẽn paxi kuka o'jebapuk? Ekawẽn pa'arẽm oxẽ — io'e Nicodemos.

¹⁰ — Ën Israel naxeḡebitbit mutaybitbin'ukat—Judeuyũ mutaybitbin'ukat — io'e Jesus. — Ën pit a'õbuyxi adeayũ xe. Apẽnpuye dak wekawẽn pa'arẽm exe? — io'e. ¹¹ — Icẽmãn ãn e'em ewebe — io'e Jesus. — Weytaybicap muwẽnuwẽn ãn. Kuy ojojoiat muwẽnuwẽn ãn. Inaka ãn wekawẽn kay ḡu — io'e. ¹² — Ipi daḡayũ e'eap muwẽnuwẽn pima, etabut ḡu wekawẽn kay. Kabi beayũ e'eap muwẽn puje, iboap kay dak etabut ḡu kuka epe'e — io'e. ¹³ — Warara'acat ḡu o'kop kabi kadiwi o'jojoiap muwẽn ãm ipi daḡacat pe. Õn acã okop — io'e. — Soat waḡo ãn — io'e. ¹⁴ — Moisés puybujoiatpu o'subumu'ãy ip-takũbi daḡ—bronze muḡẽḡẽbu. Uk'a'ũmat pe o'subumu'ãy kuyje. Iḡobu kay ceak'ibiyũ oe'ũ ḡu puybu nuy pibun. O'je'ada ip soat. Imẽnpuxim itakomaayũ obamupaya korosa be we'ũ ãm. Soat waḡo ãn — io'e. ¹⁵ — Okay itabucayũ yaḡuyisum jeku ḡasũ—soat ip. Soat em itait jeedop ip Deus xe je'ũ buje dak — io'e Jesus. ¹⁶ — Deus xe wuykukpin cĩcã ajop. Imẽnpuye jekpot o'ḡudot wuykay. Pũḡ ma ipot. Ixe ipot kay wuyetabut pima, soat em ḡu wuye'ũ acesop. Ce'ũ'ũayũm ḡu acesop. Waram acejetait. Soat em wuyetait acesop Deus xe — io'e. ¹⁷ — “Ipiat osupi'ajoat eywebe ikẽrẽat kuḡ eyju oxẽ buye,” i'e ojuy

đu Deus. Imēnpuye jekpot o'ğukop ipi kay. O'ğudot ipi dağayũ daxijo am ipiatpi'ajojoap kay cuap puxim — io'e. ¹⁸ — Deus ipot pũğ ma. Deus e'em ğu “Ikērēat kuğ eyju oxē,” i jekpot kay itabucayũ be. Deus kuy o'e “Ikērēat kuğ eyju oxē,” i itabut'ũmayũ be bit, jekpot kay itabut'ũm puye. ¹⁹ Deus ipot osodot ipi kay apēn ikērēat Deus xe iap mubapuk am wuywebe, apēn cũğ ma iap mubapuk am tak. Ixe kabiaap puxim. Ijodiayũ bit ikērēat mujurũğrũğ. Kabiok tağ jekuku'ukat puxim ip. Imēnpuye ip ibu'u jetabut am Deus ipot kay — io'e. ²⁰ — Ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ ibu'u jĩjã jemutaybinan ajo ikērē Deus xe iam. Imēnpuye Jesus ekawēn a'ĩjojom ğu ip. Ibu'u jĩjã ip warara'acat pe itaybit am ikērēat mujurũğrũğ teyũku iam. Kabiok tağ jekuku'ukat puxim ip — io'e. ²¹ — Idipat mujurũğrũğ'ukayũ bit itabut Deus ipot kay, õn pit Deus ekawēn tağ jekukum iap mubapuk am warara'acat pe. Kabia dağ jekuku'ukat puxim ip — io'e. Imēn Jesus o'jekawēn Nicodemos eju.

²² Ğuyjom Jesus o'ju Judėia eipi kay. Jeweju etaybitbinayũ eju o'ju—doze beayũ eju. Iboceayũ mubatisasan osodop ip. ²³ João Batista dak Enom ka be osunuy. Imubatisasan ip osunuy iboceayũ mutaybit am teyũku João Batista ebekitkiyũ iam. Salim ka xe osunuy tiboğ puye. Adeayũ cucum o'e João kay. Imēn João imubatisasan ip osunuy, ²⁴ daomũnmũnap'a be ğu buk puye. ²⁵ João eju etaybitbinayũ o'jewa'õxixkik ip Judeu eju.

— Abu ğu cũğ ma wuyjuyũ mubatisasan teyũku webekitkiyũ iap mubapuk am? — io'e ip jewewebe. — Jesus ğu xe'e? — io'e ip. — João Batista ğu xe'e? — io'e ip jewewebe.

²⁶ Imēnpuye o'jekawēn ip João eju.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Ağokatkat iboceayũ mubatisasan ğasũ! Kuy bima ixē oceweju oeku

Jordão wĩnãbu bima — io'e ip. — Ixe juk adi eġuwěn ocewebe — io'e ip. — Soat iboceayũ cum cekay acã oceju ixe ebekitkiyũm ġasũ bit i'e am — io'e ip.

²⁷ — Ocokcok cĩcã adeayũ cum Jesus kay buye — io'e João bit. — Deus acã wuymõġmõġ wuya'õbuyxian — io'e.

²⁸ — “Õn pit Cristo ġu—Deus emunaẽ ġu õn,” i juk adi oce eywebe — io'e João. — “Deus acã omudot tot awap,” i juk adi oce eywebe. Kuy wekawěn epeya'ĩjojo — io'e João. ²⁹ — Wuyewebumũn puje jewebumũnat jetayxi bum — io'e João. — Jewebumũnat pure bit jewebumũnat xe nuynuy. Ibure icokcok e'em jewebumũnat icokcok puye. Jewebumũnat pure buxim õn — io'e João. — Õn tak ocokcok cĩcã adeayũ cum Jesus kay ya'õkayayũm — io'e. ³⁰ — Ade jĩjã je'e ip Jesus a'õ kayayũm. Wa'õkayayũ bit ade ġu je'e ip—pũġpũġ ã. Imēnpit ocokcok cĩcã — io'e João. Imēn João o'jekawěn jewēju etaybitbinayũ eju.

³¹ Kabi kadiwi oajēmiat itaybit cĩcã. Soat podi ma itaybit. Ipi daġat pit ka'ũma. Itaybit ipi daġayũ e'e am. Ipi daġayũ e'e am acã kawēnwěn. Kabi bewiat pit itaybit cĩcã. ³² O'jojojoiap muwēnuwěn ixe. O'ya'ĩjojoiap muwēnuwěn tak. Inaka pũġpũġ acã itabut ya'õ kay. ³³ Ixe a'õ kay itabucat pit e'em: — Deus cũġ wuykuġ — i soat pe jebureyũ be.

³⁴ Deus emumudot Deus ekawěn muwēnuwěn. Cebay tacup ġu. Jebiõġbuk muõmõm jekpot pe. Imēnpuye soat em jebay biõġbuk a'õbi jekukum ipot. ³⁵ Deus xe jekpot kukpin cĩcã. Imēnpuye soat ja'õbacaap o'ġũm jekpot pe.

— Okpot pit wa'õbaca jo'i — io'e Deus.

³⁶ Deus ipot kay itabucat yaġuyisum jeku ijodi bima. Ce'ũ buje itait jeenuy Deus xe. Itabut'ũmat pit Deus xe ġu ma jeenuy itait. Soat em Deus itakoma jĩjã cekay—ja'õ kay kũyjobit'ũmat kay.

4

¹⁻³ Ibocewi Jesus o'jēm Judéia eipi bewi, Fariseuyũ Jesus awēg o'yawēgtobuxik puye. Adeayũ juk Fariseuyũ o'gukũyjojo.

— Ade ġu João Batista eju etaybitbinayũ — io'e Fariseuyũ be. — Jesus eju etaybitbinayũ bit ade jĩã — io'e ip. — Ade iboceecat mubatisasan Jesus — i napa ma o'e ip. Imēnpit Jesus ġu iboceecat mubatisasan osunuy idibi be—ceweju etaybitbinayũ acã.

Jesus epit ojuy Galiléia eipi kay jewēju etaybitbinayũ eju.

⁴ — Ğa'a aju Samaria eipi dağ — io'e Jesus.

— Ğa'a — io'e ip.

⁵ Ibocewi oajem ip ağoka be—Sicar ka be. Kuyje Jacó jekat o'ğũm jekpot pe—José be. Sicar ka José katpuk tēg ma o'sukadop.

⁶ Jesus o'ju idibikũy kay. Iğokũy Jacó juk o'sukũykocat kuy bima. Jesus taopipi o'e cũgcũğãm. Jebodoy am oabik. Oabik idibikũy xe o'sukopibareren puye. Kaxicuğ o'e.

⁷⁻⁸ Jesus eju etaybitbinayũ o'ju ağoka be jexat pum.

Ijēm ip puje, ayacat oajēm ikũy be—Samaria eipi beat. Idibi bu ojuy oajēm.

Ğejuje Jesus o'jekawēn ayacat eju.

— Etibu buk wekōnaptim — io'e Jesus.

⁹ — Ap! — io'e. — Ĕn Judeu. Ōn pit Samaria eipi beat — io'e ayacat. — Apēnpuye ĩn e'em owebe “Etibu buk wekōnaptim,” i? — io'e.

Judeuyũ ibu'u jĩã osodop Samaria eipi beat ewa'e bewi jekōn ãm. Imēnpuye ayacat o'e ibu'u jewa'e beati ūm Jesus pe.

¹⁰ — Deus tei'ũma iũmũm wuywebe. Etaybit ġu iboam — io'e. — “Etibu buk wekōnaptim,” i oce ewebe. Etaybit ġu dak abu ōn iam — io'e. — Etaybit ōn ibima, “Etibu buk

wekōnaptim,” i kuka ece owebe. Oxewi tiojuyjuy bima, ekōnaptim kuka otiūm ewebe. Itedi kōn puje, aḡuyisum eceku. E'ū buje dak soat em etait ecesūy Deus xe — io'e Jesus.

¹¹ — Tapu — io'e. — Tibubuap kuḡ ḡu ēn — io'e. — Ikūyberen cīcā idibikūy. Pomawi kuka iḡodi etibu—wuymutaiticapti? — io'e. ¹² — Ocedobu'ūm ya'ōbuyxi osunuy—Jacó'ūm — io'e ayacat. — Soat xe ya'ōbuyxi osunuy. Ixe'ūm itekūy o'sukūykocat ocewebeam kuyje. Ixe Jacó'ūm tikōnkōn'uk osunuy itekūy bewiati. Cebekitkiyū dak tikōnkōn'uk osodop, iōhōyū dak. Ya'ōbuyxi osunuy ixē'ūm Jacó'ūm. Ēn pit ibodi ma'ḡu a'ōbuyxi? — io'e Jesus pe.

¹³ — Itekūybewiati kōn puje, waram tak ebipuruk ece'e — io'e Jesus. ¹⁴ — Wemudiūmti kōn puje bit, waram ebipuruk ḡu ece'e—pūḡ em tak ka'ūma — io'e. — Wemudiūmti bit tiwaru. Idi'a buxim je'e ewebe—tiapep'ūmati buxim. Imēnpuxim je'e wemudiūmti. Tiapap ḡu je'e. Wemudiūmti kōn puje, waram eybipuruk ḡu epe'e. Itedi kōn puje, eyaḡuyisum epeku ijodi. Soat em eyetait epesop Deus xe eye'ū buje dak — Jesus o'e cebe.

¹⁵ — Tapu — io'e. — Itedi buk etiūm owebe! — io'e. — Etiūm waram obipurukap puxim — io'e. — Etiūm puk waram ijoce tibum wajēmap puxim — io'e Jesus pe.

¹⁶ — Ektop cuy eḡudot okay — io'e cebe. — Ektop eju juy ecepit — io'e.

¹⁷ — Tā — io'e. — Oktoptep ḡu — io'e.

— Icēmān ēn e'em “Oktoptep ḡu,” i — io'e. ¹⁸ — Cinco beayū eju juk a'ḡu ecwebumūn—emumukukukyū eju — io'e. — Ḡasū ewejuat ektop ḡu — io'e. — Imēn ikērē Deus xe — io'e. — Icēmān ēn e'em pit “Oktoptep ḡu,” i — io'e.

¹⁹ — Tapu — io'e. — Ḡasū bit iba'arēm ḡu o'e oxe. Ēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ma — io'e ayacat. ²⁰ —

“Cũğ ma wuywebe Deus kay ģebum ma ijoce ma—co'a be—Gerazim'a be,” i juk adi o'e ocedobuyü'üm'üm. Eyju bit Judeuyü. “Cũğ ma wuywebe Deus kay ģebum am wara'atka be ģu—Jerusalém ka be acã,” i eyju e'em — io'e. — Abuyü icēm ģu e'em exe? — io'e Jesus pe.

²¹⁻²² — Tũ'ü, eya'öpücũğcũğ cuy wa'õ kay — io'e Jesus. — Eyju Samaria eipi beayü — io'e. — Eyju e'em Deus pe “Ĕn ma ocekkukat,” i. Imēnpit eyetaybit ģu abu ixē iam. Ocejū bit Judeuyü. Ocejū bit ocetaybit abu ixē iam. Deus Judeu o'taē ijodiayü daxijojo'ukan, — io'e. — Ğuyjom ma “‘Ĕn ocekkukat,’ i juy acē'e wuyebay be Gerazim'a be acã,” i'ümġu epe'e; “Jerusalém ka be acã,” i'ümġu dak. Soat ka dağ “Ĕn ocekkukat,” i epe'e'e cebe — io'e. ²³ — Ğaxīn ma Deus pe eykkukan epesop — io'e. — Ixe bikuyap tağ epeku. Ixe ekawēn kay kūyjobin epesop. Imēn eyeku buje, Deus kay ģebum epesop soat em. Eyebay ibikuy imēn ma eyeku am — io'e Jesus. ²⁴ — Deus ijebitbet ģu. Ijo ba'ore eywebe — io'e. — Ixe kay juy ģebum epesop ijojom ģu ma'ģu. Ixe biōğbuk a'õbi juy epesop ģebum cekay. Cekawēn tağ tak cuy epesop ģebum cekay—kawēn icēmat tağ — io'e Jesus.

²⁵ — Wetaybit Cristo omuyku iam. Wuydaxijo am Deus emunaē omuyku — io'e ayacat. — “Deus emunaē ixē,” i wuyju e'em, “Wuydaxijo ixē,” i dak — io'e. — Yajēm puje soan ocemutaybin ixē — io'e.

²⁶ — Ōn ma Cristo — Jesus o'e ayacat pe. — Ōn ma kawēnwēn eweju — io'e.

²⁷ Iboam e buje, ceweju etaybitbinayü o'jepit Jesus kay jexat kuğ. Yağuybabi'üm o'e ip ibapuğ ma Jesus ayacat eju kawēnwēn puye. Imēnpit:

— Ajo-kay ēn ayacat xewi? — i'ümġu o'e ip Jesus pe.

— Apēnpuye ēn kawēnwēn ayacat eju? — i'ümġu dak ip o'e cebe.

²⁸ Ğebuĵe ayacat o'jepit jeka kay. O'ju jeka beacat kay. Timũn'a o'yaiwat idibikũy xe. Jay. Oajẽm.

²⁹ — Epesot cuy aĝokatkat com — io'e cebe ip—jeka beacayũ be. — Idibikũy xe omuy — io'e. — “Ën cuk adi ikẽrẽat eĝujurũĝrũĝ,” i juk o'e owebe — ayacat o'e. — Ixe xe'e Cristo? — io'e. — Ixe xe'e Deus emunaẽ? — io'e ayacat.

³⁰ O'ju ip Jesus kay. O'jẽm ip aĝoka bewi.

³¹ Aĝoka bewiyũ ajẽm awap ceweju etaybitbinayũ o'jekawẽn Jesus eju.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Juku wuyxat — io'e ip. — Ğa'a acekõn! — io'e ip.

³² — Oxat ĝu omucokcokcoĝ—wara'at acã. Eyetaybit ĝu iboam — io'e—Jesus o'e.

³³ — Warara'acat xe'e ixat o'tojot cebe? — io'e ip jeweweju.

³⁴ — Eyju ma eycokcok eyxat kuĝ pima. Õn pit ocokcok omudocat bikuyap taĝ weku am — io'e. — Omudocat kapikap o'ĝũm owebe. Ocokcok oce wekapikap mu'ũm ãm — Jesus o'e cebe ip. ³⁵ — “Ebadipdip kaxi kap puje, wuyku beat'a yaop je'e,” i eyju ma e'em. “Ğaxĩn ma yaop,” i õn pit e'em eywebe. Imẽnpuxim eyxe adeayũ ibu'u jemutabun am okay. “Ak'i epe'e iteyũ kay—ajẽmjẽmayũ kay,” i õn pit e'em — Jesus o'e. — “Ğaxĩn ma ip itabun okay,” i — io'e.

³⁶ — Kadaidaidada'ukat jekapikaptei bubum, jeku beat'a bubu'ukat tak. Icokcok e'em ip jeku beat'a kuĝ pima. Imẽnpuxim omuwẽnuwẽn'ukat icokcok je'e warara'acat pe itabut puje, warara'acat mutabunbun'ukat tak. Itabucayũ soat em itait jeedop ip webay xe kabi be — Jesus o'e.

³⁷⁻³⁸ — Õn cuk eymuju omuwẽn ãm adeayũ be. Icẽmãn wuyju e'em “Wara'at taidadam. Wara'at pit yabubum,” i. Imẽnpuxim pũĝpũĝayũ omuwẽnuwẽn. Warara'acayũ itabut'ũmayũ mutabunbun. Adeayũ epeĝutabun ĝasũ

cebe ip omuwēn puje. Itabut je'e ip warara'acayū kuy omuwēn puye — Jesus o'e.

³⁹⁻⁴⁰ Ğebu je aḡoka bewiayū oajēm cekay—Jesus kay. Oitabun ip cekay. Ade oitabun Samaria eipi watwat. Itabut ip o'e ayacat o'jewemuwēn puye.

— “Ikērēat eḡujurūḡrūḡrūḡ,” i juk xeku o'e owebe — i juk ayacat o'e cebe ip.

Itabut ip o'e cekay.

— Ocexe juy eḡuy — io'e ip Jesus pe.

— Ha'a. Oḡuy — io'e.

Xet. Xet. Xepxep xet osunuy iḡo ka be. ⁴¹ Warara'acayū Jesus kay itabut o'e cekawēn co buje. Ade jījā itabut o'e cekay.

⁴² — Koap ma ekawēn oceya'ījojo. Imēnpuye ocetabut cīcā ixe kay — io'e ip ayacat pe. — Ixe ekawēn oceya'ījojo ḡasū bit. Ixe ipi daḡacat taxijojo'ukat wuyxe — io'e ip.

⁴³ Xepxep xet o'kap. Jesus waram o'ju Galiléia eipi kay. Ixe ka Galiléia eipi be o'sukadop—Nazaré ka.

⁴⁴ — Warara'acayū xe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ya'ōbuyxi. Jeka beacat xe bit ka'ūma — i juk o'e Jesus.

⁴⁵ Galiléia eipi watwat pit Jesus o'topabijurūḡ. Icocok ip o'e. Jesus osunuy ya'ōbuyxi cexe i Peta muḡēḡḡm ip osodop Jerusalém ka be. Jerusalém ka be bima Jesus e'eap o'jojo ip. Ja'ōbacaap mōḡmōḡap o'jojo ip. Imēnpuye icocok ip o'e Jesus dopabijurūḡ puje.

⁴⁶ Jesus o'jepit Caná ka kay—idibi o'timuwexat uva'abidim iat ka kay. Caná ka Galiléia eipi be o'sukadop. Ipi kukat ebekit iḡoka be osunuy—Caná ka be. Ixe ipot iwātaxipi jījā osunuy. Po'i osunuy ipot Cafarnaum ka be. Oe'ū pin ipot jewātaxiapi pibun.

⁴⁷ — Jesus oajēm ijoce, adeayū o'e ipi kukat ebekit pe. Oajēm Judéia eipi bewi — io'e ip cebe.

Ipi kukat ebekit o'ju Jesus kay. Jay. Oajēm.

— Ejot cuy oduk'a be — io'e. — Okpot eḡu'ada! — io'e Jesus pe. — Oe'ũ pin okpot — io'e.

⁴⁸ — Deus ja'õbacaap mōḡmōḡap coco'ũm puje, kuka eyetabut ḡu epe'e okay — io'e Jesus — wuywebe i'e ba'oreat mubapukpukap coco'ũm puje dak.

⁴⁹ — Kariwa — io'e. — Ejot cuy okpot e'ũ awap — io'e.

⁵⁰ — Eceptit cuy eduk'a be — io'e Jesus. — Ekpot kuy o'je'ada. Oe'ũ ḡu — io'e.

Iwãtaxipi topibit ebay itabut o'e Jesus a'õ kay. Aripit. O'jepit jeduk'a kay. Jesus eju ḡu o'jepit—jaḡepũḡ ma. ⁵¹ Jeduk'a be kapikpik'ukayũ ixe o'topabijuk e daḡ—jeduk'a be yajēm pima.

— Ekpot oe'ũ ḡu — io'e ip. — O'je'ada jĩjã — io'e ip cebay be.

⁵² — Poce kaxi bima o'je'ada? — io'e.

— Wuyase bima o'je'ada kapusu — io'e. — Ipa'iat oi'ũm — io'e ip cebay be.

⁵³ — Wuyase bima ma Jesus o'jekawēn oweju — io'e cebay. — “Ekpot kuy o'je'ada,” io'e owebe — io'e.

Imēneju itabut o'e Jesus kay. Tuk'a beacat tak itabut o'e ip cekay—soat ip.

⁵⁴ Imēn Jesus waram wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapuk adeayũ etabutpe—Galiléia eipi beacat etabutpe. O'ḡubapuk Judéia eipi bewi ijēm puje.

5

¹ ḡuyjom Jesus waram o'ju Jerusalém ka kay. Oajēm. Judeuyũ peta muḡēḡēm osodop ibo ka be. ² Jerusalém ka be idibi'it'iti o'tinuy. Betesda i tibutet osunuy Judeuyũ a'õm. Ovelha muõmõmap exĩntabi xe o'tinuy ixedi—aḡoka ekorara exĩntabi xe. Pũḡpõḡbi iwãtaxipiat nuyap'a o'yadop idibi'it'iti akokoreren. ³ Ade iwãtaxip-
ipiyũ kapopo'i osodop joyũ'abeku. Ita'ũmayũ osodop

ip, cexĩgĩgĩ pa'oreayũ dak, ijebit e'ũayũ dak. Timukoruyap wiwim ip osodop iwãtaxipiyũ. ⁴ Deus ekawẽn tojtjot'ukat ajẽmjẽm'uk osunuy iğodi be. Idibi mukoruy buje, iwãtaxipiyũ kopkop'uk ip osodop idibi kay. Koap kopat acã o'je'ada. ⁵ Jesus oajẽm iğodi xe.

Ğebuje Jesus ağokatkat o'jojojo iğodi xe. Ixe ağokatkat ade koato iwãtaxipi osunuy. ³⁸ koato iwãtaxipi osunuy. ⁶ Ade koato po'i osunuy jewãtaxiap kuğ. Jesus itaybit o'e iboam.

— Tapu, e'ada pin tu? i — io'e Jesus cebe.

⁷ — Hm hm — io'e ağokatkat. — We'ada pin oce. Imẽnpit ka'ũmğũ obure odujukop am idibi kay timukoruy buje — io'e. — Okop pa'ore. Okop pin pima, warara'acat ma kom. Ixe ma o'je'ada — io'e. — Őn pit ka'ũma — io'e.

⁸ — E'ãy — io'e Jesus. — Exexecaptup cuy etupu — io'e. — Xĩgĩgĩ ece — io'e.

⁹ O'je'ada ģebuje bit ağokatkat. Jexexecaptup o'tupu. Xĩgĩgĩ o'e. Xipat o'e. Judeuyũ xe jebodoydoyap kabia osunuy. Sábado osunuy. ¹⁰ Imẽnpuye Judeuyũ kukayũ o'jekawẽn ağokatkat eju—ce'ada'ibit eju.

— Jebodoydoy oceju ijop kabia. Cũğcũğ ģu — io'e ip. — Ka'ũmğũ wuyekapikap ģasũ. Wuymutaybitbinap tağ ģu ĩn e'em — io'e ip. — Cũğ ģu ewebe exexecaptup tujowat am ģasũ. Kapikpiğ ĩn exexecaptup tujowatwan — io'e ip.

¹¹ — “Exexecaptup cuy etupu,” i juk o'e owebe omu'adaat — io'e. — “Xĩgĩgĩ ece,” io'e owebe — io'e ce'ada'ibit.

¹² — Abu o'e ewebe “Exexecaptup cuy etupu,” i; “Xĩgĩgĩ ece,” i dak? — io'e ip. — Apẽn ibutet? — io'e ip.

¹³ Imẽnpit ce'ada'ibit itaybit ģu o'e jemu'adaat puten. Imu'ada buje, Jesus dao ma o'jẽm adeayũ parakpewi. Imẽnpuye ce'ada'ibit itaybit ģu o'e ibuten.

¹⁴ Jesus ce'ada'ibit o'tobuxik ġuyjom. Deus eju kawēnwēnap'a be o'tobuxik—yabo'gat'a be.

— Kuy ece'ada — io'e. — Ikērēat cuy eġujurūġ ġu waram ewātaxipinap puxim — io'e Jesus imu'ada'ibit pe.

— Hm hm. Ikērēat oġujurūġ ġu — io'e.

¹⁵ Ce'ada'ibit o'jēm. O'ju Judeuyū kukukayū kay.

— Kuy bima wetaybit ġu oġuy abu omu'ada iam — io'e.
— Ġasū bit wetaybit oce ibuten — io'e. — Jesus i ibutet — io'e cebe ip.

¹⁶ Imēnpuye Judeuyū kukukayū Jesus kaykay o'e ip. Yaoka ojuy ip Jesus aġokatkat o'ġu'ada jebodoydoyap kabia be buye.

¹⁷ Imēneju Jesus o'jekawēn cebe ip.

— Webay soat kabia jekapikap kuġ e'em. Imēnpuxim ōn tak wekapikap kuġ e'em — io'e Jesus cebe ip.

¹⁸ Imēnpuye Jesus aoka ojuy ip Judeuyū kukukayū.

— Jesus o'jekapik jebodoydoyap kabia be. Aġokatkat o'ġu'ada — io'e ip. — Imēn cūġ ġu Deus xe — i napa ma ip o'e. — Jesus o'e “Deus webay,” i — io'e ip. — “Deus webay” i'e'em pima, “Deus a'ōbacaap co'i ōn tak wa'ōbaca,” i'e'em tak — io'e ip. — Imēnpuye juy ayaoka — io'e ip.

Imēn o'jekawēn ip jeweweju.

¹⁹ Ġebuġe Jesus o'jekawēn Judeuyū kukukayū eju.

— Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Deus ipot ōn. Wa'ōbi ġu ōn e'em—webay a'ōbi acā. Webay e'eap cocom ōn. Webay e'eap taġ acā ōn e'em, ixē ipot puye — io'e.

²⁰ — Webay xe okukpin cīcā. Webay a'ōbi iwātaxipiat mu'ada'ada'uk oġuy. Idip cīcā o'e iwātaxipiat mu'adaap. Iboap podi ma idipat ġubapuk webay — io'e Jesus. — Eyetabēġbēġ epe'e iboap cocom—webay e'eap cocom — io'e. ²¹ — Webay ce'ū'ūayū mutaicin. Waram ip itait. Kabi kay ixeyū muyuhum. ōn tak waram ce'ū'ūayū mutaicin. Obikuy bima waram imutaicin ōn ixē ipot puye — io'e.

²² — Deus ġu e'em ijodiacat pe “Eykērē oxe,” i. Owebe ma webay e'em “Ĕn ma ece ‘Ikērēat kuġ eyju Deus xe,’ i ijodiacat pe — io'e Jesus. ²³ — Imēnpuye adeayū je'e owebe “Ĕn Deus ipot,” i. “A'ōbuyxi jījā ěn,” i. “Deus tak ya'ōbuyxi jījā,” i je'e ip. Warara'acayū xe wa'ōbuyxi'ūm pima, webay dak kuka o'e ya'ōbuyxi ġu. Omudocat tak kuka o'e ya'ōbuyxi ġu cexe ip — io'e Jesus. ²⁴ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Wa'ō kay kūyjobicayū yaġuyisum jekukum—omudocat kay itabucayū — io'e. — Soat em Deus xe jeedop ip itait — io'e. — “Ikērēat kuġ eyju oxe,” i'ūmġu je'e Deus okay itabucayū be. “Soat em ipiat osupi'ajoat eywebe,” i'ūmġu dak je'e cebe ip — io'e Jesus. — “Soat em ipiatpi'ajojoap pe juy epesop,” i'ūmġu je'e cebe ip— “Soat em oxe ma juy epesop,” i acā — io'e Jesus. ²⁵ — Icēmān ōn e'em eywebe. Deus ipot ōn. Ğaxīn ma ojēm eyxewi. Oajēm waram. Wajēm puje, wa'ōberen ocewāwā. Ce'ū'ūayū wa'ījojo. Waram ġuto jetait ip wa'ōberen wewāwā buje. ²⁶ Warara'acat Deus mutaicin ġu. Ja'ōbi ma itabēġ e'em. Wa'ōbi ma ōn tak wetait — io'e. — Ōn tak webay jo'i — io'e. ²⁷ — Soat waġo ōn. Webay a'ōbi acā ōn e'em pūġpūġayū be “Eykērē ġu Deus xe,” i. Ya'ōbi acā “Eykērē Deus xe,” i ōn e'em warara'acayū be — io'e. ²⁸ — Eyaġuybabi'ūm ġu juy epesop wekawēn kay. Ğuyjom ma ce'ū'ūayū wa'ījojo — io'e. ²⁹ — Ce'ū'ūayū xewi jeu ip jedopap pewi. Xipacat mujurūġrūġ'lukayū jeu kabi kay. Soat em Deus xe jeedop ip. Ikērēat mujurūġrūġ'lukayū dak jeu. “Eykērē oxe,” i je'e Deus cebe ip. Ixeyū ġuju ipiat'ajojoap pe — io'e.

³⁰ — Wa'ōbi ġu ōn kawēnwēn—pūġ em tak ka'ūma. Obikuyap taġ ġu ōn jekukum—omudocat bikuyap taġ acā. Kuy owebe Deus e'eap taġ acā ōn kawēnwēn. Imēneju cūġ ma owebe “Ikērēat kuġ eyju Deus xe” i'e am pūġpūġayū be; “Xipat eyju Deus xe” i'e am warara'acayū be — io'e.

³¹ — Õn acã omuwẽnuwẽn pima, “Deus a'õbi òn e'em,” i'e'em pima, “Dapxi ãn,” i kuka juk epe'e. Wa'õ kay eyetabut ġu kuka epe'e — io'e Jesus. ³² — Wara'acat tak omuwẽnuwẽn. Webay dak omuwẽnuwẽn. Ixe icẽmãn e'em. Wetaybit icẽmãn ixe omuwẽnuwẽn iam — io'e. ³³ — Eybureyũ juk epeġuju João Batista kay — io'e Judeuyũ kukukayũ be. — Ixe João icẽmãn omuwẽnuwẽn oeku. ³⁴ “Xipan cuy epe'e omuwẽnuwẽn,” i'ũmġu òn pit e'em warara'acayũ be. “João icẽmãn omuwẽnuwẽn oeku,” i òn e'em eywebe, eydaxijo ojuy òn puye — io'e Jesus. ³⁵ — Lamparina kuġ pima wuyetaybit poma aju iam. João Batista lamparina buxim osunuy. João Deus ekawẽn muwẽnuwẽn oeku. Imẽnpuye eyetaybit cũġ ma jeku am Deus xe iam. Darem ma eycokcoġ epesop ixe ekawẽn com — io'e. ³⁶ — João omuwẽnuwẽn oeku. Adeayũ okay itabut o'e. Webay a'õbi wa'õbacaap mōġmōġ ojeku eyetabutpe. Iboap tobuxik puje adeayũ e'em owebe “Ebay juk omudot ocekey,” i. ³⁷ Webay omuwẽnuwẽn. Omudocat omuwẽnuwẽn. Eyju bit kũyjobit ġu webay a'õ kay. Webay kay eyetabut ġu dak — io'e Jesus. ³⁸ — Webay juk omudot ijodi. Webay a'õmupubutbun eyju bit, eybu'u jĩã eyetabut am okay buye — io'e. ³⁹ — Eyju Deus ekawẽntup cocom cĩcã. “Deus ekawẽn taġ jekukum pima, cebekitkiyũm acesop,” i eyju e'em. “Soat em Deus xe acesop wuyetait,” i dak eyju e'em. Imẽnpit Deus ekawẽntup tak omuwẽnuwẽn — io'e. ⁴⁰ — Inaka eybu'u jĩã eyetabut am okay. Okay eyetabun pima, soat em epesop eyetait Deus xe — io'e. ⁴¹⁻⁴² — Wetaybit apẽn eyju jewaġuyġuy iam. Wetaybit cĩcã eyju Deus kay ġu jĩã iam — io'e Jesus.

— Imẽnpuye eywebe ibuyxim okukap kudadam ġu òn — io'e Jesus. ⁴³ — Webay a'õbi ojot. Imẽnpit eyju eyetabut ġu jĩã okay. Ja'õbi warara'acat tot puje bit, ixe kay kuka

eyetabut epe'e — io'e. ⁴⁴ — Pũğ ma Deusat. Kaũmğũ wara'at. Eyju bit Deus pe xipan eymuwẽnuwẽnap kudadam ġũ—wuyjuyũ be xipan eymuwẽnuwẽnap kudadam acã. Imẽneju eybu'u jĩjã eyetabut am okay — io'e. ⁴⁵⁻⁴⁶ — Eyju te'e ma e'em “Moisés emudupmubararaktup tağ oceju jekukum,” i. “Imẽnpuye oceju cũğ cĩcã Deus xe,” i eyju te'e ma e'em — io'e. — Moisés cuk adi omuwẽnuwẽn Deus ekawẽntup pe. Imẽnpuye Moisés a'õ kay eyju kũyjobit pima, wa'õ kay dak kuka juk kũyjobit epe'e. “Teyũku ikẽrẽ,” i'ũmğũ õn pit e'em webay be. Deus acã je'e eywebe “Eykẽrẽ oxe, Moisés a'õ kay kũyjobit'ũm puye,” i. ⁴⁷ Moisés emudupmubararaktup kay eyetabut ġũ. Imẽnpuye wa'õ kay dak iba'ore eymutabut am — io'e Jesus Judeuyũ kukukayũ be.

6

¹ Ibocewi Jesus iodĩ o'timudek—Galilėia eipi beati. Tiberıades tibutet osunuy.

² Ğebuje adeayũ o'ju Jesus kay.

— Jesus juk adi iwãtaxipipiyũ o'ğũ'ada'ada. Wuywebe i'e ba'oreat o'ğũbapukpuk — io'e ip. — Waram tak paxi iwãtaxipiat ġũ'ada? — io'e ip jewewebe.

Imẽnpuye o'ju ip tomuju. ³ O'jeu Jesus co'apẽn pe. Jeweju etaybitbinayũ eju oabik—doze beayũ eju. ⁴ Judeuyũ epeta wap osodop ip—Pãscœa epeta wap.

⁵⁻⁶ Ğebuje Jesus adeayũ o'jojojo.

— Teyũku oğubeğbeğ ixan — io'e jewebe ma. — Filipe du itabut adeayũ mubeğbeğ put Jesus pe iap kay? — io'e Jesus jewebe ma.

Imẽnpuye:

— Apẽn xe'e juy pã'o'a aceyabu iteyũ xat'am—soat xat'am? — io'e Jesus Filipe be.

⁷ — 6 kaxi be wuyekapikap teim pã'o'a bu buje, kuka o'e ġu adeayũ xat'am — io'e Filipe.

⁸ Wara'acat o'jekawën Jesus eju jewēju etaybin'ibiyũ'in. André o'jekawën ceweju. Simão Pedro waġo osunuy André.

⁹ — Ak'i! — io'e André. — Yaypan'isuat otobuxik. Cinco be pã'o'a kuġ. Axima kuġ tak xepxep — io'e. — Imēnpit apēġãm kuka ajat cexewi? O'e ġu kuka adeayũ xat'am — io'e.

¹⁰ — “Epabik cuy,” i juy epe'e adeayũ be — Jesus o'e jewēju etaybitbinayũ be.

O'jekawën ip adeayũ be. Oabikbik ip adeayũ kapī'idip ceje, tip'ade o'tiptop puye. Ade jġã ip osodop. Cinco mil aġokatkayũ osodop aoyũ parakpe, bekitkiyũ parakpe dak.

¹¹ Ġebuġe Jesus pã'o'a o'yabu. O'jekawën Deus eju.

— Bay, ĩn xipat — io'e cebe. — Ocexat'am eyamudot ocewebe — io'e.

O'yaũm doze beayũ be pã'o'a. Yaũmũm pima o'yamu'aren cġcã. Ya'ada jġã o'e. Doze beayũ pã'o'a o'yaũmũm kaxikxik'iaiyũ be. Axima dak o'ġũm doze beayũ be. Iũmũm pima o'ġu'aren cġcã. Doze beayũ o'ġũmġũm cebe ip—kaxikxik'iaiyũ be. Kuy jemu'opinput o'jat ip. Ibeġbeġ ip o'jekõn. ¹² Soat ip ibeġbeġ o'e Jesus ixat o'ġu'aren cġcã buye.

— Ceaepoyat'a juy epeyabu — io'e Jesus doze beayũ be. — Epeyamuxipan — io'e. — Axima epoyat tak cuy epejat. Epeġuxipan cuy — io'e. — Epejat cuy ierepap puxim — io'e cebe ip.

¹³ Soat cepayat ip o'jat. Paġeiro'a jo'iat'a be o'ġuõm ip. O'yamuporan ip cepoyan. Doze be o'yamunopapũn pa'geiro'a jo'iat'a.

¹⁴ Imēn Jesus wuywebe i'e ba'oreat o'ġubapuk soat etabutpe. Ixat o'ġu'aren cġcã. Imēnpuye:

— Ite ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat! — io'e ip jewewebe o'jojo'o'iyū. — Ade koato ma ixē ajēmap wiwim ocesop — io'e ip jewewewebe ma.

¹⁵ Jesus dakoy ojuy ip o'e. “En ma juy ocejukan ece” i'e ojuy ip cebe.

— Odakoy ojuy ip jekukukan — io'e. — Ğasū bit obu'u ixeyū kukukan — io'e Jesus jewebe ma.

Imēneju o'jepit jenomukay ma. Jağepūğ ma o'ju co'a dağ.

¹⁶ Kabiogkabiog'i bima ceweju etaybitbinayū o'kop iodi kay—doze beayū. ¹⁷ Iodi mudek ojuy ip.

— Ğa'a acepit Cafarnaum ka be — io'e ip jewewebe.

Kobe be ip oōm. Kabiok o'e. Jesus oajēm ğu buk. ¹⁸ Tipodoyboğ cīcā o'e kabidoboğ puye. Daum cīcā kobe tipodoy dağ. ¹⁹ Wūy jījā o'jekoykoy ip. 5 kilometro o'jekoykoy ip. Jesus o'jojojo ip. Xīğxīğ oeku idibi adopa dağ Jesus. Yakōmkēm ğu tipodoy dağ. Xīğxīmīh. Ti'adopa dağ cūğcūğ ma oajēm. Oajēm pin kobe kay. Iparara jījā ip o'e ti'adopa dağat tobuxik puje—xīğxīğat tobuxik puje.

— Ajo xe'e tekū ti'adopa dağat? — io'e ip jewewebe.

²⁰ — Eypararam ğu juy epesop — io'e. — Wara'at ğu òn. Òn ma — io'e Jesus.

²¹ Iparara ğu ip o'e doze beayū Jesus ekawēn co buje. Icokcok cīcā ip o'e. Imēnpuye:

— Eōm kobe be — io'e ip cebe.

Kobe dak o'jemūğ wīnābu. Jejuap ojuy ka be o'jemūğ. Muğ.

²² Kuyaje tomukudadaayū Jesus o'tobuxik ğu.

— Apu Jesus? — io'e ip jewewebe. — Pūğ ma juk kobe ijoce osodop kapusu — io'e ip. — Jesus pit oōm ğu ibo be kobe be — io'e ip. — Ceweju etaybitbinayū acā juk oōm kobe be. Ixe bit ka'ūma — io'e ip. — Apoma o'ju? — io'e ip jewewebe.

²³ Kawēnwēn pima wīnābuayū oajēm jekobe daḡ. Tiberíades ka bewi ip oajēm. O'jemūḡ ip. Muḡ. Wuyjuyū be pāo'a o'oap pe o'jemūḡ ip. Jebay eju kapusu wuykukukat Jesus o'jekawēn iap pe o'jemūḡ ip.

²⁴ — Jesus pit ijoce ḡu omuy — io'e ip—tomukudadaayū o'e yajēm'ibiyū be. — Ceweju etaybitbinayū dak ijoce ḡu omuy — io'e ip. — Ḡa'a atimudek eyekobe daḡ — io'e ip.

— Ḡa'a — io'e ip.

Imēnpuye ip oōm kobe be—Tiberíades ka bewiayū ekobe be. Poroḡ. Oōm ip soat. Toktek. O'timudek ip wīnābu. Cafarnaum ka ebikopap pe ip o'jemūḡ Jesus kudadam.

— Ḡa'a Jesus ajokudada!

— Ḡa'a! — io'e ip.

²⁵ O'tobuxik ip. Wīnābu ip o'tobuxik.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Puje ajēm ijoce? — io'e ip. — Ekudadam oceku — io'e ip Jesus pe.

²⁶ Ḡe buje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus cebe ip. — Kapusu pāo'a epeyabu oxewi. Eybeḡbeḡ epesop oxewiat'am. Ḡasū epesot okudadam “Ēn xipāt cīcā” i'e am ḡu—pāo'a o pin puye acā — io'e Jesus cebe ip. ²⁷ — Eyxat kay acā ḡu juy epeyeḡebu. Eybeḡbeḡ eyxan ijodi bima acā — io'e. — Wara'at tak opop eyxat eyaḡuymuisusunap xat — io'e. — Ixe xat o buje, eyaḡuyisum epeku ijodi bima. Soat em epesop eyetai Deus xe eye'ū buje dak — io'e. — Soat waḡo ōn. Deus webay. “Obikuyap taḡ ēn jekukum soat em,” i juk o'e Deus owebe — io'e. — “Imēnpuye ēn ma ibiat xat ūmūm'uk eḡuy wuyjuyū be,” i juk o'e owebe — io'e. — Eyju dak Deus bikuyap taḡ cuy epekuku soat em ma — io'e.

²⁸ — Apēn xe'e oceku soat em Deus bikuyap taḡ? — io'e ip Jesus pe.

29-31 — Deus e'em “Wemumudot kay eyetabun cuy epesop,” i — io'e. — Õn ma Deus emumudot — io'e. — Okay eyetabut puje, Deus bikuyap tağ eyju jekukum — io'e Jesus.

— Ocedobuyũ'ũm'ũm pão'a jo'iat'a o'o'uk ip osodop uk'a'ũmat tağ pima — io'e ip Jesus pe. — Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Moisés pão'a mudodot'uk osunuy cekay ip—kabi bewiat'a, i — io'e ip.

— Deus a'õbi Moisés ja'õbacaap mõğmõğ'uk osunuy pão'a jo'iat'a mudodon — io'e ip. — Pãm ên? A'õbacaap cuy ejomõğ ocetabutpe — io'e ip. — Imõğ puje ocetabut oce'e ekay — io'e ip.

32 — Icēmãn õn e'em eywebe — io'e Jesus cebe ip. — Ja'õbi ģu Moisés pão'a jo'iat'a mudodot'uk osunuy eydobuyũ'ũm'ũm pe—Deus a'õbi acã. Moisés Deus xewiatxat ģu imudodot'uk osunuy cekay ip. Deus pit jexewiatxat mudodon eywebe—eyağuy Luisusunap xat — io'e Jesus. 33 — Deus cuk omudot jexewi kuyje pão'a jo'iat'a mudocap co'i — io'e. — Õn kabi kadi wiatxat co'i ojot ijodiat ağuy Luisun am — io'e. — Okay itabucayũ yağuy Luisun jeku — io'e. — Õn ijodiat ağuy Luisun'ukat — io'e.

34 — Kariwa — io'e ip Jesus pe. — Ibiatxat cuy eğũm ocexan. Soat em cuy eğũmğũm ocewebe.

35 — Õn Deus xewiatxat — Jesus o'e. — Õn ma ijodiat ağuy Luisun — io'e. — Okay eyetabut puje, soat em eycokcoğ epesop ibeğbeğat co'i. Okay eyetabut puje soat em eycokcoğ epesop ibipuruk'ũmat co'i — io'e Jesus. 36 — “Eybu'u eyetabut am okay,” i juk adi ocece eywebe — io'e Jesus. 37 — Webay pũğpũğayũ mutabunbun okay. Imẽnpuye itabut ip okay. “Eyetabun ģu juy epesop okay,” i'ũmğũ õn pit e'em cebe ip—itabun ojuyayũ be—pũğ pe

dak ka'ũma — io'e. ³⁸ — Kabi kadiwi juk oajēm obikuyap tağ weku am ġu. Omudocat bikuyap tağ weku am oajēm — io'e. ³⁹ — Soat em ağ òn okay itabucayũ kay. Imēnpuye jetabucap epereperem ġu ip—pũğ tak ka'ũma. Waram ixeyũ oğuyu kabi kay ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be. Oğuyu ip omudocat bikuyap tağ — io'e Jesus. ⁴⁰ — Okay itabucayũ oğuyu ce'ũ'ũayũ xewi, webay soat ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be — io'e. — Soat ip jeedop itait Deus xe soat em—abu òn iam itaybicayũ. Imēn webay ibikuy — io'e Jesus.

⁴¹ Imēneju Jesus ekawēn kay ġu ip o'e Judeuyũ kukayũ. Jewa'òxixkiğ o'e ip jeweweju.

— “Òn Deus xewiat,” i teku e'em — io'e ip. — “Kabi kadiwiat xat co'i òn,” i teku e'em — io'e ip. ⁴² — Jesus ma teku! — io'e ip jewewebe. — José'ũm ipot teku — io'e ip te'e ma. — Wuyetaybit ixim, cebay'ũm tak. Apēntak “Deus xewi ojet,” i teku e'em? Dapxi teku — io'e ip te'e ma.

⁴³ — Wa'òxixkiğ ġu juy epesop — io'e Jesus. ⁴⁴ — Webay wuyjuyũ mutabunbun okay—omudocat — io'e. — Imutabun'ũm pima, kuka itabut ġu ip o'e okay. Okay itabucayũ acã oğuyu kabi kay. Webay soat ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be ip oğuyu. Soat em jeedop ip webay xe — io'e. ⁴⁵ — Kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ o'tupmubararak. Imēn ibararak opop tup pe:

Deus soat wuyjuyũ ġutaybin, i. Imēn e'em iğodup pe — io'e. — Webay ekawēn co buje, itabut ip okay ijodiacat, webay be imutaybin puje dak — io'e. ⁴⁶ — Pũğ ma webay o'jojojo. Warara'acat pit ka'ũma — io'e. — Òn acã webay o'jojojo — io'e. ⁴⁷ — Icēmān òn e'em eywebe — io'e—Jesus o'e. — Okay eyetabut pima, soat em epesop eyetait Deus xe eye'ũ buje — io'e. ⁴⁸ — Òn ma Deus xewiatxat — io'e. — Ijodiat ağuymuisusun

õn — io'e. ⁴⁹ — Wuydobuyũ'ũm'ũm mana'a o'o'uk osodop uk'a'ũmat pe bima. Inaka oe'ũ'ũ ip. ⁵⁰ Kabi bewiat kay eyetabut puje, Deus wi wũy ġu epesop — io'e. ⁵¹ — Õn ma kabi bewiat — io'e. — Kabi bewi ojot ijodiat aġuymuisun am. Okay itabucayũ yaġuyisum jeku ijodi bima. Soat em jeedop ip itait Deus xe ce'ũ buje. We'ũ buje, oẽn osuẽnũm ijodiat xatẽn — io'e.

⁵² Iboap co buje jewa'õxikxiġ ip o'e Judeuyũ kukukayũ.

— Apẽntak sute jeẽn iẽnũm wuywebe iẽn'o am? — io'e ip jewewebe.

Jesus ekawẽn cekawẽn pa'arẽm osunuy ixeyũ xe—Judeuyũ kukayũ xe. (Oẽn'oat okay itabucat iape. Imẽnpit itaybit ġu ip osodop iboam.)

⁵³ — Icẽmãn õn e'em eywebe — io'e Jesus. — Soat waġo õn. Oẽn'o'ũm pima Deus ebekitkin ġu epe'e. Odoy kõn'ũm pima dak cebekitkin ġu epe'e — io'e. ⁵⁴ — Oẽn'o buje bit, Deus ebekitkin epesop. Odoy kõn puje dak, cebekitkin epesop. Soat em epesop Deus xe eyetait — io'e. — Oẽn'oat oġuyu kabi kay webay ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be. Odoy kõnat oġuyu ibo kabia be — io'e. ⁵⁵ — Wuyjuyũ mutai-cinatẽn oẽn. Odoy wuyjuyũ mutaicinatoy — io'e Jesus. ⁵⁶ — Obiõġbuk omuy oẽn'oat pe—odoykõnat pe — io'e. — Obiõġbuk a'õbacaap kuġ jekukum ip. Õn tak pũġ taġ ma jekukum ceweju ip — io'e Jesus. ⁵⁷ — Webay ja'õbi ma itabẽġ soat em ma. Ixe ma omudot. Õn tak wetabẽġ ijodi webay a'õbi — io'e. — Imẽnpuxim õn ma okay itabucayũ aġuymuisusun. Yaġuyisum jekukum ip wa'õbi—oẽn'oayũ — io'e—Jesus o'e. ⁵⁸ — Imẽn ma kabi kadi wiatxat — io'e. — Pão'a jo'iat'a buxim ġu—wuydobuyũ'ũm'ũm xat puxim ġu. Wuydobuyũ'ũm'ũm pão'a jo'iat'a o'o'uk ip osodop — io'e. — Oe'ũ'ũ ip—ya'o'o'ukayũ'ũm'ũm ma. Kabi bewiat xat õn. Soat em jeedop ip itait Deus xe oẽn'o'oayũ — io'e—Jesus o'e.

⁵⁹ Jesus iboam o'e Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Igo'a beacat mutaybinbin osunuy Cafarnaum ka be. Oẽn'oat okay itabucat iape. Odoykõnat tak okay itabucat iape. Imẽnpit cekawẽn pa'arẽm osunuy ixeyũ xe. ⁶⁰ Imẽneju:

— Cekawẽn pa'arẽm cĩcã wuyxe — io'e ip jewewebe cekawẽn o'jojojo'iayũ. — Cekawẽn kay ġu wuyju — io'e ip.

⁶¹ Warara'acayũ be jemukũyjo'ũm pima, Jesus itaybit o'e ixeyũ ekawẽn. Imẽnpuye o'jekawẽn ceweju ip.

— Wekawẽn pa'arẽm tu eyxe? — io'e. — Eybu'u du eyetabut am okay wekawẽn kay'ũm puye? — io'e Jesus.

⁶² — Soat waġo õn. Wekawẽn pa'arẽm eyxe bima, eyetabut ġu okay — io'e. — Kabi kay waram omuyup tobuxik puje dak eyetabut ġu kuka epe'e okay — io'e. — Oka kay wepicap co buje dak kuka eyetabut ġu epe'e okay — io'e Jesus. ⁶³ — Ijodiat aġuymuisusun oẽn o'o am ġu — io'e. — Deus biõġbuk acã ijodiat aġuymuisusun — io'e. — “Oẽn cuy epesuẽn'o,” i juk oce eywebe — io'e. — Imẽnpit okay eyetabun cuy epesop iam eymutaybin ojuy oġuy — io'e. — Wekawẽn kay eyetabut pima, obikuyap taġ epeku—eyaġuyisum epeku — io'e Jesus. ⁶⁴ — Imẽnpit pũġpũġ ey'in itabut ġu okay — io'e Jesus.

(Jesus kuy itaybit o'e abuyũ ibu'u osodop itabut am okay iam. Itaybit o'e abu oũm okay itakomaayũ be iam tak. Kuy bima itaybit o'e iboam doze beayũ naẽ buje.)

⁶⁵ — Soat ġu eyetabut okay — io'e. — Webay emu-mutabunbunyũ acã itabut je'e okay. Kuy iboap oġuwẽn eywebe — io'e.

⁶⁶ Kuy bima ceweju oekuku'iayũ Jesus kay ip ibu'u o'e, cekawẽn kay'ũm puye.

Ġebuje oibu'un ip Jesus eju jeku am. ⁶⁷ Jesus o'jekawẽn doze beayũ eju—jeweju etaybitbinayũ eju.

— Pãm eyju? — io'e. — Eyju dak tu eybu'un oweju? — io'e.

⁶⁸ — Kariwa — io'e Simão Pedro. — Abu-eju kuka oceku? — io'e Jesus pe. — Ën acã apën itabucayũ yağuyisum jekukum iap ekawën muwënuwën ocewebe — io'e. — Ën acã Deus xe epesop iap ekawën muwënuwën ocewebe — io'e. ⁶⁹ — Ekay acã ocetabut — io'e. — Ocexe ãn acã Deus emumudot — io'e. — Ocexe ãn acã xipacat — io'e. — Ën acã ikërëat ejukuk ġu — io'e—Simão Pedro o'e.

⁷⁰ — Õn cuk eynaë — io'e Jesus. — Doze beayũ juk otaë — io'e. — Imënpit pũğ ey'in Satanás a'òkayan o'e — io'e.

⁷¹ Jesus Judas o'ğuwën—Simão Iscariotes ipot o'ğuwën. Ixe Judas doze beayũ'in osunuy. Inaka Jesus ùm ojuy o'e cekay itakomaayũ be yaoka am.

7

¹ Ibocewi Jesus Galiléia eipi dağ oeku. Judeuyũ kukukayũ Judéia eipi be osodop ip. Ixeyũ Jesus aoka ojuy. Imënpuye Judéia eipi dağ o'ju ġu Jesus. ² Judeuyũ epeta wap osunuy. Cepetaboğ cĩcã osunuy. Xijap mōğmōğ'uk ip osodop. Xijap pe dopdom osodop ip iğo epeta bima.

³ Ğebu je ikitpiyũ o'jekawën Jesus eju.

— Ejëm cuy ijocewi — io'e ip Jesus pe. — Judéia eipi kay juy eju — io'e ip. — A'òbacaap cuy ejomōğ a'ò kayayũ etabutpe ixeyũ be “Teku ya'òbaca jĩjã” i'e am — io'e ip. ⁴ — Iba'arëm ġu wuyju e'em xipan jewemuwën pin pima. Eju juy — io'e ip. — Ka'ũma buk ocejojojoiap cuy eğubapuk — io'e ip. — Xipan jewemuwën at cuy soat pe — io'e ip.

⁵ Jesus kitpityũ imën o'e itabut'ùm cekay buye.

⁶ — Cũğ ġu mabuk oju am peta kay — io'e Jesus. — Cũğ ma bit eyju am. Soat em cũğ ma eyju am. ⁷ Deus kay'ũmayũ eykay ġu itakoma ip. Okay bit itakoma jĩjã ip “Ikërëat mujurũğrũğ eyju,” i òn e'em cebe ip puye — io'e.

⁸ — Eyju ma peta kay epeju — io'e jekitpiyũ be. — Õn pit oju ġu iġo epeta kay. Cũġ ġu mabuk oju am — io'e Jesus.

⁹ Jesus imĕn o'e jekitpiyũ be. O'jĕm ip ikitpitpiyũ. Jesus pit Galiléia eipi be osunuy pũġpũġ xet.

¹⁰ Eba pũġ xet kap puje, Jesus o'ju peta kay. Soat eta'ũmpi ma o'ju. Iba'arĕm ma o'ju.

¹¹⁻¹³ Ġebu je Jesus o'jokudada ip Judeuyũ kukukayũ. Petatam pima o'jokudada ip.

— Apu Jesus? — io'e ip jewewebe.

Adeayũ ibidadada ma jekawĕnwĕn osodop Judeuyũ kukukayũ be ja'õdobuxikap puxim. Jesus peam jewa'õxikxiġ ip osodop.

— Xipat cĩcã teku — io'e pũġpũġ ixeyũ'in.

— Ka'ũma — io'e warara'acayũ bit. — Wuymuġyukukuku'ukat teku — io'e ip napa ma.

Adeayũ imĕn ibidadada ma jekawĕnwĕn ip o'e.

¹⁴ Jesus o'ju Deus eju kawĕnwĕnap'a kay—yaboġat'a kay. Peta muġġġĕm pima o'ju. Iġo'a beacat mutaybitbin osunuy.

¹⁵ Judeuyũ kukukayũ Jesus ekawĕn kay ġu ip o'e.

— Apĕnpuye dak sute itaybit? — io'e ip. — Wuymutaybitbin'ukat xe ġu osunuy jemutaybinan. Cũġ ġu cexe wuyjuyũ mutaybin am — io'e ip soat pe iġo'a beacat pe.

¹⁶ — Wa'õbi ġu õn adeayũ mutaybitbin—omudocat a'õbi acã — io'e Jesus. ¹⁷ — Wa'õbi du eyxe õn eymutaybitbin? Pãm ġuto Deus a'õbi? — io'e. — Deus bikuyap taġ jeku ojuyat itaybit je'e Deus a'õbi õn eymutaybitbin iam — io'e cebe ip. ¹⁸ — Pũġpũġayũ Deus a'õbi ġu ijodiat mutaybitbin—ja'õbi acã. Cũġ ġu imutaybitbin ip. “Xipan omuwĕnuwĕn cuy epe'e,” i'e'em ip ya'ĩjojo'ibiyũ be. Warara'acayũ bit Deus a'õbi ijodiat mutaybitbin—jemudocat a'õbi. “Xipan Deus muwĕnuwĕn cuy epe'e,” i'e'em ip. Icĕmãn e'em ip. Napa ġu ip

e'em. ¹⁹ Moisés Deus ekawën cuk adi o'ğuwënuwën eydobuyũ'üm'üm pe kuyje. Imënpit soat eyju kũyjobit ğu iboap ekawën kay. Abu ey'in iboap ekawën kay kũyjobit? Ka'ũma ma! Eyju dak waoka ojuy. Apënpuye? — io'e Jesus.

²⁰ Adeayũ Jesus ekawën o'ya'ĩjojo Deus eju kawënwënap'a beacayũ.

— Akpidapi ën — io'e ip napa ma adeayũ Jesus pe. — Ka'ũma ma aoka ojuy — io'e ip Jesus pe.

Itaybit ğu ip osodop adeayũ Jesus aoka ojuy iam Jerusalém ka be powatwat.

²¹ — Jebodoydoyap kabia be wa'õbacaap ojomõğ pũğ em ma — io'e Jesus. — “Cũğ ğu teku e'em,” i juk adi epe'e iboap co buje. “Sábado be kapikpiğ teku,” i juk adi epe'e — io'e. ²² — “Wuydobuyũ'üm'üm ekawën tağ ağokatkat'it'it epetaypu'ağobixeedakat,” io'e Moisés kuyje. “İkap'isuat epetaypu'ağobixeedakat teku Deus ebekit iap mubapuk am,” io'e Moisés kuyje. Jebodoydoyap kabia bima dak eyju ixeedakatkan Moisés ekawën mupubutbunap puxim — io'e. ²³ — Sábado bima eyju ixeedakatkan Moisés ekawën mupubutbunap puxim. Sábado bima owebe iwãtaxipiat mu'ada buje bit, eyetakoma juk adi epe'e okay! “Ën jebodoydoy ğu! Kapikpiğ ën,” i eyju e'em owebe. “Ën Moisés ekawën mupubutbun,” i eyju e'em owebe. “İkërëat mujurũğrũğ ën,” i eyju e'em owebe — io'e Jesus. ²⁴ — Dao ğu “Ën ikërëat mujurũğrũğ,” i juy epe'e warara'acat pe — io'e. — Tũybe teku ikërëat mujurũğrũğ iãn eyju e'em. Cekuku am eyetaybit'üm pima, “Ën ikërëat mujurũğrũğ,” i'ümğju juy epe'e'e — io'e Jesus.

²⁵ — Ite aoka ojuy ğu du wuyka kukayũ? — io'e ip Jerusalém ka watwat jewewebe. ²⁶ — Ak'i juy epe'e — io'e ip. — Ijoce ma omuy — io'e ip. — Soat etabutpe teku kawënwën — io'e ip. — Imënpit ka'ũma ma ibubum

— io'e ip. — Wuyka kukayũ dak itabut xe'e Jesus Deus emunaẽ iap kay? — io'e ip jewewebe. ²⁷ — Teku Deus emunaẽ ġu wuyxe — io'e ip Jerusalém ka watwat'in. — Deus emunaẽ ajêm puje, abu xe'e itaybit je'e pomawi osodot iam? Ka'ũma ma! Iměnpit wuyetaybit pomawi teku osodot iam — io'e ip.

²⁸ Jesus adeayũ mutaybitbin mabuk osunuy Deus eju kawěnwěnap'a be—yaboġat'a be.

— Eyetaybit ġu abu ōn iam — io'e Jesus. — Eyetaybit ġu pomawi ojot iam. Wa'ōbi ġu ojot—omudocat a'ōbi acā. Ixe icēmān e'em soat em. Eyetaybit ġu abu ixe iam — io'e. ²⁹ — Ōn pit wetaybit ixem — io'e. — Ojot cexewi. Ixe ma omudot ijoce — io'e Jesus.

³⁰ Iměneju itakomaayũ Jesus daomũn ojuy ip. Deus pit jewebe ma o'e: — Jesus daomũn ġu buk ip — i. Iměnpuye ka'ũma ma o'jat.

³¹ Tak ġu o'ya'įjojo'iajũ bit itabut o'e ip Jesus kay. Ade jįjā itabut o'e.

— “Deus emunaẽ ja'ōbacaap jomōġ,” i wuyju e'em — io'e ip. — Ite aġokatkat ja'ōbacaap mōġmōġ cīcā. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ ite ma. Iměneju ite ma Deus emunaẽ ocexe — io'e ip.

³² Iměnpuye Jesus daomũn ojuy o'e ip Fariseuyũ. Adeayũ Jesus muwěnuwěn iam o'jekũyjo ip Fariseuyũ. Fariseuyũ eju paįyũ kukukayũ Deus eju kawěnwěnap'a wiwi'ukayũ o'ġuju Jesus daomũn ām.

³³ — Darem ma buk ōn eyxe — io'e Jesus adeayũ be. — Ģaxĩn ma ocepit omudocat kay — io'e. ³⁴ — Okudadam epeku. Odobuxik ġu eyju. Ojuap kay eyju ba'ore — io'e.

³⁵ — Apoma sute je'ju? — io'e Judeuyũ kukukayũ. — Poce iba'ore kuka wuywebe tobuxik am? — io'e ip. — Je'ju du sute Judeuyũ xe jenuy ām Grécia eipi watwat xe jenuy ām? — io'e ip. — Ipōġpōġayũ kay du sute je'ju

Judeu'ũmayũ mutaybit am? — io'e ip. ³⁶ — “Okudadam epeku,” i juk o'e ocewebe — io'e ip. — “Iměnpit eyju odobuxik ġu,” i juk o'e — io'e ip. — “Ojuap kay eyju ba'ore,” i juk o'e — io'e ip. — Cekawěn pa'arěm ocexe — io'e ip Fariseuyũ, paĩyũ kukukayũ dak.

³⁷ Waram Jesus o'jekawěn peta muġěġěayũ be. Peta epere buje o'jekawěn cebe ip. Ibo kabia yoboġ cĩcã osunuy Judeuyũ xe.

— Wuybipuruk pima, idibi kay jĩjã wuyju — io'e. — Abu yaġuyisum ceku pin cĩcã? — io'e Jesus ya'oberen. — Eyetabun cuy epesop okay! — io'e. — Okay eyetabut pima, eyaġuyisum epeku — io'e Jesus. ³⁸ — Okay itabucayũ be idibi buxim jeenuy badi — io'e. — Iměnpuye yaġuyisum ip jeku — io'e. — Iměn e'em Deus ekawěntup — io'e—Jesus o'e.

³⁹ Iměn e buje Deus biõġbuk o'ġuwěn Jesus. Deus biõġbuk õmõm Jesus kay itabucayũ be. Jesus iboam o'e ipi kay Deus biõġbuk ajěm awap. Ixe oajěm ġu buk, Jesus jebay xe jenuy âm o'jeu ġu buk puye.

⁴⁰ Jesus ekawěn co buje pũġ taġ ġu o'jekawěn ip adeayũ—wara'at taġtaġtaġ ma.

— Teku Deus ekawěn muwěnuwěn'ukat—ocemumuwiwiat ma — io'e pũġpũġ ixeyũ'in.

⁴¹ — Deus emunaě teku — io'e warara'acayũ.

— Ka'ũma — io'e warara'acayũ bit. — Deus emunaě ġu teku. Teku Galilėia eipi bewiat! — io'e ip. — Deus emunaě Galilėia eipi bewi ġu jajěm — io'e ip.

⁴² — Iměn e'em Deus ekawěntup:

Davi naxeġebit Deus emunaě, i. Belém ka be je'kap—Judėia eipi be, i. Davi osunuyiat ka be je'kap, i — io'e ip.

— Iměn e'em Deus ekawěntup — io'e ip.

⁴³ Pũğ tağ ġu ip o'jekawẽn adeayũ Jesus muwẽnuwẽn. Jawa'õdawunuwun ip osodop. ⁴⁴ Jesus daomũn ojuy ip yawiwi'ukayũ. Imẽnpit o'taomũn ġu buk ip.

⁴⁵ Jesus kuğ ġu yawiwi'ukayũ o'jepit. Oajẽm ip kuy o'ğuju'iyũ kay—paĩyũ kukukayũ kay, Fariseuyũ kay.

— Apẽnpuye Jesus epetojot ġu? — io'e ip yawiwi'ukayũ be.

⁴⁶ — Ixe ekawẽn kawẽntip cĩcã ocexe! Abu-buxim ixekawẽnwẽn? Ka'ũma buxim ã! — io'e ip.

⁴⁷ — Eyju dak eymuğuykuku du ixekawẽn? — io'e ip Fariseuyũ.

⁴⁸ — Ya'õbuyxiayũ itabut ġu ip cekay—pũğ tak ka'ũma — io'e ip. — Ocejũ dak ocetabut ġu cekay—pũğ tak ocetabut ġu ma — io'e ip. ⁴⁹ — Adeayũ bit itaybit ġu Moisés ekawẽn. Imẽnpuye Deus e'em cebe ip “Eykẽrẽ oxe,” i, “Ipiat osupi'ajoat eywebe,” i — io'e ip. — Iteyũ acã itabut cekay—Moisés ekawẽn itaybit'ũmayũ acã — io'e ip Fariseuyũ yawiwi'ukayũ be.

⁵⁰ Nicodemos pit o'jede Fariseuyũ be—jebureyũ be. Ixe Nicodemos ibimãmãmãayũ ekawẽn coco'ukat osunuy. Kuy bima o'ju Jesus kay jekawẽn ãm cewēju.

⁵¹ — Jesus puk atujuajẽm ġu wuykay cekawẽn co am, imuymuy'ukayũ ekawẽn co am tak — io'e Nicodemos. — Cekawẽn co'ũm pima, “Ite juy ayaokaat, ikẽrẽat kuğ puye,” i'ũmğũ juy ace'e. Imẽn Moisés cuk adi wuymutay-bitbin — io'e Nicodemos.

⁵² — Galilía eipi bewiat co'i ãn kawẽnwẽn. Deus ekawẽn itaybit'ũmat co'i ãn kawẽnwẽn — io'e ip Nicodemos wayway. — Ite ağokatkat napa ma e'em “Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat õn,” i. Deus ekawẽntup cuy etupco! — io'e ip Nicodemos pe. — “Ka'ũmğũ Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat Galilía eipi beat,” i'e'em ibiatup — io'e ip Nicodemos pe.

⁵³ Soat ip o'jepit jeduk'a be.

8

¹ Jesus pit o'ju co'a kay—Oliveira dip'a kay.

² Kabia isum Jesus waram o'jepit Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be. Adeayũ o'je'awero Jesus ekawēn co pin puye. Ixe oabik. Adeayũ mutaybitbin o'e.

³ Ğebuĵe Fariseuyũ eju Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ ayacat o'tojot Jesus kay. Ayacat itoptep ma'ğũ osunuy. Inaka warara'acat itop kay itabiku osunuy. Warara'acat itop eju o'tobuxik ip Fariseuyũ. O'tojot ip Jesus kay. Adeayũ etabutpe ip o'tojot.

⁴ — Kariwa — io'e ip Jesus pe. — Ite ayacat ocetobuxik wara'acat itop eju. Imēnpuye ocetotot ekay — io'e ip.

⁵ — Moisés o'e wuydobuyũ'ũm'ũm pe: “Wara'acat itop eju jepopomat cuy epeyabuğbuğ wita'am,” i. Imēn Moisés ocemutaybitbin. Pām ěn? Apēn ěn ece'e? — io'e ip Jesus pe.

⁶ Imēn o'e ip Jesus pe. Tũybe cũğ'ũma jede iãn o'e ip. “Cũğ ğũ ěn e'em,” i'e ojuy ip Jesus pe. “Moisés ekawēn tağ ğũ ěn e'em,” i'e ojuy ip cebe.

Jesus o'je'aetoro. Ipi mukorepkorem o'e jebum. Koreh. Yatoroh ipi mukorepkorem o'e.

⁷ — Apēn ěn ece'e? — io'e ip waram.

Kirik'ây. O'ây.

— Ey'inat ikērēat kuğ'ũm pima, ixe juy koam wita'a yamuju cekay ayacat abuğ am — io'e Jesus cebe ip.

⁸ Waram o'je'aetoro. Waram jebum ipi mukorepkorem. Koreh.

⁹ O'jēm ip cekawēn co buje. Koap aypapayũ o'jēm õn tak ikērēat kuğ iam itaybit puye. Warit. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Ğuyjom warara'acayũ o'jēm yaypan'isuayũ. Warit. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Soat ip o'jēm. Jesus acã o'jepoyat. Ayacat Jesus xe o'e cũğ'i.

¹⁰ Kirik'ây. Jesus o'ây. O'jeak ayacat kay.

— Tũ'ũ — io'e. — Apõma o'ju ip “Ën ma ikêrêat kuğ cĩcã Deus xe,” i'e ojuyayũ? “Ĝa'a ayaoka wita'am,” i'e ojuyayũ? — io'e—Jesus o'e.

¹¹ — Kariwa — io'e. — Ka'ũmġu ip — io'e. — O'jêm ip — io'e. — Weiwat xeyũku.

— “Ikêrêat kuğ cĩcã ên,” i'ũmġu òn tak e'em ewebe — io'e Jesus. — Eju juy — io'e. — Waram pit eġujurũġ ġu ikêrêat — io'e Jesus.

¹² Waram pima Jesus o'jekawên adeayũ eju.

— Kabia buxim òn — io'e. — Deus ekawên eymu-taybitbin òn cũġ ma eyeku am. Okay itabucayũ kabiok taġ jekuku'ukayũ buxim ġu. Ikêrêat mujurũġrũġ'uk ġu ip. Cũġ ma ip jekukum kabia daġ jekuku'ukat puxim. Yaġuyisum jekukum ip — io'e.

¹³ — Ën acã xipan jewemuwênuwên — io'e Fariseuyũ. — Cũġ ġu ên kawênwên — io'e ip napa ma.

¹⁴ — Cũġ ma òn kawênwên — io'e Jesus. — Eyetaybit ġu pomawi ojot iam, poma òn cum iam tak — io'e. — Òn pit wetaybit pomawi ojot iam, poma òn cum iam tak — io'e. — Cũġ ma òn kawênwên wetaybit puye — io'e. ¹⁵ — Eyju e'em “Cũġ ma ên kawênwên,” i, eyxe warara'acat e'eap ibapuk'ũm ma'ġu. Imên ġu òn pit e'em — io'e. ¹⁶ — “Cũġ ġu ên kawênwên,” i òn e'em pima bit, cũġ ma kuka oce. Cũġ ma kuka oce, omudocat tak imên e'em puye. Webay omudot. Pũġ taġ ma oceju e'em — io'e. ¹⁷ — Imên e'em Moisés ekawêntup:

Xepxepayũ pũġ taġ ma kawênwên pima, “Teyũku icêmãn e'em,” i kuka o'e ip ya'ĩjojo'ibiyũ, i — io'e Jesus.

¹⁸ — Òn ma xipan jewemuwênuwên. Webay dak xipan omuwênuwên—omudocat. Pũġ taġ ma omuwênuwên oceju—òn, webay dak — io'e.

¹⁹ — Poce omuy ebay? — io'e ip Jesus pe.

— Etetaybit ġu abu òn iam, abu webay iam tak — io'e.
 — Abu òn iam eyetaybit pima, abu webay iam tak kuka eyetaybit epe'e — io'e.

²⁰ Imēn Jesus o'e Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be. Adeayū mutaybitbin osunuy. Dinheiro muōmōmap'a xe imutaybitbin osunuy. Cekay itakomaayū Jesus daomūn ojuy. Imēnpit o'taomūn ġu ip taomūnap kabia ġu buk puye.

²¹⁻²⁴ Waram Jesus o'jekawēn Judeuyū kukukayū eju.

— Ġaxīn ma ojēm ijocewi — io'e Jesus. — Te'e ma epeku okudadam eydaxijoap ojuy. Epe'ū Deus pe eywebewi ikērēat uk'ūm pima. Ojuap kay eyju ba'ore — io'e. — “Epe'ū Deus pe ikērēat uk'ūm pima,” i kuy oce eywebe. Òn Deus xewiat iap kay eyetabut'ūm pima, epe'ū Deus pe eywebewi ikērēat uk'ūm pima — io'e Jesus.

— “Ojuap kay eyju ba'ore,” i teku e'em — io'e ip Judeuyū kukayū. — Jawaoka du sute? — io'e ip jewewebe.

— Eyju ma ipi daġacat. Òn pit kabi bewiat — io'e Jesus. — Eyju ma jewaġuyġuy ijodiat aġuy daġ. Òn pit ka'ūma.

²⁵ — Abu ēn? — io'e ip.

— Iebikam piman ma juk ocevemuwēn abu òn iam — io'e. ²⁶ — Adeat muwēn pin mabuk òn eywebe. “Cūġ ġu eyju kawēnwēn” i'e pin mabuk oce eywebe. Omudocat ekawēn muwēnuwēn acā òn. Ixe icēmān e'em — io'e Jesus.

²⁷ Jesus jemudocat muwēn puje, jebay o'ġuwēn. Iboap ekawēn pit Judeuyū kukayū itaybit ġu.

²⁸ — Soat waġo òn — io'e Jesus. — Obamuapay epe'e we'ū am korosa be. Obamupaya buje, “Icēmān xeku kabi bewiat,” i epe'e. “Ja'ōbi ġu xeku oeku—jebay a'ōbi acā,” i epe'e — io'e. — “Wuyebay e'eap muwēnuwēn xeku oeku,” i epe'e — io'e Jesus. ²⁹ — Soat em omudocat bikuyap taġ

õn jekukum. Imēnpuye soat em aḡ okay. Ixe opere ḡu — io'e Jesus.

³⁰ Imēneju ade oitabun Jesus kay—ya'įjojo'ukayũ'in.

³¹ Jesus waram o'jekawēn Judeuyũ kukukayũ eju. Pũḡpũḡ ixeyũ'in o'e: — Teku icēmān e'em — i.

— Wekawēn kay kũyjobit pima, oweju etaybitbinayũm epesop — io'e Jesus. ³² — Kawēn icēmat muwēnuwēn õn eywebe — io'e. — Kawēn icēmān eyetaybit pima cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ buximayũm ḡu epesop — io'e cebe ip.

³³ — Abu ocemudadaybotbot'uk osunuy? Ka'ũma ma! — io'e ip. — Abraão naxeḡebitbit oceju! — io'e ip. — Apēnpuye ēn e'em ocewebe “Cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ buximayũm ḡu epesop,” i? — io'e ip.

³⁴ — Icēmān õn e'em eywebe — io'e Jesus. — Cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ be iba'ore jekariwa epere am. Imēnpuxim ikērēat mujurũḡrũḡ'ukat pe iba'ore ikērēat mujurũḡrũḡap epere am, Satanás ixe ekariwa buye — io'e.

³⁵ — Cekariwa be imudadaybotbot'ibit ma soat em ḡu cekariwa duk'a be dopdom. Kariwa imujēm pin pima, ḡujēm. Kariwa ipot pit, soat em jebay duk'a be dopdom. Cebay ixe ḡujēm ḡu — io'e. ³⁶ — Õn ma Deus ipot. Owebe eydaxijo buje, Satanás ḡu eykukukan jeenuy — io'e. — Imēnpuye ikērēat mujurũḡrũḡap epere but epesop — io'e.

³⁷ — Icēmān eyju Abraão naxeḡebitbit — io'e. — Inaka eyju oaoka ojuy wa'õ kay kũyjobit'ũm puye — io'e—Jesus o'e.

³⁸ — Webay be omutaybitbinap muwēnuwēn õn eywebe. Satanás ebekitkit eyju. Ixe ekukuap taḡ eyju dak jekukum — io'e Jesus.

³⁹⁻⁴⁰ — Ka'ũma! Ocedobu'ũm ekukuap co'i oceju jekukum—Abraão'ũm ekukuap co'i — io'e ip te'e ma.

— Deus kawēn icēmat o'ḡuwēn owebe — Jesus o'e. — Iboap ekawēn acā oḡuwēn eywebe. Inaka eyju ma oaoka

ojuy kawēn icēmat kay'ūm puye — io'e. — Abraão bit kawēn icēmat kay kūyjobit cīcā osunuy. Abraão naxegebitbit eyju. Ixe'ūm ekukuap co'i ġu bit eyju jekukum — Jesus o'e. — Apēnpuye dak? — io'e. ⁴¹ — Satanás ekukuap co'i eyju jekukum — io'e.

— Satanás ekukuap co'i ġu oceju jekukum—Deus ekawēn tağ ma — io'e ip. — Deus acã ocebay — io'e ip.

⁴² — Deus xewi ojut. Wa'ōbi ġu ojut. Ixe ma omudot — io'e Jesus. — Deus eyebay bima, kajuk okukpin eyxe oğuy — io'e. ⁴³ — Wekawēn kay jekūyjobin pin ġu eyju. Imēnpuye wekawēn pa'arēm eyxe — io'e. ⁴⁴ — Ibiōğbuk kērēayū kukat ebekitkiyū eyju—Satanás ebekitkiyū — io'e—Jesus o'e. — Apēn ixe ikērēat mujurūğrūğ iap co'i eyju dak ikērēat mujurūğrūğ — io'e. — Ixe warara'acat aokaka'uk osunuy ipi mujurūğ isum. Ğasū dak wuyjuyū muy'ū'ū'uk ixe — io'e. — Kawēn icēmat kay kūyjobit'ūm osunuy ixe — io'e. — Iba'ore ixe be kawēn icēmat kay kūyjobit am. Icēm ġu teku e'em. Napa ma e'em. Napa ma e'em pima, je'e pinap tağ e'em cexe. Dapxi teku — io'e. — Icēm'ūmān e'em ip ixe ebekitkiyū. ⁴⁵ Icēmat ōn pit e'em eywebe — io'e. — Inaka eyetabut ġu wekawēn kay — io'e. ⁴⁶ — Ka'ūma ma icēmān e'em owebe “Ikērēat mujurūğrūğ ģn” i — io'e. — Icēmān wekawēn. Apēnpuye eyetabut ġu wekawēn kay? — io'e. ⁴⁷ — Kūyjobit ip cekawēn kay Deus ebekitkit. Eyju bit Deus ebekitkit ġu. Imēnpuye Deus ekawēn kay ġu eyju — io'e Jesus Judeuyū kukukayū be.

⁴⁸ — Icēmān oceju e'em ewebe “Ibiōğbuk kērēat a'ōbi ģn e'em” i, “Akpídapi ģn,” i dak — io'e ip. — “Cūğ'ūma ģn jekukum Samaria eipi wat puxim,” i oceju e'em ewebe. Icēmān oceju e'em — io'e ip.

⁴⁹ — Icēm ġu eyju e'em — Jesus o'e. — Ibiōğbuk kērēat a'ōbi ġu ōn e'em. Webay kuğ ōn ibuyxim. Eyju bit obuyxim ġu okuğ — io'e. ⁵⁰ — Ōn ma obuyxim

okuḡap kudadam ḡu — io'e. — Webay bit obuyxim okuḡ. Ixe obuyxim ḡu okukat ḡuju ipiat'ajojoap pe — io'e.
⁵¹ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Wekawēn taḡ jekuku'ukat soat em ḡu jeedop ce'ū'ūayū xe — io'e Jesus.

⁵² — Ibiōḡbuk kērēayū kukat a'ōbi ēn kawēnwēn — i napa ma o'e ip Judeuyū kukukayū. — Abraão'ūm oe'ū. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak oe'ū'ū. “Wekawēn taḡ jekuku'ukat soat em ḡu jeedop ce'ū'ūayū xe,” i ēn pit e'em — io'e ip. ⁵³ — Ocedobu'ūm oe'ū—Abraão'ūm. Abraão bit toto osunuy ya'ōbuyxiat. Ixe'ūm podi du a'ōbuyxi? — io'e ip. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak oe'ū'ū. Ixeyū'ūm'ūm pit toto osodop ya'ōbuyxiayū. Ixeyū'ūm'ūm podi du a'ōbuyxi? — io'e ip. — Abu dak ēn? — io'e ip Jesus pe.

⁵⁴ — Ōn ma xipan jewemuwēnuwēn pima, abu kuka wa'ō kay o'e? Ka'ūma ma! — io'e. — Webay bit xipan omuwēnuwēn. “Ka'ūmḡu okpot co'iat ya'ōbuyxiat,” i'e'em ixe. “Ēn acā ocekekukat,” i te'e ma eyju e'em webay be — io'e Jesus. ⁵⁵ — Eyju ma eyetaybit ḡu abu ixe iam. Ōn pit wetaybit ixem. “Wetaybit ḡu ixem,” i ōn e buje, napa ma kajuk oce. Eybuxim kajuk oce dapxi. Imēnpit wetaybit cīcā ixem. Kūyjobit ōn cekawēn kay — io'e. ⁵⁶ — Wuydobu'ūm Abraão'ūm itaybit o'e ipi kay teku jajēm wuydaxijojo'ukan iam. Imēnpuye icokcok o'e — io'e Jesus.

⁵⁷ — Aypa ḡu ēn — io'e ip. — Cinquenta koato ḡu buk ēn — io'e ip. — Abraão ejojojo ḡu! — io'e ip. — Icēm ḡu ēn e'em — io'e ip Jesus pe.

⁵⁸ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus. — Abraão kap awap ma kuy wetabēḡ oḡuy — io'e.

⁵⁹ Ḣebuje wita'a o'yabu ip Jesus kay yamuju am Judeuyū kukukayū. Yaoka ojuy ip napa ma tūybe e'em iān. Jesus pit o'jemunēm adeayū parakpe. Xerewun. O'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi—yaboḡat'a bewi. Akiju o'jēm.

9

¹ Ğebuje Jesus ita'ūmat o'jojjo doze beayũ eju cūğcūğ pima. Ikap puje ma ita'ūm osunuy. Dinheiro ojuyjuy'uk osunuy ita'ūm puye.

² — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ceweju etaybitbinayũ. — Apēnpuye ite ita'ūm o'kap? Ita'ūm o'kap ite ma ikērēat mujurũğrũğ puye du? — io'e ip. — Pām ğuto cebay ikērēat mujurũğrũğ puye du? Pām ğuto ixi ikērēat mujurũğrũğ puye du? — io'e ip.

³ — Ita'ūm ma o'kap ikērēat mujurũğrũğ puye ğu, cebay ikērēat mujurũğrũğ puye ğu dak, ixi ikērēat mujurũğrũğ puye ğu dak — io'e Jesus. — Deus ja'ōbacaap jomōğ wuyetabutpe jabeku. Imēnpuye ita'ūm o'kap — io'e.

⁴⁻⁵ — Apēn kaxi wuyemukabiahāma iap puxim ōn tak Deus ekawēn ijodiat mutaybitbin ijodi bima cūğ ma ceku am ip. We'ũ buje kabiok je'e — io'e. — Deus omudot kapik am jewebeam ja'ōbacaap mubapukpuk am. Deus peam cuy acejekapik wuyekapik put pima. Ğuyjom iba'ore je'e wuywebe wuyekapik am cebeam.

⁶ O'jexi ipi ju. Xih. A'a'a. Ka'wi o'ğũ'a'a jebidim. Wūnxik. Poroğ. Ka'wi'a'a o'yamuy ita'ūmat eta be imu'ada am. (14) Judeuyũ ebodoydoyap kabia be o'yamuy ita be imu'ada am.

⁷ — Eju juy idibi'tit'iti be—Siloédi be — io'e Jesus. — Ecedwedopawuy juy idibim — io'e. (Siloé timudot'ibiti iape wuya'ōm).

Xīğxīğ. O'ju jewedopawuy.

Jay. Oajēm idibi'tit'iti kay. O'jewedopawuywuy. Boroboro'i. Itate o'e. O'jeu. Jecoatcoan o'e.

⁸ Imēnpuye ita'ūm tūibit tuk'a etakobeayũ o'jekawēn ip jeweweju, ita'ūm tūibit o'jojjo'iaiyũ dak.

— Ijocē dinheiro ojuyjuy'uk osunuyiat ğu du sute? — io'e ip jewewebe.

⁹ — Ijoce osunuyiat teku — io'e ip pũḡpũḡpũḡ.

— Ka'ũa. Ijoce osunuyiat ḡu teku — io'e warara'acayũ.
— Ixe-buximat acã teku — io'e ip.

— Ōn ma ijoce dinheiro ojuyjuy'uk oḡuy — io'e ita'ũm tũibit. ¹⁰ — Apẽn etate ḡasũ? — io'e ip cebe.

¹¹ — Aḡokatkat oajẽm okay — io'e ita'ũm tũibit. — Ibutet Jesus i — io'e. — Ka'wi o'ḡu'a'a. O'yamuy weta be weta mu'ada am. “Eju juy Siloédi be,” i juk o'e owebe — io'e. — “Ecedopawuy juy,” i dak — io'e. — Imẽnpuye oju. Ocedopawuy. Wetate oceu — io'e ita'ũm tũibit. — Wecoan put oce — io'e.

¹² — Poce omuy ixé Jesus? — io'e ip.

— Iye. Wetaybit ḡu — io'e.

¹³ ḡebuḡe Fariseuyũ kay tuk'a etakobeayũ ita'ũm tũibit o'tujowat.

¹⁴⁻¹⁶ — Apẽn ecewetada ḡasũ? — io'e ip Fariseuyũ ita'ũm tũibit pe.

— Ka'wi'a'a o'yamuy weta be — io'e. — Ocedopawuy. Wetate ḡasũ oce — io'e.

— Itadaat o'jekapik jebodoydoyap kabia be—Sábado bima — io'e ip Fariseuyũ. — Moisés ekawẽn taḡ ḡu ite jekukum. Deus a'õbi ḡu ite e'em — i napa ma o'e ixeyũ Fariseuyũ.

— Ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukat ḡu itadaat! Apẽn kuka ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukat pe wuywebe i'e ba'oreat mubapuk put? — io'e warara'acayũ.

Imẽnēju pũḡ taḡ ḡu ip Jesus muwẽnuwẽn o'e Fariseuyũ. Wara'at taḡtaḡtaḡ ma kawẽnwẽn ip o'e.

¹⁷ — Pãm ẽn? — io'e ip ita'ũm tũibit pe. — Ixe etadaat. Abu ixé exe? — io'e ip.

— Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat xeku — io'e ita'ũm tũibit.

¹⁸ Judeuyũ kukuk'ukayũ ibu'u ip o'e jetabut am ita'ũm tũibit a'õ kay. — Ita'ũm ġu teku osunuy — io'e ip itabut'ũm puye.

Imēnpuye ita'ũm tũibit ebay o'ġudot ip, ixi dak. O'jekawēn ip ceweju ip yajēm puje.

¹⁹⁻²⁰ — Ekpot tu iġo? — io'e ip cebay be.

— Hm hm. Okpot iġo — io'e cebay.

— Ita'ũm tu o'kap? — io'e ip.

— Hm hm, ita'ũm ġoku o'kap.

— Apēn tak o'jewetada ġasũ? — io'e ip cebayũ be.

²¹ — Wetaybit ġu bit apēn xe'e o'jewetada iam — cebay o'e. — Wetaybit ġu abu ixē o'ġu'ada iam — io'e. — Iġo eju ma juy epeyekawēn — io'e ip Judeuyũ kukukayũ be. — Ite ma jewetadaap ġuwēn eywebe. Bekit ġu ġoku — io'e ip.

²² Imēn o'jede ip, Judeuyũ kukukayũ buxim iparara buye. Judeuyũ kukukayũ juk o'e jebekitkit pe:

— “Jesus Deus emunaē,” i eyju e'em pima, eymuōmat ġu kuka oce'e Deus eju kawēnwēnap'a be — i.

²³ Imēnpuye iparara o'e ip Judeuyũ kukukayũ buxim. Imēnpuye ixeyũ o'e:

— Bekit ġu ġoku — i. — Je'adaap ġuwēn eywebe — i. — “Apēn ece'ada?,” i juy epe'e cebe — io'e ip.

²⁴ Fariseuyũ waram ita'ũm tũibit o'tojocat jewekay.

— Deus etabutpe wuyju nuynuy — io'e ip. — Imēnpuye icēmān ma juy ece — io'e ip Fariseuyũ. — Etadaat ikērēat mujurũġrũġ'ukat — io'e ip napa ma. — Ocetaybit iboam — io'e ip.

²⁵ — Wetaybit ġu ikērēat kuġ xe'e ixē iam — io'e ita'ũm tũibit. — Wetaybit wetate ġu ojop iam. Ģasũ bit wetate ma oce — io'e.

²⁶ — Apēn sute o'e ewebe? — io'e ip. — Apēn etada? — i waram o'e ip.

²⁷ — Kuy juk iboap oğuwēnuwēn eywebe — io'e. — Eyju bit eyetabut ġu wa'ō kay. Apēn eyju dak waram wa'ijo pin eyxe? — io'e ita'ūm tūibit. — Ixe ebekitkiyūm pin paxi eyju dak? — io'e cebe ip.

²⁸ — Ap! Ixe ebekitkiyūm pin ġu oceju! — io'e ip. — Ekawēnkērē jījā ocexel! — io'e ip.

Oitakomān ip ita'ūm tūibit kay. O'ğukorēm cīcā ip.

— Ĕn ma ite ebekit — io'e ip. — Oceju bit Moisés ebekitkit — io'e ip. ²⁹ — Ocetaybit Deus a'ōbi Moisés e'e'uk osunuy iam. Ocetaybit ġu abu a'ōbi sute e'em iam — io'e ip.

³⁰ — “Abu-a'ōbi sute e'em?” i eyju e'em — io'e. — “Deus a'ōbi ite wetada,” i ōn pit e'em — io'e. — Iboap iwaru jījā oxe — io'e. ³¹ — Wuyetaybit Deus ikērēat mujurūğrūğ'ukat ekawēn a'ijojom ġu ibuywat am iam. Jebikuyap tağ jekuku'ukat ekawēn a'ijojom pit ibuywat am. Jebuyxim jekukat ekawēn a'ijojom Deus. ³² Ka'ūma ma teku ita'ūm o'kap'iat o'sutada iap awēğ o'yawēğtobuxik. Kuyje dak iboap awēğ o'yawēğtobuxik ġu — io'e. — Ğasū bit Jesus wetada — io'e. ³³ — Deus a'ōbi'ūm pima, iba'ore kajuk o'e cebe wetada am. Deus a'ōbi ma ite wetada — io'e ita'ūm tūibit.

³⁴ — Warara'acat podi ma ikērēat kuğ ģn! Eta'ūm ekap ikērēat kuğ cīcā buye! — io'e ip napa ma. — Ĕn tu ocemutaybin pin? Ejēm cuy ocexewi! — io'e ip. — Ejēm cuy Deus eju kawēnwēnap'a bewi! — io'e ip. — Waram cuy eōm ġu ijop'a be — io'e ip.

O'ğujēm ip itakoma ita'ūm tūibit kay buye.

³⁵ Ğebu je Jesus ita'ūm tūibit o'tobuxik. O'tobuxik Fariseuyū be ixe mujēm iap awēğ tobuxik puje. O'jekawēn ceweju.

— Tapu, ģn pit tu etabut Deus ipot kay? — io'e Jesus.

³⁶ — Abu sute, Kariwa? — io'e ita'ũm tũibit. — Ixe juy eġubapuk omutabut am — io'e.

³⁷ — Ixe jomom ěn ġasũ—eweju kawěnwěnat cocom — io'e. — Őn ma ixē — io'e Jesus.

³⁸ O'jěġ'aecõġcõġ Jesus wap Jesus ya'õbuyxi cexe buye. — Kariwa, wetabut oce ekay ġasũ bit — io'e.

³⁹ — Pũġpũġ ipi daġayũ'in cũġ ma Deus xe wedot puye. Okay itabucayũ cũġ ma cexe. Itateayũ buxim ip — io'e Jesus. — Warara'acayũ bit ikěrě cexe. Itabut'ũmayũ ikěrě cexe — io'e. — “Wetaybitsũ mabuk Deus ekawěn. Iměnpit wetaybin pin cĩcã,” i'e'em warara'acayũ. Ģuyjom ixeyũ itabut je'e okay — io'e Jesus. — Warara'acayũ bit te'e ma e'em “Wetaybit Deus ekawěn,” i. Itabut ġu je'e ip okay. Ita'ũmayũ buxim ip — io'e.

⁴⁰ — Te'e ma du oceju e'em “Ocetaybit Deus ekawěn,” i? — io'e ip Jesus pe, pũġpũġ Fariseuyũ'in.

⁴¹ — “Ocetaybitsũ ma Deus ekawěn. Iměnpit ocetaybin pin cĩcã,” i ey'e buje, ikěrěat kuġ ġu kajuk epe'e Deus xe. Iměnpit te'e ma eyju e'em “Ocetaybit cĩcã Deus ekawěn,” i. Iměnpuye ikěrěat kuġ eyju cexe — io'e Jesus.

10

¹ Ģebuġe Jesus wuymutaybitbinap ekawěn o'ġuwěn adeayũ be. Ovelha ekawěn o'ġuwěn cebe ip.

— Icěmãn õn e'em eywebe — io'e. — Ovelha ekorara be iõm pinat, xĩntabi be ġu õmõm pĩma. “Teku ovelha bu pin,” i wuyju e'em. “Teku ovelha dujupa'um'um'ukat,” i wuyju e'em — io'e Jesus. ² — Ovelha kukuk'ukat pit korara exĩntabi be õmõm — io'e. ³ — Korara exĩntabi wiwi'ukat xĩntabi muywekweġ ovelha kukat õmãm. Ovelha jekukat a'ĩjom. Ikukat jeõhõ nomuwãwãm ibuten e'em. Jeõhõ mujěmjěm akiju korara exĩntabi be jekorara bewi — io'e.

⁴ — Imujěm puġe cucum jeõhõyũ wap. Ovelha jekukat

nomuju cucum jekukat a'ôm itaybit ip puye. ⁵ Wara'acat nomuju bit taobu'u ip cum. Itaybit ġu ip wara'acat a'ôm. Jekukat a'ôm acã itaybit ip. Wara'acat puxim pit jenapõnpõn ip itaybit'üm ya'ôm puye — io'e Jesus.

⁶ Ovelha ekawën o'ğuwën Jesus. Xepxep pe o'jekawën. Ovelha muwënuwën pima, jekay itabucayũ dak o'ğuwën. Imënpit cekawën pa'arëm o'e cexe ip—adeayũ xe.

⁷ Waram Jesus o'jekawën cebe ip.

— Icēmãn òn e'em eywebe — io'e. — Xĩntabi dağ ovelha òmòm korara be. Korara be bima abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma. Imënpuxim soat em ağ òn okay itabucayũ kay — io'e Jesus. ⁸ — Ovelha itaybit ġu dujupa'um'um'ukat a'ôm. Imënpuxim okay itabucayũ itabut ġu icēm'ũma wuymutaybitbin'ukayũ ekawën kay. Wajëm awap osodot'iyũ icēm ġu wuyjuyũ o'ğutaybitbin — Jesus o'e. ⁹ — Xĩntabi dağ ovelha òmòm korara be. Cëmcëm ip jexat kudadam. Korara be bima abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma! Imënpuxim wuyjuyũ okay itabun puje soat em ağ òn ixeyũ kay. Abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma! — io'e Jesus. ¹⁰ — Tujupa'um'um'ukat ma ajëmjëm ovelha dujupa'um ãm, ixeyũ aoka am tak. Òn pit ojot ijodiat ağuy Luisun am. Okay itabucayũ yağuyisum jekukum. Ojot ixeyũ mucokcok am — io'e. — Okay itabucayũ icokcok cĩcã — io'e. ¹¹ — Okay itabucayũ kuğ òn xipan ikukat jeõhõ kuğ xipan iap puxim — io'e. — Ovelha kukat puxim òn. Obu'u ġu we'ũ ãm warara'acat pe okay itabucayũ aokaap puxim — io'e. ¹² — Ovelha kukukat a'õbuywatwat'ukat ikukukat ġu. Dinheiro bu am acã kapikpiğ. Ovelha iwat ġu—ibuywatwat'ukat acã. Ovelha iwatiwan kak ajëm puje. Jenapõnpõn kak puxim iparara buye. Kak ovelha bubum. Ovelha muwatwan soat tağ. ¹³ — Ibuywatwat'ukat jenapõnpõn dinheiro bum acã kapikpiğ puye. Ibu'u ovelha kuğ, cexe ikukpin'üm puye.

¹⁴⁻¹⁵ Ovelha kukukat puxim òn—xipacat puxim — Jesus o'e. — Wetaybit webay. Webay dak itaybit òn. Imēnpuxim òn tak wetaybit okay itabucayūm. Ixeyū dak itaybit òn — io'e. — Obu'u ġu we'ū ām okay itabucayū e'ūap puxim — io'e Jesus. ¹⁶— Soat ġu ovelha pūġ ekorara be. Imēnpuxim soat ka daġacat itabut je'e okay — io'e Jesus. — Wa'ō kay je'e ip kūyjobit. Pūġ taġ ma ip jeku — io'e. — Soat ixeyū kukan oġuy — io'e Jesus. ¹⁷— Oje'ū okay itabucayū e'ūap puxim. Waram ġuto òn pit ocetait we'ū buje. Imēneju webay xe okukpin cīcā obu'u'ūm puye we'ū ām — io'e. ¹⁸— Obu'u we'ū ām pima, iba'ore kajuk o'e warara'acat pe bit oaoka am. “Ece'ū” i juk o'e webay owebe. “Waram ġuto etait ece'e,” i dak. Wukpiwatpi ma oje'ū, webay ukpiwatpi dak. Wukpiwatpi ma waram ġuto wetait oce'e, webay ukpiwatpi dak — io'e Jesus.

¹⁹ Imēneju pūġ taġ ġu ip Jesus ekawēn o'ġuwēn—wara'at taġtaġtaġ ma Judeuyū kukukayū.

²⁰ — Ibiōġbuk kērēat kuġ teku — io'e ip napa ma ade ixeyū'in. — Imēnpuye yukpidapi — io'e ip napa ma. — Apēnpuye dak eyju ixē a'ījom? — io'e ip.

²¹ — Ibiōġbuk kērēat kukat pit imēn cekawēn pa'ore! — io'e warara'acayū bit. — Apēn kuka ibiōġbuk kērēat kukat ita'ūmat o'sutada? — io'e ip Jesus pe jededem. — Iba'ore itada am ibiōġbuk kērēat kukat pe — io'e ip.

²²⁻²⁴ Waram pima Judeuyū kukukayū o'ju Jesus kay. Jerusalém ka beayū peta muġēġēm ip osodop Judeuyū. Peta muġēġēm ip osodop apēn kuyjeayū Deus eju kawēnwēnap'a o'yamudim iap kay ġebum am. Ihi bima peta mujurūġrūġ'uk osodop ip. Jesus Deus eju kawēnwēnap'a etaybu daġ cūġcūġ o'e—Salomão emua-muy'a etaybu daġ. Oajēm ip Jesus kay Judeuyū kukukayū. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Ën tu Cristo—Deus emunaẽ? — io'e ip. — Ibaпуğ cuy eğuwẽn ocewebe — io'e ip. — Ade kabia emuwẽnap wiwim ocesop — io'e ip. — Iba'arẽm acã ãn kawẽnwẽn ocewebe. Ën Deus emunaẽ bima, Cristo bima, ibapuğ cuy eğuwẽn ocewebe — io'e ip.

²⁵ — Kuy juk adi ocevemuwẽnuwẽn eywebe—ade em ma — io'e Jesus. — Imẽnpit eyetabut ġu wa'õ kay — io'e. — Webay a'õbi wa'õbacaap ojomõğmõğ eyetabutpe — io'e. — Teku Deus emunaẽ iap mubapukпуğ oğuy eywebe — io'e. ²⁶ — Imẽnpit eyetabut ġu wa'õ kay, okay eyetabut'ũm puye — io'e. ²⁷ — Okay itabucayũ kũyjobit wa'õ kay ovelha jekukat a'õ kayap puxim — io'e Jesus. — Wetaybit ixeyũ e'eam. Wekawẽn tağ jekukum ip ovelha jekukukat a'õm itaybicap puxim — io'e. ²⁸ — Ixeyũ ağuyhuisusun õn. Warara'acayũ bit ixeyũ ju'uk ġu obui bewi—pũğ tak ka'ũma. Soat em itait jeedop ip Deus xe je'ũ buje — io'e. ²⁹ — Webay ixeyũ o'ğutabun okay weõhõyũ buximayũm. Warara'acat podi ma ja'õbacaap kuğ webay. Abu-be ixeyũ uk put webay bui bewi—weõhõyũ uk put? Ka'ũma be ma! — io'e. ³⁰ — Jewa'õca jojo'i oceju webay eju — io'e Jesus.

³¹ Iboap co buje, waram wita'a o'yabu ip Jesus abuğ ojuy am Judeuyũ kukukayũ.

³² — Webay a'õbi juk adi wa'õbacaap ojomõğmõğ eyetabutpe—ade ma — io'e Jesus. — Apẽnpuye dak eyju wabuğ ojuy wita'am? — io'e Jesus.

³³ — “Ekẽrẽ Deus xe, juk adi a'õbacaap ejomõğmõğ puye,” i'ũmğũ oceju e'em ewebe — io'e ip. — “Ekawẽnkẽrẽ Deus xe,” i acã oceju e'em ewebe — io'e ip. — Ën ijodiat acã. Imẽnpit “Oceju jewa'õca jojo'i ma webay eju,” i napa ma ãn e'em — io'e ip jetakoma pibun. — Imẽneju abuğ ojuy oceju — io'e ip Jesus pe.

³⁴ — Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Eyju dak Deus a'õbiayũ — io'e Deus kuyje, i.

Deus kuyje o'e "Deus a'õbiayũ eyju" i jekawẽn muwẽn ãm taẽhẽ'ibiyũ be — io'e. ³⁵ — Deus ekawẽntup napa ġu e'em—pũġ em tak ka'ũma. Icẽmãn e'em. Wuyetaybit iboam — io'e Jesus Judeuyũ kukukayũ be. ³⁶ — Õn ma Deus cuk onaẽ ijodiat taxijo am. Õn ma ixẽ omudot — io'e Jesus. — Apẽnpuye eyju napa ma e'em "Ekawẽnkẽrẽ Deus xe," i, "Jewa'õca jojo'i oceju webay eju," i õn e'em puye? — io'e Jesus. ³⁷ — Webay a'õbi'ũm pima, eyetabun ġu juy epesop okay — io'e. ³⁸ — Wekawẽn coco am eyetabut'ũm pima, eyetabun cuy epesop wa'õbacaap mõġmõġap coco am — io'e. — Eyetabun puje "Jesus ya'õbaca cebay a'õbacaap co'i," i epe'e — io'e.

³⁹ Imẽneju Jesus daomũn ojuy ma'ġuto ip Judeuyũ kukukayũ. Jesus pit o'jenapõn jenaomũnap puxim.

⁴⁰ Wara'at ka kay o'ju Jesus. Toktek. Jordãodi waram o'timudek. Jay. Oajẽm João Batista be adeayũ mubatiasan osunuy iatka kay. Wĩnãbu osunuy.

⁴¹⁻⁴² Ģebuje ade ibo ka watwat o'tabun Jesus kay—Jordãodi wĩnãbuayũ.

— João Batista ma wuywebe i'e ba'oreat o'ġubapukpuk ġu — io'e ip adeayũ jewewebe. — Imẽnpit ixẽ aġokatkat muwẽnuwẽn'uk osunuy ocewebe. Icẽmãn João ixẽ o'ġuwẽnuwẽn — io'e ip.

Imẽnpuye Jesus kay itabut o'e ip adeayũ.

11

¹ Lázaro iwãtaxipi o'e. Maria kipit iwãtaxipi o'e—Betânia ka beat. Imẽnpuye iixĩyũ Lázaro wãtaxiapi awẽġ o'yawẽġmuju Jesus kay. Betânia ka watwat osodop ip—Maria, Marta dak, Lázaro dak.

² Ģuyjom ixẽ Maria wuykukukat i o'suimude'on tide'oatim. Ixe o'suimupuruk jadam. Imẽn o'e jexe Jesus ikukpin cĩcã buye.

Yawěğtujowacat oajēm Jesus kay. Jay.

³⁻⁴ — Kariwa — io'e Jesus pe. — Lázaro iwātaxipi jījā — io'e. — Exe ikukpinat iwātaxipi o'e — io'e.

— Kuy wetaybit — io'e Jesus. — Iwātaxipi jījā opop — io'e. — Ce'ū buje dak jeedop ġu ce'ū'ūayū xe. Ģuyjom adeayū je'e “Deus soat podi ma ya'ōbaca; soat podi ma idip,” i — io'e. — “Deus ipot tak ya'ōbaca—soat podi ma ya'ōbaca,” i je'e ip — io'e Jesus.

⁵ Jesus xe Marta ikukpin cīcā osunuy. Maria dak ikukpin cīcā osunuy, Lázaro dak. ⁶ Inaka Jesus xepxep xet osunuy jenuyap ka be iwātaxipiat awēğ tobuxik puje. O'ju ġu buk Lázaro kay. Xet. Xet.

⁷ Ģebu je Jesus o'jekawēn 12 beayū eju—jeweju etaybit-binayū eju.

— Ģa'a bukto accepit Judéia eipi kay waram — io'e.

⁸ — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Iboceat abuğ ojuy ġaxīn ma wita'am—Judeuyū kukukayū. Waram tak tu iboce eju pin? — io'e ip Jesus pe.

⁹⁻¹⁰ — Hm hm — io'e. — Wekapik put mabuk owebe. Pūğ kabia be doze hora kabiaham wuyju — io'e. — Ixima be cūğcūğat kuka o'at kabiok puye. Kabia dağ cūğcūğat pit kuka o'at ġu kaxi imukabiaham puye. Imēnpuxim Deus bikuyap tağ jekuku'ukat je'ū ġu jekapikap mu'üm'üm pima. Ģa'a aju. Oaokam ġu buk ip, we'ūap kabia oajēm ġu buk puye — io'e.

¹¹ Waram Jesus o'jekawēn ceweju ip—doze beayū eju.

— Wuybure, Lázaro opop ixet — io'e—Jesus o'e. — Ōn pit cum ixē muwurūğ ām — io'e.

¹² — Kariwa — io'e ip. — Ixet pima, kuka o'je'ada — io'e ip.

¹³ Jesus itaybit o'e Lázaro'üm oe'ū iam. Imēnpit — Lázaro ixet — io'e cebe ip.

Imenpuye tũybe Lázaro ixet iãn o'e ip 12 beayũ.

¹⁴ Imênpuye Jesus ibapuğ o'jekawên cebe ip.

— Lázaro'ũm oe'ũ — io'e.

Imên o'e ixeyũ mutaybit am.

¹⁵ — Oju ġu cekay ce'ũ awap — io'e. — Ğasũ bit wa'õbacaap oğubapuk eywebe eymutabun am okay. Wa'õbacaap kay eyetabut cĩcã bima, ocokcok oğuy. Ğa'a aju ix'eũm kay ġasũ bit — io'e doze beayũ be.

¹⁶ — Ğa'a wuyju dak aju ceweju. Āğ itakomaayũ wuyju dak wuyaoka Jesus aoka buje — io'e Tomé—jebureyũ be o'e, xepxem ikap'ibit.

O'ju ip Lázaro'ũm com.

¹⁷⁻¹⁸ Jesusyũ oajēm Betânia ka xe. Betânia ka Jerusalém ka etako o'sukadop. Ebpũğ kilometro o'sukadop Jerusalém ka bewi. Lázaro'ũm kay yajēm awap oe'ũiap awēğ o'yawēğtobuxik Jesus.

— Lázaro'ũm o'ğũom ip witabikũy be — io'e ip Jesus pe. — Ebadipdip xet omuy ikũy be — io'e.

¹⁹ Lázaro'ũm ixĩtyũ mudiu ip o'e—Marta, Maria dak. Ade ibureyũ ixeyũ muğuycũğap mu'ũm ojuy ip o'e.

²⁰ Jesus omuyku iap awēğ Marta o'yawēğtobuxik.

Ğebuje Marta o'ju Jesus dopabe. Jesus e dağ mabuk oeku. Maria bit jeduk'a be osunuy. ²¹ Jay. Oajēm Jesus kay.

— Kariwa — io'e Marta. — Ēn ijoce bima, okipit'ũm kajuk oe'ũ ġu — io'e. ²² — Imênpit Deus emujoojuyjuy je'ğũm ewebe. Wetaybit iboam. Deus eju okipit'ũm peam ekawên puje, Deus jekawên a'ĩjojo — io'e.

²³ — Ekipit'ũm waram jeu ce'ũ'ũayũ xewi — io'e Jesus Marta be.

²⁴ — Wetaybit ix'eũm waram jeu iam — io'e Marta. — Waram wuyeu buje, ix'eũm tak jeu—wuyebay soat ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be — io'e Marta.

²⁵ — Õn ma ce'ũ'ũayũ mutaicit'ukat — io'e Jesus. — Wa'õbi ce'ũ'ũayũ waram ġuto jetait — io'e. — Okay itabucat e'ũ buje, waram ġuto jetait. Soat em jeedop ip itait Deus xe — io'e Jesus. ²⁶ — Okay itabucat ce'ũ'ũayũ xe ġu jeenuy—Deus xe acã. Etabut tu iboap kay? — io'e Jesus Marta be.

²⁷ — Hm hm, wetabut, Kariwa — io'e. — Ën Deus emunaẽ oxe — io'e. — Deus ipot ãn — io'e. — Ocemumuwiwi ãn. Wetabut iboap kay — io'e Marta.

²⁸ Jesus eju jekawën epere buje, Marta o'jepit jekibit tomuwã ãm. Ya'õapĩn ma Maria o'tomuwã uk'a beacat pe ja'ĩjojoap puxim.

— Tũ'ũ — io'e. — Ejot puk — io'e. — Wuyekariwa omuyku jexem — io'e. — E daġ omuyku — io'e. — Enomuwãwãm — io'e jekibit pe, Maria be. — Ejot puk — io'e.

²⁹ Maria o'ju Jesus dopabe e daġat topabe. ³⁰ Jesus aġoka be oexe ġu mabuk. Wũy mabuk oeku. E daġ mabuk oeku. Marta be jedopabijukap pe mabuk osunuy. ³¹ Judeuyũ o'ju Maria nomuju—Lázaro'ũm duk'a beacat—iixĩt muġuy-cũġap mu'ũm ojuyayũ. Ixeyũ etabixewi Maria o'jẽm jeduk'a bewi. Imẽnpuye o'jẽm ip ixex nomuju. Tũybe ite witabikũy be cum wa am iãn o'e ip. ³² Jay. Maria oajẽm Jesus kay. O'jẽġ'aecõġcõġ cewap.

— Kariwa — io'e. — Ën ijoce bima, okipit'ũm kajuk oe'ũ ġu — io'e Maria.

³³ Maria o'tõn. Maria eju yajẽm'ibiyũ dak wawa osodop ip Lázaro'ũm cocom. Jesus iġuycũġ cĩcã o'e wawaayũ jojom. Tadaybotbot cĩcã ip cexe o'e wawaayũ.

³⁴ — Poce ixex'ũm epeġuõm? — io'e Jesus.

— Kariwa, ejot puk — io'e ip. — Ejojo buk — io'e ip.

³⁵ Jesus o'tõn ġebuje bit. Ah. Wa. Imẽnpuye:

36 — Ak'i cekay — io'e ip Judeuyũ. — Lázaro'ũm ikukpin cĩcã osunuy cexe — io'e ip.

37 — Ita'ũm tũibit o'sutadada teku — io'e warara'acayũ ixeyũ'in. — Iba'ore ġu du juk o'e cebe Lázaro mu'ada am ce'ũap puxim? — io'e ip jewewebe.

38 Ģebuĵe Jesus o'ju witabikũy kay—Lázaro'ũm muõmapkũy kay. Iġuycũġ cĩcã o'e. O'ju Marta eju, Maria eju, Lázaro'ũm cocoayũ eju dak. Yaboġat'a o'yanuy wita'a ikũy nomudip'am. Ikũynomudip cem osunuy.

39 — Ikũynomudip'a juy epeyamuwede — io'e Jesus.

— Kariwa, eyamuwedeat ġu juy — io'e Marta. — Iġẽm xeku opop. Ebadipdip xet opop witabikũy be — io'e.

40 — “Okay etabut pima, Deus ja'õbacaap kuka o'jomõġ etabutpe,” i kuy oce ewebe — Jesus o'e. — Etabun cuy eġuy — io'e.

41 Ikũynomudip'a o'yamuwede ip ikũy etako bewi. Jesus o'jekawẽn Deus eju.

— Bay — io'e. — Soat em ěn wa'ĩjom — io'e. — Imẽnpuye “Ěn xipat cĩcã,” i õn e'em ewebe — io'e Jesus jebay be. 42 — Bay, soat em wekawẽn cocom ěn — io'e. — Eweju õn kawẽnwẽn ijoceayũ be wa'ĩjo am—ixeyũ mutabut am teku Deus emumudot iap kay — io'e Jesus Deus pe, jebay be.

43 Jebay eju jekawẽn epere buĵe, Jesus ya'õberen o'jewãwã Lázaro'ũm kay.

— Lázaro, eĵẽm cuy! — io'e.

44 Ce'ũ topibit o'jetait waram. O'jẽm witabikũy bewi. Soat taġ ijebit taġ imũnmũn mabuk oeku paġõm. Yamũnmũn mabuk oeku.

— Eju'uk cuy paġo cebewi — io'e Jesus.
O'ju'uk ip paġo.

⁴⁵ Imēneju oitabun ip Jesus kay Judeuyū ma—Maria ejuacayū ma—adeayū—Jesus Lázaro'ūm o'ġutait iap o'jojo'iaiyū ma. ⁴⁶ Warara'acayū bit o'ju Fariseuyū kay.

— Jesus Lázaro'ūm o'ġutait waram — io'e ip Fariseuyū be.

⁴⁷ Ġebuġe paīyū kukukayū o'je'awero ip Fariseuyū eju, jewāwēwē'ukayū eju dak. O'jewāwē ip jeweweju.

— Apēn kuka dak ace Jesus pe? — io'e ip jewewebe.

— Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ adeayū etabutpe. Imēnpuye ade itabut cekay — io'e ip. ⁴⁸ — Apēn kuka dak ace cebe ja'ōbacaap mōġap puxim? — io'e ip jewewebe.

— Apēn kuka dak ace adeayū be jetabucap puxim? — io'e ip.

— Itabut puġe ip Jesus pe jekukukan je'e ip. Jesus pe jekukukan pima, Roma ka kukat jebekitkit kuka o'ġudot wuykay — io'e ip. — Wuyka kuka ip o'sukamu'ūm. Deus eju kawēnwēnap'a dak kuka ip o'yamu'ūm. Soat ka daġ kuka ip wuymuypōġpōġpōġ. Wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taġ ġu kuka ajeku — io'e ip jewewebe.

⁴⁹ Caifás o'jekawēn warara'acat eju—jawēwē'ukayū eju. Ixe Caifás paīyū kukukat osunuy ixē koato be.

— Eyetaybit'ūmān! — io'e Caifás jewēju jewawēwē'ukayū be. ⁵⁰ — Cūġ ma ixē aġokatkat e'ū ām. Xipat kuka o'e pūġ pe aġokatkat pe je'ū ām soat e'ūap tieġ—wuye'ūap tieġ — io'e—Caifás o'e.

⁵¹ Deus ibikuy osunuy Jesus e'ū ām soat e'ū'ūap puxim. Caifás pit itaybit ġu osunuy imēn Deus ibikuy iam.

— Xipat kuka o'e pūġ pe aġokatkat pe je'ū ām soat e'ūap puxim—wuye'ūap tieġ — i juk o'e itaybit ġu ma'ġu.

Caifás jaġuy daġ ġu imēn o'e—Deus aġuy daġ acā. ⁵² Ixe je'ū Judeuyū e'ū'ūap tieġ. Warara'acayū e'ū'ūap tieġ tak je'ū. Je'ū Deus ebekitkiyū be pūġ taġ ma jeku am.

⁵³ Imēneju apēn paxi Jesus aceyaoka iam jekawēnwēn oekuku ip jeweweju Judeuyū kukukayū.

⁵⁴ Imēnpuye Jesus ibapuḡ ḡu oeku Judeuyū kukukayū etabun Judéia eipi daḡ. O'jēm ibocewi. Wara'atka be o'ju—Efraim ka be. Ibo ka uk'a'ūmat xe o'sukadop. Iboka be osunuy doze beayū eju—jeweju etaybitbinayū eju.

⁵⁵ Ade Judeuyū o'ju Jerusalém ka kay. Peta muḡēm ip o'ju. Iḡo epeta bima apēn Deus wuydobuyū'ūm'ūm o'tujujēm Egito eipi bewi iap kay ḡebūm ip osodop. Soat ka daḡwi o'ju ip Jerusalém ka kay. Peta muḡē awap o'ju ip jewemuisun am jebabi daḡ.

— Jewemuisun puje, xipat acesop Deus xe — io'e ip jewewebe.

⁵⁶⁻⁵⁷ Paīyū kukukayū o'jekawēn peta muḡēḡēayū eju—Fariseuyū dak.

— Poce Jesus nuyām eyetaybit pima, epeḡuwēn cuy ocewebe — io'e ip. Iboam o'e ip Jesus daomūn ojuy buye. Imēnpuye Jesus ajēmap wiwim cīcā osodop ip adeayū.

— Jesus omuyku du peta kay? — io'e ip jewewebe. — Omuyku ḡu xe'e? — io'e ip. Deus eju kawēnwēnap'a be o'jekawēn ip jewewebe adeayū—yaboḡat'a be.

12

¹ Jesus waram o'ju Lázaro kay—waram ḡuto o'jetait'iat kay. Betânia ka be osunuy Lázaro. O'ju peta muḡē awap. Seis kabia kuka Páscoa epeta ip o'ḡuy'at. Oajēm doze beayū eju. ² Marta puybit mōḡmōḡ o'e Jesus pe i'o am, doze beayū be dak. Lázaro jekōnkōn o'e Jesusyū eju.

³ ḡebuje Maria tide'oati o'tibu. Ti'ade o'tibu. Nardo i tibutet osunuy. Tiwekoykeyati ḡu o'tinuy—nardodi acā. Tideiboḡ cīcāati o'tinuy. Puy. O'suiabi Jesus i. O'suisup jadam. Tide'okuati o'tinuy. Soat taḡ o'e uk'a yabi de'o. De'ooooh. Imēn o'e Maria ma. ⁴ Judas Iscariotes pit Maria o'ḡukorēm—Simão ipot. Ixe Judas doze beayū'in osunuy.

Ixe Judas Jesus o'gũm cekay itakomaayũ be ġuyjom Jesus aoka am cebe ip. Ixe bit Maria o'ğukorẽm.

⁵ — Apẽnpuye iğodi o'tideida ġu dinheiro bu am? — io'e—Judas o'e jebureyũ be. — 300 dinheiro isurũğat kuka tidei o'e! — io'e. — Tidei kajuk ağũm ibubut'ũmayũ be — io'e Judas Iscariotes. (Pũğ dinheiro isurũğat pũğ kabia be wuyekapikaptei osodop).

⁶ Judas Iscariotes doze beayũ edinheiro mũn kuğ oeku. Imũn pewi i'uk'uk'uk osunuy jewebe ma.

— Apẽnpuye dak o'tideida ġu? — io'e dinheiro kay pin puye. Itabotaidabotbot ġu osunuy ibubut'ũmat kay.

⁷ — Āğ cuy Maria jeenuy kabaũm — io'e Jesus Judas pe. — Ijudi o'timuxipan we'ũ awap ojebit mude'onaptim — io'e. ⁸ — Soat em eybubut'ĩn iũm put epesop ibubut'ũmayũ be — io'e. — Owebe bit ka'ũma. Darem ma eyxe oğuy — io'e.

⁹ Ğebye ade Judeuyũ o'ju Jesus kay. Jesus Betânia ka be omuy iap awẽğ o'yawẽğcoco ip. Imẽnpuye ip o'ju Jesus com. O'ju ip Lázaro jom tak—Jesus o'ğutait'iat com—waram o'jetait'iat com.

¹⁰⁻¹¹ Ade Judeuyũ oibu'un paĩyũ kukukayũ a'õ kay kũyjobit am. Jesus a'õ kay acã kũyjobit o'e ip Lázaro'ũm waram o'ğutait puye. Imẽnpuye o'jewawẽ ip paĩyũ kukukayũ.

— Ğa'a Lázaro ayaoka! — io'e ip.

¹²⁻¹⁹ O'jojo'o'ibiyũ Jesus e'eap o'ğuwẽnuwẽn warara'acayũ be—Jerusalém ka beayũ be.

— Icẽmãn Jesus Lázaro'ũm o'tomuwã witabikũy bewi — io'e'e ip adeayũ be. — Icẽmãn Jesus waram Lázaro'ũm o'ğutait — io'e'e ip. — Jesus ma ja'õbacaap mõğmõğ — io'e'e ip.

Jerusalém ka be õm pasuğ pima Jesus jumento'it'it o'tobuxik. Deus ekawẽn tağ e ojuy—kuyjeatup ekawẽn

tağ. Xik. Oabik jumento'it'it akpi jeje. Imẽn e'em Deus ekawëntup—kuyjeatup:

Jerusalém ka watwat, eyğuyçũğçũğ ğu juy epesop, i.
Eykukukat omuyku jexem eykay, i. Jumento'it'it akpi jeje omuyku jexem, i.

Imẽn e'em Deus ekawëntup. Imẽnpuye Jerusalém ka be Jesus oajëm jumento'it'it akpi jeje Deus ekawën tağ.

Ğebuje Jesus kay o'ju Jerusalém ka beayũ. Ade ma ip o'ju, Jesus omuyku iap awëğ o'yawëğtobuxik puye. Kuy ip oajëm Páscoa epeta muğë ãm. O'ju ip Jesus dopabijuğ, Jesus wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ iap awëğ o'yawëğtobuxik puye. Namusudup o'tupupu ip. Jesus kay o'ju ip tup kukuğ. Imẽn Judeuyũ ya'õbuyxiat tobedede'uk ip osodop kuyje.

— Deus xipat cĩcã! — io'e ip Jesus pe. — Ęn ma omuyku ya'õbi! — io'e ip. — Ęn ma ocekkukat—Israel naxeğebitbit kukukat! Deus cuy xipacat je'ğũm ewebe! — io'e ip Jesus pe.

Jumento'it'it akpi jeje Jesus oajëm Jerusalém ka be Deus ekawëntup pe ibararak iap puxim—kuyjeatup puxim. Iboap iba'arëm osunuy doze beayũ xe Jesus õm puje. Waram kabi be Jesus eu buje bit o'jeğebu ip iğodup peap ekawën kay.

— Iğodup peap ekawën puxim Jesus jumento'it'it akpi jeje oajëm Jerusalém ka be — io'e ip jewewebe. — Ixe juk ocemuju jumento'it'it tobuxik — io'e ip jewewebe.

Fariseuyũ bit o'e jewewebe:

— Ak'i juy epe'e! — io'e ip. — Soat ma cekay itabut — io'e ip. — Te'e ma wuyju e'em adeayũ be “Ixe kay eyetabun ğu juy epesop,” i — io'e ip jewewebe.

²⁰Ğebuje Gregoyũ Jesus co pin o'e—Grécia eipi watwat. Adeayũ eju kuy oajëm ip Jerusalém ka be peta muğë ãm.

²¹ O'ju ip Filipe eju kawēn ãm. Ixe Filipe Betsaida ka bewiat osunuy. Galiléia eipi bewiat osunuy. O'ju ip Filipe be.

— Tapu — io'e ip Filipe be. — Jesus co pin oceju — io'e ip.

²² Filipe o'ju André mukūyjo am.

— Gregoyū Jesus co pin — io'e Filipe André be.

Xepxem ip o'ju Jesus mukūyjo am. Oajēm ip cekay.

— Gregoyū ejo pin — io'e ip Jesus pe.

²³ Ğebu je Jesus o'jekawēn xepxepayū be. Adeayū etabutpe o'jekawēn ceweju ip.

— Soat wağo òn — io'e Jesus. — Ğaxīn ma oje'ū. Ğuyjom pit waram ğuto ocetait. “Soat podi ma a'òbuyxi!” i je'e adeayū we'ūap puye, waram ğuto wetaicap puye dak — io'e Jesus. ²⁴ — Kadaida taida buje, ipi be atamōğ — io'e. — Tamōğ puje, tae'ūata jo'i tadop ipi be ma. Pūğta ma tadop ipi be. Kadai aypan puje bit, ta'ade tadop kadai dağ — io'e.

Imēn Jesus o'jekawēn je'ūām, waram jetaicam tak, ğuyjom ade tiwatwat itabut je'e okay iam tak.

²⁵ — “Ocebu'u jījā ipiat'ajom,” i wuyju e'em pima, “Ocebu'u jījā oce'ū ãm,” i dak, “Imēnpuye ocekupinap tağ acā oceju,” i dak, ace'ū. “Ocebu'u ğu ipiat'ajom,” i wuyju e'em pima bit, “Ocebu'u ğu oce'ū ãm,” i dak, “Deus bikuyap tağ acā oceku,” i dak, wuyağuyisum aceku ijodi. Soat em Deus xe acesop wuye'ū buje dak — io'e Jesus.

²⁶ — Obikuyap tağ jeku ojuyat kūyjobin cuy wa'ò kay. Obikuyap tağ jekuku'ukat oxe ma jeenuy. Webay dak je'e cebe “Ēn xipat oxe,” i — io'e Jesus.

²⁷ — Wağuybabi'ūm cīcā oce — Jesus o'e jewebe ma. — “Bay, obuywan ece we'ūap puxim,” i du oce webay be? — io'e jewebe ma. — Ka'ūma! Imēn ğu juy oce cebe. We'ū ãm ma ojet ijodi — io'e jewebe ma. ²⁸ — Bay — io'e Deus pe. — Edipap cuy eğubapuk soat pe ijodiat pe “Deus idip cīcā” i'e am ip — io'e jebay be.

Deus o'jekawën kabi kadiwi ġebuġe bit.

— Odipap kuy oġubapuk cebe ip — io'e jekpot pe—Jesus pe. — Ġasū adeayū e'em owebe “Soat podi ma edip,” i. Waram tak oġubapuk warara'acayū be “Soat podi ma edip” i'e am owebe — io'e Deus.

²⁹ Adeayū kacūġcūġ'i osodop iboce. Tūybe o'jexirikxirik iān o'e ip pūġpūġ ixeyū'in. Tūybe Deus ekawën tojtjot'ukat o'jekawën cebe iān o'e ip warara'acat ixeyū'in.

³⁰ Ġebuġe Jesus o'jekawën ijoceat eju.

— Ixe o'jekawën kabi kadiwi omukūyjo am ġu—eymukūyjo am acā — io'e Jesus. ³¹ — Ġaxīn ma Deus je'e soat pe okay itabut'ūmayū be: “Eyju ikērēat kuġ oxe,” i. Ġaxīn ma itabut'ūmayū kukukat a'ōbacaap o'gu'ūm. Abu-kukukan je'e? Ka'ūma ma! — io'e. ³² — Okay itakomaayū omuyu korosa eju oaoka am — io'e. — Omuyu buġe adeayū itabut je'e okay — io'e Jesus ijoceat pe.

³³ Jesus iboam o'e imutaybin am ip osubamupaya ip korosa eju we'ū ām iam.

³⁴ — Moisés ekawëntup e'em:

Cristo je'ū ġu—Deus emunaē, i.

Soat em itabēġ e'em, i.

Imēn Moisés ekawëntup e'em — io'e ip ya'ījojo'ibiyū. — Ēn pit e'em “Soat waġo ōn,” i, “Soat waġo subamuyu ip ce'ū ām,” i dak. Deus emunaē du soat waġo? — io'e ip Jesus pe.

³⁵ — Ōn kabiaap puxim — io'e. — Ojot ijodiat mutaybin am Deus ekawën — io'e. — Darem ma ijodi oġuy eymutaybinbin. Okay eyetabun cuy epesop eyetabun put pima. Eyetabun cuy epesop ipiatpi'ajojoap pe eyjuap puxim. Kabiok taġ jekuku'ukayū itaybit ġu poma oceju iam. Imēnpuxim itabut'ūmayū itaybit ġu ipiatpi'ajojoap

kay oceju iam — Jesus o'e. ³⁶ — Õn eyxe bima, eyetabun cuy epesop okay — io'e. — Eyetabun puje webekitkiyũm epesop. Kabia dağ jekuku'ukayũ buximayũm epesop. Ikêrêat mujurũğrũğ'uğ ğu epesop. Eyağuyisum epeku — io'e.

Jesus o'jêm adeayũ xewi iboam e buje.

³⁷ Soat em ma Jesus wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'uk osunuy adeayũ etabun. Inaka ibu'u jĩã ip osodop jetabut am cekay. ³⁸ Imên cuk adi o'tupmubararak Isaías'ũm kuyje—Deus ekawên muwênuwên'ukat'ũm:

Kariwa, kawên icêmat muwênuwên ocekekuku adeayũ be, i. Imênpit itabut ğu ip o'e ocekawên kay, i. Soat podi ma a'õbaca ên iap iba'arêm o'e cexe ip, i.

Imên ibararak opop tup pe. Itabut ğu ip o'e Jesus kay apên kuyjeayũ Isaías'ũm ekawên kay itabut'ũmap puxim.

³⁹ Judeuyũ kukukayũ ibu'u o'e jetabut am Jesus kay, Isaías'ũm emudupmubararaktup e'eap puxim o'jebapuk cebe ip puye. ⁴⁰ Imên Isaías'ũm ekawên:

Deus iteyũ adeayũ o'yağuyumubabi'ũm, i. Imênpuye itabut ğu osodop ip, Deus a'õbacaap co ma'ğũ ip, i. Itabut ğu osodop ip Deus ekawên co ma'ğũ ip, i. Ikêrêat mujurũğrũğap o'jepere ğu ip, i. Itabut ğu osodop ip Deus kay ixê be ikêrêat uk am cebewi ip, i.

Imên Isaías'ũm ekawên. ⁴¹ Isaías'ũm iboam o'e kuyje Jesus soat podi ma idip iam itaybit puye. Imênpuye Jesus o'ğuwênuwên.

⁴² Ade Judeuyũ kukukayũ oitabun ip Jesus kay. “Jesus kay ocetabut,” i'ũmğũ bit e'em oekuku ip Fariseuyũ buxim jeparara pibun. Jetabucap muwênuwên ğu ip oekuku Fariseuyũ be ixeyũ mujêmap puxim Deus eju kawênwênap'a bewi. ⁴³ Deus mucokcok pin ğu ip osodop—ijodiat mucokcok pin acã. Fariseuyũ mucokcok pin ip osodop.

⁴⁴ Ğebuje Jesus o'jekawēn adeayū be.

— Okay itabucayū omudocat kay dak itabut ip — io'e.
⁴⁵ — “Deus ipot teku” i'e'e'ukat “Deus o'ğudot ijodi,” i'e'em tak. ⁴⁶ Ijodi juk ojut Deus ekawēn eymutaybin am. Okay itabucayū ikērēat mujurūğrūğ ğu. Yağuyisum jeku ip — io'e. — Kabiok tağ jekuku'ukayū buxim ğu ip—kabia dağ jekuku'ukayū buxim acā — io'e. ⁴⁷ — Wa'ıjo buje, kũyjobit'ũm wa'õ kay bima, “Ikērēat kuğ eyju Deus xe” i'ũmğũ õn pit e'em eywebe. Ijodi ojut “Ikērēat kuğ eyju Deus xe” i'e am ğu adeayū be. Adeayū daxijo am acā ojut — io'e. ⁴⁸ — “Ikērēat kuğ eyju Deus xe,” i õn ğu e'em okay'ũmayū be, wa'õ kay'ũmayū be dak. Warara'acat pit imēn je'e ixeyū be webay soat ce'ũ'ũayū muyuap kabia be — io'e. — Deus acā “Ikērēat kuğ eyju oxe,” i je'e ixeyū be. Imēn Deus je'e cebe ip wekawēn tağ ğu ip puye — io'e Jesus. ⁴⁹ — Wa'õbi ğu juk adi ojekukuku — io'e. — Owebe webay e'eap acā juk adi oğuwēnuwēn eywebe. Wara'acat ğu oğuwēnuwēn eywebe. Iboap acā oğuwēnuwēn — io'e. ⁵⁰ — Deus ekawēn tağ eyeku buje, eyağuyisum epeku ijodi. Deus xe epesop eye'ũ buje dak. Wetaybit iboam — io'e. — Owebe webay o'e'e iap acā õn e'em — io'e Jesus.

13

¹ Jesus jebekitkiyū kay jĩjã osunuy soat kabia ipi dağ pima. Jesus itaybit o'e ğaxĩn ma oje'ũ iam, ğaxĩn ma oceu webay kay iam tak. Eykukpin cĩcã oxe iap o'ğubapuk cĩcã jebekitkit pe je'ũ awap.

Páscoa epeta ajēm pima, ² Jesus jekōnkōn o'e doze beayū eju. Judas Iscariotes Jesus ũm ojuy o'e cekay itakomaayū be. Ixe Judas Simão Iscariotes ipot osunuy. Ibiõğbuk kērēayū kukukat a'õbi Jesus ũm ojuy yaoka am.

³ Soat em Jesus itaybit osunuy webay soat ja'õbacaap

o'jomõğ owebe iam. Deus xewi ojet iam tak itaybit osunuy. Ğaxĩn ma ocepit Deus kay iam tak itaybit osunuy.

⁴ Je'ũap muwẽnuwẽn pima, kirik'ãy, o'ãy. Jesus o'ãy mesa xewi. Jeekabek o'ju'uk. Kuruk. Toaya o'jat. Mũn. O'jomũn jekpu dağ. ⁵ Jeweju etaybitbinayũ i wuy am o'ju. Wa'e co'iat'a be idibi o'timõğ. O'suiwuy koapat i. O'suisup toayam. Perek. Wara'acat o'suiwuy. O'suisup. Perek.

⁶ Oajẽm Simão Pedro kay. Simão ibu'u o'e Jesus pe jeiwuy an.

— Kariwa — io'e Simão. — Ğn tu wuiwuy? — io'e.

⁷ — Hm hm. Etaybit ğu buk apẽnpuye paxi ite wuiwuy-wuy iam — io'e Jesus Simão be. — Ğuyjom pit etaybit ece'e — io'e.

⁸ — Ap! Wuiwuy ğu juy ece—pũğ em tak ka'ũma! — io'e Simão bit.

— Eiwuy'ũm pima, obuerm ğu eğuy — io'e Jesus.

⁹ — Kariwa — io'e. — Wuiat ğu esuiwuy — io'e. — Wa'a dak eyawuy — io'e. — Oba dak — io'e Simão Pedro Jesus pe.

¹⁰ — Oajok'iat iokok ğu—iisu ma! — io'e. — Dao ğu jajok waram. Jiwuy acã — io'e. — Wuyjuyũ bewi Deus pe ikẽrẽat'uk puje, iisuat puxim ip. Deus kuy ikẽrẽat o'ju'uk eywebewi. Pũğ pewi bit ka'ũma. Ite ikẽrẽat kuğ mabuk jewebe. Ixe iokokat puxim — io'e.

¹¹ Jesus kuy itaybit o'e abu oũm ixeyũ'in okay itakomaayũ be iam. Imẽnpuye:

— Pũğ pit ey'in ikẽrẽat kuğ mabuk jewebe — io'e.

¹² Ixeyũ i wuy buje, Jesus jeekabek o'ğũm waram. O'jepit ip mesa kay. Oabik ma'ğuto jeweju etaybitbinayũ eju.

— Eyetaybit ğu du apẽnpuye õn eyeiwuywuy iam? — io'e Jesus. ¹³ — “Ğn ocekkukat,” i eyju e'em

owebe, “Ën ocemutaybitbin'ukat,” i dak. Cũğ ma eywebe iboam e'em — io'e. ¹⁴ — Õn eykukukat. Ey-mutaybitbin'ukat tak òn — Jesus o'e. — Inaka eyeiwuywuy oce warara'acat puywatwat'ukat co'i — io'e. ¹⁵ — Õn eyeiwuywuy, eykukukat ma'ğũ òn. Eyju dak obuxim eybu'um ģũ juy epesop warara'acat puywatwat am. ¹⁶ Eykukukat warara'acat puywatwan pima, eyju dak eybu'um ģũ juy epesop warara'acat puywatwat am. Ey-mujuat warara'acat puywatwan pima, eyju dak eybu'um ģũ juy epesop warara'acat puywatwat am — io'e. ¹⁷ — Õn eykukukat. Inaka juk eyeiwuywuy oce. Jewebuywatwan cuy epesop obuxim. Jewebuywatwan pima, eycokcoğ epesop. ¹⁸ Soat pe ģũ eywebe iboap muwënuwën òn. Wetaybit cĩcã wemunaëyũ ekukuam. Pũğ ey'in oũm okay itakomaayũ be waoka am. Imën e'em Deus ekawëntup:

Obiwağodada'ukat ma ikërëm cĩcã okuk, i.

Imën ibararak opop Deus ekawëntup pe. Ğaxĩn ma je'bapuk owebe iğodup ekawën puxim — io'e.

¹⁹ — Iboap muwënuwën òn eywebe waoka awap — io'e. — Imëğap ebapuk puje ibodi ma eyetabun epesop soat em wa'õ dağ òn e'em iap kay — io'e. ²⁰ — Icëmãn òn e'em eywebe — io'e. — Wemumujuyũ kay itabucat okay dak itabut. Okay itabucat omudocat kay dak itabut — io'e Jesus doze beayũ be.

²¹ Iboam buje, Jesus iğuycũğ cĩcã o'e.

— Icëmãn òn e'em eywebe — io'e jewēju etaybitbinayũ be. — Ey'inat oũm okay itakomaayũ be — io'e ibapuğ ma.

²² O'jeakakak ip jewewekay.

— Abu paxi kuka o'ğũm cekay itakomaayũ be? — i'e'em ip jewewebe ma.

²³ Doze beayũ'inat xik'i osunuy Jesus tẽğ ma—Jesus emu-mukukpinput. ²⁴ Simão Pedro jebum o'jewëğwëğ Jesus tẽğat pe.

— “Abu eũm ekay itakomaayũ be?” i juy ece cebe — io'e.

²⁵ Jesus tēgat wurũg'i o'ju Jesus kay iboap muwēn ãm cebe.

— Kariwa, abu sute? — io'e Jesus pe.

²⁶ — Minka'o be pão'a oyamuakõm — io'e Jesus. — Pũg pe oyaũm. Ixe ma oũm okay itakomaayũ be — io'e.

Kuruko. O'yabu. O'yamuakõm. Wũntok. Yadirem pima, o'yaũm Judas pe—Simão Iscariotes ipot pe.

²⁷ Pão'a bu buje, Judas Jesus kay oibu'un. Satanás a'õkayan o'e.

— Dao ma juy ece e'e pinap tağ — Jesus o'e Judas pe.

²⁸⁻²⁹ Tũybe Judas o'ju Jesus a'õbi wuyxat pum peta be wuyemumu'om iãn o'e ip pũgpũg mesa watwatyũ'in. Tũybe Judas o'ju wuyedinheiro'in iũm ãm ibubut'ũmayũ be iãn o'e ip warara'acayũ ixeyũ'in. Jesus ekawēn pa'arēm o'e mesa watwat pe.

³⁰ Pão'a o'yabu Judas. Kurukoh. O'jēm gēbuje bit. Warara'acat xewi o'jēm. Xerewun. Cũh. Kabiok tağ o'jēm.

³¹ Judas cēm puje, Jesus o'jekawēn onze beayũ eju.

— Soat wağo õn — io'e. — Ğaxĩn ma oje'ũ. Odipap ĝasũ webay ĝubapuk. Soat je'e “Jesus idip cĩcã,” i. “Deus idip cĩcã,” i we'ũap puye — io'e. ³² — Owebe “Deus idip cĩcã” i'e buje, Deus tak e'em “Okpot idip cĩcã,” i. Ğaxĩn ma imēn je'e — io'e. ³³ — Bekitkit — io'e. — Ibun ĝu oğuy eyxe. Okudadam epeku. “Ojuap kay eyju ba'ore epesop,” i kuy oce Judeuyũ kukukayũ be — io'e. — Imēn eywebe dak õn e'em — io'e. ³⁴ — Wara'an ma õn jeymutaybin ĝasũ bit — io'e Jesus. — Eykukpin cĩcã juk adi epesop oxe. Imēnpuxim cuy eyju dak eykukpin ma epewewekuk — io'e Jesus. ³⁵ — Eykukpin jewewekuğ pima, “Teyũku Jesus ebekitkiyũ,” i je'e soat ijodiayũ — io'e.

³⁶ — Kariwa — io'e Simão Pedro. — Poma ěn cum? — io'e.

— Ğasũ eyju ba'ore ojuap kay — io'e Jesus. — Ğuyjom pit epesot okay — io'e.

³⁷ — Kariwa — io'e ma'ğuto Simão. — Apēnpuye oju ba'ore ejuap kay Ğasũ? Ekay jĩã ãn. Obu'u ğu we'ũ ãm owebe epereap puxim. Warara'acayũ “Jesus eju ejeku bima, jaokam oce'e,” i'e'em pima dak, jiewat ğu ãn — io'e.

³⁸ — Ebu'u ğu du e'ũ ãm ewebe opereap puxim? — io'e Jesus. — Icēmãn ãn e'em ewebe. Ebapũğ em “Jesus ejuat ğu ãn pit,” i napa ma ece'e. Sapokay ede awap imēn ece'e — io'e. — Ğaxĩn ma napa ma imēn ece'e — io'e.

14

¹ — Eyağuykorereren ğu juy epesop — Jesus o'e onze beayũ be. — Eyğuycũğcũğ ğu juy epesop — io'e. — Kuy eyetabut Deus kay. Okay dak cuy eyetabun epesop — io'e.

² — Ya'ade opop webay ka be uk'a—ijodiacat dopdop'am — io'e. — Cum ãn eydopdopap'a muxipan am. Icēmãn ãn e'em eywebe. Icēm'ũm pima, iboam kajuk oce ğu eywebe — io'e. ³ — Cum ãn. Eydopdopap'a oyamuxipan eyajēmjēmap'am — io'e. — Eydakoy ocepit eydopdopap'a muxipan puje — io'e. — Onuyapka kay ãn jeydujuxe. Onuyapka be epesop soat em — io'e. ⁴ — Eyetaybit poma ãn cum iam — io'e Jesus. — Eyetaybit tak apēn iboce epeju iam — io'e.

⁵ — Kariwa — io'e Tomé. — Poma eju? Ocetaybit ğu. Apēn tak ocetaybit oce'e enuyap ka kay oceju am? — io'e Tomé.

⁶ — Okay itabucat mujujum ãn webay nuyap ka be — io'e. — Okay itabucat mutaybitbin ãn kawēn icēmãn—Deus ekawēn. Okay itabucat yağuyisum jekukum wa'õbi — io'e. — Abuyũ je'ju webay kay? Okay itabucayũ acã! Õn ma okay itabucat oğuju webay kay—warara'acat pit ka'ũma — io'e. ⁷ — Eyetaybit abu ãn

iam pima, eyetaybit kuka juk epesop abu webay iam — io'e. — Ĝasū bit kuy eyetaybit webay e'eam, apĕn cuk adi ocece iap epejojo buye — io'e Jesus.

⁸ — Kariwa — io'e Filipe. — Ebay juy eĝubapuk ocewebe. Wuyebay juy ejojoat ocewebe. O'e kuka ocewebe ixē jo am — io'e Filipe.

⁹ — Pūĝ xet ĝu oĝuy eyxe — io'e Jesus. — Eyetaybit ĝu buk tu abu ōn iam, Filipe? — io'e. — Abu ōn iam itaybicat itaybit abu webay iam tak — io'e. — Apĕnpuye ĕn pit e'em “Ebay juy ejojoat ocewebe,” i? — io'e. ¹⁰ — Pūĝ taĝ ma oceju jekukum—ōn, webay dak — io'e. — Filipe, eyetabut ĝu du iboap kay? — io'e Jesus. — Wekawĕn muwĕnuwĕn'uk ĝu oĝuy eywebe—webay ekawĕn muwĕnuwĕn acā — io'e. — Pūĝ taĝ ma kawĕnwĕn oceju—ōn, webay dak. Wa'ōbi ĝu ōn jekukum—webay a'ōbi acā — io'e. ¹¹ — “Pūĝ taĝ ma oceju jekukum—ōn, webay dak,” i ōn e'em eywebe. Eyetabun cuy epesop wekawĕn kay. Wekawĕn kay eyetabut'ūm pima, eyetabun cuy epesop okay wa'ōbacaap coco am — io'e. ¹² — Icĕmān ōn e'em eywebe. Okay itabucayū wekukuap puxim jeku. Owebe Ja'ōbacaap mōĝmōĝap podi ma wa'ōbacaap jomōĝ ip, webay kay oju buje — io'e. ¹³ — Eyju e'em owebe “Ebikuyap taĝ cuy ece owebe,” i bima, eyemuojuyjuy oĝūm eywebe—soat oĝūm eywebe — io'e. — Imĕnpuye “Ka'ūmĝu Deus co'iat xipacat,” i je'e soat ijodiacat. ¹⁴ Eyju e'em owebe “Ebikuyap taĝ cuy ece owebe,” i bima, soat eyemuojuyjuy oĝūm eywebe — io'e Jesus.

¹⁵ — Eyxe okukpin pima, kūyjobin cuy epesop wa'ō kay — io'e. ¹⁶ — Ōn kawĕnwĕn webay eju. “Ibuywat-wat'ukan cuy eĝuju okay itabucayū kay,” i oce webay be — io'e. — Ixe jebiōĝbuk ĝudot eykay eybuywatwat'ukan. Soat em ixē jeenuy eyxe. Icĕmān eymutaybitbin jeenuy. ¹⁷ Itabut'ūmayū be iba'ore ixē ekawĕn kay kūyjobit am.

Ixe e'eap iba'arēm cexe ip. Itaybit ġu ip ixē e'eam. Eywebe bit ixē nuynuy. Imēnpuye eyxe ixē e'eap ibapuk — io'e. ¹⁸ — Jeypere ġu òn. Ocepit eykay — io'e. — Eyağuyagepūğ ġu epesop — io'e. ¹⁹ — Ğaxīn ma Deus kay'ūmayū ojo ġu. Eyju bit waram ojo. Eyağuyisum epeku, waram ġuto wetait puye — io'e. ²⁰ — Pūğ tağ ma òn jekukum webay eju. Eyju dak pūğ tağ ma jekukum oceweju. Ocejū dak pūğ tağ ma jekukum eyweju. Eykay eybuywatwat'ukat ajēm puje, iboap iba'arēm ġu je'e eyxe — io'e. ²¹ — Wa'ō kay jījāayū xe okukpin—wa'ō kay kūyjobicayū xe. Webay xe dak ixeyū ikukpin je'e. Oxe dak ikukpin cīcā oce'e. Abu òn iam ixeyū oğutaybin. Itaybit cīcā je'e ip abu òn iam — io'e Jesus.

²² — Kariwa — io'e Judas — Apēn tak ēn iboam ocetaybin itabut'ūmayū mutaybin'ūm pima? — io'e. (Iscariotes ġu osunuy ixē Judas—wara'at Judas acā).

²³ — Wa'ō kay jeedop ip kūyjobin okayayū — io'e. — Webay xe ixeyū ikukpin je'e. Ojot ixeyū kay webay eju. Soat em ixeyū xe ocesop—òn, webay dak — io'e. ²⁴ — Okay'ūmayū bit kūyjobit ġu wa'ō kay. Wa'ōbi ġu òn iboap muwēnuwēn eywebe—webay a'ōbi acā. Ixe juk omudot ijodi — io'e. ²⁵ — Iboap muwēnuwēn òn eywebe eyxe bima. ²⁶ Webay jebiōğbuk ġudot eykay. Obikuyap tağ ġudot. Ixe eybuywatwat'ukat. Ixe xipāt cīcāat. Soan ma eymutaybin jeenuy. Ade ma òn cuk adi eymutaybinbin oğuy. Ixe eybuywatwan jeenuy wekawēn kay eyağuyba'ūmap puxim — io'e. ²⁷ — Itabut'ūmayū be eyağuy mukorerenapmu'ūm pa'ore. Òn pit wağuykorereren ġu. Imēnpuye eyağuykorerenap oğū'ūm. Eyağuykorereren ġu juy epesop ojuap kay. Eyğuycūğcūğ ġu juy epesop — io'e. — Eypararam ġu juy epesop — io'e. ²⁸ “Cum òn,” i juk oce eywebe — io'e. — “Waram tak eykay ocepit,” i juk oce. Iboap kuy epeya'ījojo. Webay kay òn cum. Wa'ōbuyxi. Webay bit obodi ma ya'ōbuyxi. Imēnpuye eycokcoğ cuy epesop

cekay ojuap kay. Eyxe okukpin pima, eycokcoğ kuka epesop ojuap kay — io'e. ²⁹— Oju awap iboap muwēnuwēn òn eywebe. “Icēmān adi xeku o'e ocewebe,” i epe'e oju buje — io'e. ³⁰— Ğaxīn ma Deus kay'ūmayū kukukat omuyku — io'e. — Imēneju buk eyweju òn kawēnwēn darem. Ixe wa'òbacaap mu'ūm pin. Imēnpit itaybit ğu — io'e. ³¹— Ğa'a aju. Apēn webay o'e owebe iap tağ òn jekukum, oxe ikukpin cīcā buye. Itabut'ūmayū oğutaybin webay a'ò dağ òn jekukum iam — io'e.

15

¹ — Òn uvabune buxim — io'e Jesus. — Webay uvadip puxim. ² Okay itabucayū ibune'īcat puxim. Webay bikuyap tağ jekum ibu'u'uayū ya'ūmatpune buxim. Ya'a'e'ūm pima ibune'īcat uk'uğ tip kukat. Imēnpuxim webay jebikuyap tağ jekum ibu'u'uayū mujēmjēm itabucayū xewi. Kadaidip iokokatpune xixiğ ya'ade i'e am. Imēnpuxim webay itabucayū mukūyjojom ixeyū be ikērēat mujurūğap puxim. Ixeyū mukūyjojom biğ ma jebikuyap tağ jeku am — io'e. ³ — Webay kuy ikērēat o'ju'uk eybewi, wekawēn kay kūyjobit puye — io'e. ⁴ — Mūğ'i juy epeku oweju — io'e. — Oweju jekukum pima, òn tak eyweju mūğ'i ojeku. Ibune'īcatpune uvabune be'ūm pima, kuka o'yajēm ğu uva'a. Imēnpuxim mūğ'i oweju eyeku'ūm pima, webay bikuyap tağ ğu epeku — io'e. ⁵ — Uvabune buxim òn — i waram o'e Jesus. — Eyju ibune'īcatpune buxim. Obikuyap tağ jekukum pima, xipan ma epeku Deus xe. Mūğ'i eyweju òn tak jekukum. Obikuyap tağ jekukum'ūm pima bit, ajo eye'e'eap xipat je'e Deus xe? Ka'ūma ma! — io'e. ⁶ — Mūğ'i oweju jekum eybu'u bima, apēn uvadip iwat ya'ūmatpune kukap puxim Deus tak jeykuk—ya'ūmatpune xikap puxim. Wūn. Ibune xik puje ibunekaraw e'em. Ibune e'ūatpune

mu'awerorom uvadip kukat. Aweroh. Ibunemupikupiğ daxa be. Wūn. Pik. Hoğ. ⁷ Mũğ'i juy epeku oweju! Wa'õ dak juy kũyjobin epesop! Oweju eyeku buje, Deus soat epejoojuyiat je'ğũm eywebe — io'e. ⁸ — Deus bikuyap tağ eyju jekukum pima, soat ijodiat je'e webay be: “Ka'ũmğũ ejo'iat xipacat,” i — io'e. — Itaybit je'e ip eyju webekitkiyũ iam — io'e. ⁹ — Eyju eykukpin cĩcã oxe webay xe okukpinap co'i. Eycokcoğ cuy epesop Jesus xe oceukupin iap kay ģebum. ¹⁰ Webay a'õ kay õn kũyjobit. Imẽnpuye ocokcok soat em webay xe okukpin iap kay ģebum. Imẽnpuxim wa'õ kay kũyjobit pima, eycokcoğ epesop Jesus xe oceukupin iap kay ģebum — io'e.

¹¹ — Iboap oğuwẽn eywebe eymucokcok am. Wa'õcokcok cĩcã. Obu'u eywebe eycokcoksũ âm. Obikuy eywebe eycokcok cĩcã âm wa'õcokcokap puxim — io'e. ¹² — “Oxe xipan eykukap puxim cuy xipan epeyewekuk,” i õn e'em eywebe — io'e. ¹³ — Wuybureyũ e'ũap puxim wuye'ũ âm wuybu'u'ũm pima, soat ijodiat je'e “Ak'i juy epe'e! Teyũxeku ibureyũ ikukpin cĩcã,” i. “Warara'acat podi ma ikukpin cexe ip,” i je'e ip — io'e. ¹⁴ — Wa'õ kay kũyjobit pima, obureyũm epesop — io'e. ¹⁵ — “Eyju oweju kapikpik'ukayũ ã,” i'ũmğũ õn e'em ģasũ eywebe. Kapikpik'ukat itaybit ģũ jekariwa e'eam. Webay owebe ie'eap pit oğuwẽn eywebe soat. Iboap oğuwẽn eywebe eyju obureyũ buye — io'e. ¹⁶ — Eyju ma onaẽ ģũ eykukan. Õn pit eynaẽ obureyũm. Õn cuk eymuju omuwẽn âm warara'acayũ be imutabun am ip okay. Okay jetabucap jepere ģũ ip. Ibu'u ģũ ip je'e itabut am okay. Obikuyap tağ webay eju kawẽnwẽn pima, soat epejoojuyiat je'ğũm eywebe — io'e. ¹⁷ — Imẽnpuye “Xipan cuy epeyewekuk,” i õn e'em eywebe — io'e.

¹⁸ — Deus kay'ũmayũ itakoma eykay. Koap pit okay itakoma ip osodop. Iboap kay ģebum cuy epesop —

io'e. ¹⁹ — Eyju Deus kay'ũmayũ kadi bima, eykay kuka ip o'e. “Teyũdaku wuykadiacat,” i kuka ip o'e. Imēnpit òn eymuwe'uk Deus kay'ũmayũ xewi. Deus kay'ũmayũ kadi ġu eyju. Imēnpuye itakoma jĩjã ip eykay — io'e. ²⁰ — Kuyjuk ocece eywebe iap kay ġebum cuy epesop. “Ikērēm cĩcã ip wuyekariwa o'jukuk. Wuyju bit ikērēm ġu wuykuk ip,” i'ũmġu juy epe'e eyewewebe. Deus kay'ũmayũ ipiat o'supi'ajoat owebe. Imēnpuye eywebe dak ip jopi'ajoat. Yopīt ma wa'õ kay ip osodop. Imēnpuye dak eya'õ kay je'e ip yopīt ma — io'e. ²¹ — Eywebe ipiat supi'ajoat ip, eyju webekitkit puye. Eywebe ipiat supi'ajoat ip, omudocat kay itabut'ũm puye — io'e. ²² — Ijodi oajēm. Deus ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn ixeyũ be. Wekawēn kay ġu bit ip o'e. Odot'ũm pima, “Ikērēat kuġ eyju oxē, wekawēn kay'ũm puye ya'ijojom ma'ġu,” i'ũmġu kajuk o'e Deus ixeyũ be. Ğasũ bit “Ikērēat kuġ ġu oceju” i'e ba'ore cebe ip Deus pe. ²³ Okay itakomaat webay kay dak itakoma — io'e. ²⁴ — Wa'õbacaap mōġmōġ cuk adi ojekuku soat etabutpe. Soat a'õbacaap podi ma wa'õbacaap mōġmōġ ojekuku. Okay ġu bit ip o'e. Imōġmōġ'ũm pima, “Ikērēat kuġ eyju oxē, okay eyetabut'ũm puye, wa'õbacaap mōġap cocom ma'ġu eyju,” i'ũmġu kajuk o'e Deus ixeyũ be. Ğasũ bit ikērēat kuġ ip cexe. Inaka itakoma jĩjã ip okay, webay kay dak — io'e. ²⁵ — Ixeyũ muwēnuwēn Deus jekawēntup pe—kuyatup pe:

Ikērēm'ũm a'ġu ip ojukuk, i.

Inaka ip oitakomãn okay, i.

Itakoma ip okay iġodup ekawēn puxim — Jesus o'e.

²⁶ — “Ebiõġbuk cuy eġuju okay itabucayũ kay,” i oce'e cebe—webay be — io'e Jesus. — Ixe ġudot eybuywat-wat'ukan. Ixe icēmãn e'e'ukat. Ixe ma omuwēn eywebe — io'e. ²⁷ — Eyju dak cuy epesop omuwēnuwēn ijodiayũ be. Òn ijodiat mutaybitbin pima, oweju juk adi epekuku.

Imēnpuye juy epesop omuwēnuwēn ġasū bit — io'e.

16

¹ — Imēn òn e'em eywebe okay eyetabucap epereap puxim — io'e. ² — Eykay itakomaayū jeymuōmat ġu Deus eju kawēnwēnap'a be. Jeyaoka ip. Eyaoka buje, tūybe Deus bikuyap tağ wuyju jekukum iān je'e ip — io'e. ³ — Ikērēm jeykuk ip abu òn iam itaybit'ūm puye, abu webay iam tak. ⁴ Ġasū iboap muwēnuwēn òn ġuyjom eyeğebu am apēn òn eyrukūyjojo iap kay — io'e. — Warēmtağ eykuk puje, “Imēn kuka ip wuykuk,” i juy epe'e eyewewebe — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

— Kuy bima a'ģu eyxe ma oğuy — io'e. — Imēnpuye juk iboam ġu òn eyrukūyjo. ⁵ Ġasū bit ocepit omudocat kay. Ka'ūma ma ey'in pit e'em owebe “Poma ģn cum?” i. ⁶ Eyğuycūğcūğ cīcā imēn òn e'em puye. ⁷ Wepit'ūm pima, xipat ġu kuka o'e eywebe. Wepit pima bit, xipat je'e eywebe. Wepit'ūm pima kuka eybuywatwat'ukat osodot ġu. Oju buje bit ixē oğudot eykay. Imēnpuye eycokcoğ cuy epesop ojuap kay — io'e. ⁸ — Ixe dot puje, “Soat eyju ikērēat kuğ Deus xe,” i je'e soat pe ipi dağayū be. “Deus acā itaybit eyrukūğ ām,” i dak je'e. “Ipiat supi'ajoat Deus ikērēat mujurūğrūğ'ukayū be,” i dak je'e — io'e. ⁹ — “Soat eyju ikērēat kuğ Deus xe,” i je'e, okay itabut'ūm ip puye — io'e Jesus. ¹⁰ — Eyju ojo ġu waram, Deus jewekay odujuu buye — io'e. — Imēnpuye “Deus acā itaybit eyrukūğ ām,” i je'e Deus biōğbuk — io'e. ¹¹ — Deus kuy o'e “Deus kay'ūmayū kukukat soat em jeenuy ipiatpi'ajojoap pe—Satanás,” i. Imēnpuye “Ipiat supi'ajoat ikērēat mujurūğrūğ'ukayū be Deus,” i je'e Deus biōğbuk — io'e Jesus.

¹² — Ade mabuk òn imuwēn pin eywebe. Ġasū bit iba'ore eywebe eyetaybin am wekawēn, eyğuycūğcūğ cīcā

buye — io'e. ¹³ — Ibiõğbuk xipacat icēmān e'e'ukat. Ixe ajēm puje soan kawēn icēmān eymutaybin jeenuy. Ja'õbi ğu ixē ğuwēn. Kuy o'ya'įjojoiap acā ğuwēn. Ğuyjom acejebapukiap tak ğuwēn eywebe — io'e. ¹⁴ — Ixe obuyxim okuk. Itaybit wekawēn je'e. Icēmān soat wekawēn ğuwēn eywebe — io'e. ¹⁵ — Webay e'eap tağ õn tak e'em. Imēnpuye cuk adi ocece eywebe “Deus biõğbuk wekawēn ğuwēn eywebe,” i — io'e.

¹⁶ — Ğaxīn ma eyju ojo ğu. Ğuyjom pitapit waram eyju ojo — io'e Jesus.

¹⁷ — Apēn ite e'em wuywebe? — io'e ip jewewebe jewēju etaybitbinayū. — Ite e'em “Ğaxīn ma eyju ojo ğu,” i. “Ğuyjom pitapit eyju waram ojo,” i — io'e ip. — “Imēn je'bapuk webay kay ojo buye,” i teku e'em wuywebe — io'e ip jewewebe. ¹⁸ — Apēnpuye ite e'em “Ğuyjom pitapit waram eyju ojo,” i? — io'e ip. — Cekawēn pa'arēm cīcā wuyxe — io'e ip jewewebe.

¹⁹ Jesus itaybit o'e teyūku “Apēn tak ēn e'em ocewebe?” i'e ojuy owebe iam. Imēnpuye waram o'jekawēn ceweju ip.

— “Apēn ēn ocemutaybin pin?” i du eyju e pin owebe? — io'e Jesus. — “Ğaxīn ma eyju ojo ğu,” i juk oce eywebe — io'e. — “Ğuyjom pitapit waram eyju ojo,” i dak cuk oce — io'e. — Wekawēn pa'arēm tu eyxe? — io'e Jesus. ²⁰ — Icēmān õn e'em eywebe. Wawa įįjā juy epesop we'ū buje — io'e. — Itabut'ūmayū bit wa ğu je'e. Darem ma eyğuycūğcūğ epesop. Ğuyjom pit eyğuycūğcūğ ğu epesop—eycokcok ā — io'e. — Eyğuycūğap i'ūm — io'e. ²¹ — I't kam pima, ayacat iğuycūğ e'em je'it pibun. Je'it kap puje bit, ipiat kay ğebum ğu e'em. Icokcok e'em je'it kuğ puye. ²² Imēnpuxim eyju dak. Ğasū eyğuycūğcūğ ojo buye. Ğuyjom pit waram eyjojom oce. Eycokcok cīcā

ma epe'e ġebuġe bit. Abu-be eycokcokap mu'üm put ixekabia be? Ka'üma be ma! — io'e. ²³ — Eybuywatwat'ukat ajēm puġe bit, ixek ma jeymutaybin — io'e. — Imēnpuyee “Ocemutaybin cuy ece,” i'ümġu epe'e owebe ma — io'e. — “Ekawēn pa'arēm ocexe,” i'ümġu dak epe'e owebe — io'e Jesus. — Icēmān ōn e'em eywebe. Obikuyap taġ cexewi iojuyjuy bima, webay soat eyemuojuyjuy je'ġüm eywebe — io'e. ²⁴ — Obikuyap taġ epejoojuy ġu buk. Pūġ em tak ka'üma — io'e. — Ġasū bit cuy epejoojuy cexewi! — io'e. — Eyemuojuyjuy epejat. Ibu buġe, eycokcoksū ġu epesop—eycokcok cīcā ma — io'e.

²⁵ — Koap puk cuk adi ibapuġ ġu ocekawēn eywebe — io'e. — Ijodiat mutaybitbinap ekawēn acā oġuwēnuwēn eywebe. Ġuyjom pit ibapuġ ma webay ekawēn oġuwēn eywebe — io'e. ²⁶ — Ibapuġ owebe imuwēn puġe, obikuyap taġ cuy epejoojuy webay xewi. Ōn acā ġu webay xewi ojojuy eywebeam — io'e. ²⁷ — Eyju dak cuy epejoojuy. Webay eyekawēn ya'ġjo, ixek xe eykukpin cīcā buye. Webay xe eykukpin cīcā, eyxek okukpin puyee; “Icēmān Jesus osodot Deus xewi,” i eyju e'em puyee dak — io'e. ²⁸ — Icēmān webay xewi juk ojot. Ipi kay juk ojot—ijodi. Oje'ū. Ipi daġwi ojēm ġasū. Webay kay juy ocepit — io'e Jesus.

²⁹ — Ġasū bit ēn iba'arēm ġu kawēnwēn ocewebe — io'e onze beayū Jesus pe. — Ibapuġ ma ēn kawēnwēn ġasū bit — io'e ip. ³⁰ — Etaybit soan ma. Etaybit apēn oceju jewaġuyġuy iam. Ēn ocemukūyjojom, “Apēn ēn e'em ocewebe,” i'ümġu ma'ġu oceju e'em — io'e ip. — Imēnpuyee “Deus xewi tekus odot,” i oceju e'em ġasū — io'e ip.

³¹ — Eyetabut tu epe'e okay? — io'e Jesus. ³² — Ġaxīn ma bit epewatwatwat eydukā daġ. Opere eyju eyaokaap puxim. Waġepūġ ma oġuy opere buġe. Imēnpit

odadaybot ġu oġuy, webay soat em oxe buye — io'e. ³³ — Itabut'ūmayū ma ipiat supi'ajoat eywebe. Ōn pit kuy Deus kay'ūmayū kukat a'ōbacaap oġu'ūm. Imēnpuye eya'ōcam cuy epesop! Imēn ōn e'em eywebe eypararaap puxim. Eyaġuykorereren ġu, mūġ'i oweju buye — io'e.

17

¹ Iboam e buje, Jesus o'je'apūn kabi beat kay—jebay kay. O'jekawēn jebay eju.

— Bay — io'e. — Ġaxīn ma oje'ū. Ōn ma ekpot. Odipap cuy eġubapuk adeayū be. Ōn tak edipap cuy oġubapuk cebe ip — io'e. ² — Pūġpūġpūġayū juk eġutabun okay ipi daġayū'in. A'ōbacaap cuk eġūm owebe. Imēnpuye okay itabucayū yaġuyisum jekukum wa'ōbi — io'e jebay be. ³ — Ēn acā Deusat. Ka'ūmġu wara'at. Ōn ma emumudot—Jesus Cristo. Ijodiat yaġuyisum jeku okay itabun puje, ekay itabun puje dak — io'e. — Soat em exe ma jeedop ip ce'ū buje — io'e. ⁴ — Wekapikap cuk adi eġūm owebe. Ipi daġ pima abu ēn iap cuk adi oġuwēnuwēn edipap mubapukpuġ. Ġasū wekapikap oġu'ūm — io'e Jesus.

⁵ — Bay — io'e Jesus. — Exe bima soat kabi beecat odipap mubapukpuk'uk ip osodop—ekawēn tojotjot'ukayū. Ipi mujurūġ awap odipap mubapukpuk'uk ip osodop. Waram cuy odipap mubapukpuġ ip jeenuy, exe wajēm puje — io'e.

⁶ Jesus jekay itabucayū o'ġuwēn jebay be ġebuje bit.

— Pūġpūġayū juk eġutabun okay ipi daġayū'in — io'e. — Ebekitkiyūm osodop ip. Ixeyū eġutabun okay. Ixeyū itabucayū be emuwēnuwēn ojekuku. Kūyjobit o'e ip a'ō kay — io'e Jesus jebay be. ⁷ — Itaybit ip ġasū a'ōbi acā ōn emuwēnuwēn iam — io'e. ⁸ — Apēn cuk adi ecece iap ma oġuwēnuwēn soat pe okay itabucayū be. Wa'ō kay ip

osodop. Itaybit o'e ip icēmān Deus xewi Jesus osodot iam. Itabut o'e ip Deus ma Jesus o'ğudot iap kay — io'e Jesus.

⁹ — Bay, ixeyū beam ma òn kawēnwēn eweju—onze beayū beam — io'e. — Itabut'ūmayū beam ġu òn kawēnwēn—okay emumutabunyū beam acā — io'e. — Ebekitkiyū ixeyū. ¹⁰ Soat okay itabucayū ebekitkiyū. Imēnpuye webekitkiyū dak ip. Adeayū odipap cocom webekitkiyū cūğ ma jekukum puye — io'e.

¹¹ — Bay, soat podi ma a'ōbaca. A'ōbacaap cuk adi eğūm owebe. A'ōbacaap co'i wa'ōbaca. Ğaxīn ma oajēm ma'ğuto ekay. Òn ma ipi dağ ġu ojeku. Okay itabucayū bit ipi dağ ip jeku.

— Bay — io'e. — Pūğ em ikērēat ejukuk ġu. Imēnpuxim ağ cuy eğuy ixeyū kay cūğ ma ip ceku am wekuap co'i, ekuap co'i dak — io'e. ¹² — A'ōbacaap cuk adi eğūm owebe. Òn ixeyū xe bima, a'ōbi ma juk adi ağ oğuy cekay ip itabucap epereap puxim. Ka'ūma ma ixeyū'in oibu'un okay. Pūğ acā oibu'un—jetabucap epereperemxi acā. Apēn ixē jetabucap o'jepere iap ibararak opop Deus ekawēntup pe. Iğodup ekawēn tağ jetabucap jepere ġasū — io'e.

¹³ — Bay, ġaxīn ma'ğuto ocepit ekay — io'e Jesus. — Ijoce bima bit òn kawēnwēn ewebe onze beayū beam ixeyū mucokcok am ocokcokap co'i. Obu'u icokcoksū ām ip. Obikuy icokcok cīcā ām ip ocokcokap co'i — io'e.

¹⁴ — Ekawēn cuk adi oğuwēnuwēn cebe ip. Ekay'ūmat ekukuap puxim ġu òn jekukum. Ixeyū dak ekay'ūmat ekukuap puxim ġu jekukum. Imēnpuye ixeyū kay itakoma o'e ip itabut'ūmayū, ekay'ūmayū — io'e. ¹⁵ — Bay, “Okay itabucayū juy etujujēm ipi dağwi,” i'ūmğū òn pit e'em ewebe. “Ixeyū juy eğuxipan ikērēat mujurūğrūğ'ukayū kukukat xewi,” i òn pit e'em ewebe — io'e. ¹⁶ — Itabut'ūmat ekukuap puxim ġu òn jekukum. Imēnpuxim

itabut'ūmat ekukuap puxim ġu jekukum ip okay itabucayū — io'e. ¹⁷ — Bay, ixeyū juy eġuwexat soat em ebikuyap taġ jekuku'ukayūm. Ekawēn cocoam cuy ip eġuwexat. Ekawēn acā kawēn icēmat — io'e. ¹⁸ — Ĕn cuk omudot ijodiat mutaybin am kawēn icēmān. Imēnpuxim ixeyū oġuju ijodiat mutaybin am kawēn icēmān — io'e. ¹⁹ — Oġe'ūn'ūn ġasū, oxe ixeyū ikukpin puye. Ebikuyap taġ oje'ū ixeyū dak ebikuyap taġ ceku am — io'e. ²⁰ — Onze beayū beam acā ġu ōn kawēnwēn eweju, Bay. Warara'acayū itabut je'e okay, ixeyū omuwēnuwēn puye. Ixeyū beam tak ōn kawēnwēn eweju—ġuyjom itabunayū beam — io'e. ²¹ — Bay, “Ixeyū juy esubuywan pūġ taġ ma ip ceku am,” i ōn e'em owebe. Bay, pūġ taġ ma ĕn jekukum oweju. Ōn tak pūġ taġ ma eweju jekukum.

— Bay — io'e. — Obikuy wuyekukuap co'i ceku am ip. Wuyekukuap taġ jekukum pima, itabut'ūmayū je'e “Deus Jesus emumudot,” i — io'e. ²² — Bay, a'ōbacaap cuk adi ejomōġ owebe. “Ojo'i ĕn tak a'ōbaca,” i juk adi ece owebe, Bay. Imēnpuxim “Ojo'i eyju dak eya'ōbaca,” i ōn e'em okay itabucayū be. Imēn ōn e'em cebe ip pūġ taġ ma ceku am ip wuyekukuap co'i — io'e Jesus. ²³ — Pūġ taġ ma ōn jekukum ixeyū eju. Ĕn tak oweju pūġ taġ ma jekukum. Imēneju pūġ taġ ma jekukum ip wuyekukuap co'i. Wuyekukuap co'i jekukum pima, itabut'ūmayū itabut je'e ĕn ma omudocat iap kay. Deus xe wuykukpin apēn jekpot ikukpin cexe iap co'i iap kay dak itabut je'e ip — io'e. ²⁴ — Exe okukpin cuk adi oġuy ipi mujurūġ puje. “Wa'ōbacaap co'i ĕn tak a'ōbaca,” i juk adi ecece owebe.

— Bay — io'e. — Onze beayū juk adi eġutabun okay. Obikuy wuydopap pe ixeyū dop am okpot wa'ōbacaap co'i ya'ōbaca iap co am — io'e. ²⁵ — Bay — io'e. — Soat em ĕn cūġ ma e'em. Ikēreāt ejukuk ġu—pūġ em tak ka'ūma.

Itabut'ūmayũ itaybit ġu abu ĩn iam. Ōn pit wetaybit cĩcã abu ĩn iam. Onze beayũ itabut cebay teku o'ġudot ijodi iap kay — io'e. ²⁶ — “Webay xe eykukpin cĩcã,” i juk adi ocece cebe ip. Iboap oġuwĕn cebe ip cewemukukpin am ip exe okukpinap co'i. Iboap oġuwĕn cebe ip pũġ taġ ma weku am ceweju ip — io'e Jesus.

Imĕn Jesus o'jekawĕn cĩcã jebay eju.

18

¹ Jebay eju jekawĕn epere buje, Jesus o'jĕm Jerusalém ka bewi. Jeweju etaybitbinayũ eju o'jĕm. Kadidi daġwi o'ju ip—Cedromti daġwi. Kadaidip o'tiptop kadidi wĩnãbu. Jesus o'ju ibodip pe onze beayũ eju. Oajĕm ip kadaidip kay. ² Ade em Jesus cuk adi oekukuku ibodip taġ doze beayũ eju. Imĕnpuye Judas itaybit osunuy ibodim Cedromtim. Judas Jesus ũm ojuy cekay itakomaayũ be.

³ Judas o'ju Jesus kay. O'ju kadaidip pe. O'ju sorarayũ eju, Deus eju kawĕnwĕnap'a wiwi'ukayũ eju dak. O'ju ip paĩyũ kukukayũ a'õbi, Fariseuyũ a'õbi dak. O'ju ip lamparina'a kukuġ jebui be, jeba'ip kukuġ tak, wexiktak kukuġ tak. Oajĕm ip cekay—Jesus kay. ⁴ Jesus kuy itaybit o'e soan—apĕn owebe je'bapuk iam. O'ju ajĕmayũ dopabe—Judasyũ dopabe. O'jekawĕn ceweju ip.

— Abu-kudadam epesot? — io'e—Jesus o'e.

⁵ — Jesus kudadam oceju — io'e ip. — Nazaré ka bewiat kudadam oceju — io'e ip.

— Ġebujeat ma'ġu ōn — io'e Jesus.

⁶ “Ġebujeat ma'ġu ōn” i'e buje, soat ip o'jewede cexewi ajĕm ojuyayũ. O'at ip ipi ju Jesus ekawĕn co buje. Waram Jesus o'e:

— Abu-kudadam eyju? — i cebe ip.

⁷ Waram ip o'e:

— Jesus kudadam oceju — i. — Nazaré ka bewiat kudadam — i.

⁸ — “Ĝebujeat ma'ĝu òn,” i kuy oce eywebe — Jesus o'e. — Òn ma eyju okudadam. Owejuayũ bit cuy epejat ĝu. Āĝ cuy je'jẽm ip — io'e.

(⁹ — Bay, juk eĝutabun'iajũ jetabucap jepere ĝu—pũĝ tak ka'ũma — i juk Jesus o'e. Imẽnpuye — Āĝ cuy je'jẽm ip — io'e Judasyũ be jewēju etaybitbinayũ daomũnap puxim, ixeyũ be ipiat supi'ajoacap puxim).

¹⁰ Iboap co buje, Simão Pedro jepaja o'ju'uk iyuk pewi. Kiririk. Paĩyũ kukukat puywatwat'ukat ĝuybu o'suĝuybu'uk iĝuybuikibi daĝ pajam. Tẽĝwũn. Iba'at kadiat ĝuybu o'suĝuybu'uk. Ibuywatwat'ukat putet Malco i osunuy.

¹¹ — Odaxijom ĝu juy paja kuĝ! Ipiat osupi'ajo webay bikuyap taĝ—kuyjeat ekawẽn taĝ — io'e Simão Pedro be.

¹² Jesus o'jat ip Judasyũ, sorarayũ dak, sorarayũ kukukayũdak, Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ dak. O'subamukirik ip.

¹³ Koam Jesus o'tujowat ip Anás kay. Ixe Anás Caifás tadop osunuy. Caifás paĩyũ kukukat osunuy ixekoato.

¹⁴ — Xipat wuywebe ite aĝokatkat aoka am wuy-muy'ũ'ũap puxim — i juk o'e ixekoato Caifás Judeuyũ kukukayũ be.

(24) Anás Jesus o'ĝujuat Caifás kay—paĩyũ kukukat kay. Ibõĝbikiriĝ o'ĝujuat.

¹⁵ Simão Pedro o'ju Jesus nomuju. Warara'acat tak o'ju ceweju. Ixe dak onze beayũ'in osunuy. Ixe wara'acat ma Jesus eju oõm paĩyũ kukukat tuk'a ekorara be. Oõm paĩyũ kukukat itaybit cĩcã ixem puye. ¹⁶ Pedro bit uk'a ekorara exĩntabi xe osunuy. Oõm ĝu buk uk'a ekorara be. Warara'acat o'jepit korara exĩntabi be. O'jekawẽn xĩntabi wiwi'ukat pe—ayacat pe.

- ãǵ jeõm obure — io'e ayacat pe.
- Xipat — io'e cebe.
- Eõm cuy — iwiwi'ukat o'e Pedro be.

Oõm uk'a ekorara be.

¹⁷ — Jesus eju etaybitbinat ġu du ên? — ayacat o'e Simão Pedro be—xĩntabi wiwi'ukat o'e.

— Ka'ũma — i napa ma o'e Simão Pedro. — Ceweju etaybitbinat ġu õn — io'e napa ma jebuap puxim.

¹⁸ Kajuk kuǵ osunuy. Paĩyũ kukukat puywatwat'ukayũ daxanabõẽ o'tabõemusop jeweweam. Daxa etako be kacũǵcũǵ'i ip osodop daxae o'om jewewewem ibuywatwat'ukayũ, sorarayũ dak. Pedro dak o'ju daxa etako be. Jewewewem ip osodop.

¹⁹ Ğebuǵe paĩyũ kukukat o'jekawẽn Jesus eju.

— Eweju etaybitbinat e'eap cuy eǵuwẽn owebe — io'e Jesus pe. — Apẽǵap ekawẽn ixeyũ eǵutaybitbitbin? — io'e cebe.

²⁰⁻²¹ — Apẽnpuye ên e'em owebe ma “Apẽǵap ekawẽn ixeyũ eǵutaybitbitbin?” i? Soat em ibapuǵ ma ijoceat oǵutaybitbitbin — io'e Jesus. — Adeayũ etabutpe oǵutaybitbitbin Deus eju kawẽnwẽnap'a be, yaboǵat'a be dak — io'e. — Iba'arêm ġu oǵutaybitbitbin—pũǵ em tak ka'ũma — io'e. — Wemumutaybitbinyũ be juy ecekawẽn. “Apẽn eymutaybin Jesus?” i juy epe'e cebe ip — io'e. — Itaybit ip — io'e Jesus.

²² Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukat Jesus dopa o'topaokaka jebum cekawẽn co buǵe.

— Imẽn tu ên kawẽnwẽn paĩyũ kukukat eju? — io'e. — Cedaǵ ġu ên kawẽnwẽn! — io'e.

²³⁻²⁴ — Wekawẽn cũǵ'ũm pima, iboap cuy eǵuwẽn soat pe, ijoceacat pe — io'e Jesus. — Wekawẽn cũǵ ma bima bit, apẽnpuye dak ên odopaokaka? — io'e.

Mũǵ ma o'e. Jededem ġu.

²⁵ Pedro jewewewem mabuk o'e daxa etakobe. Cũğ'i osunuy warara'acayũ parakpe.

— Ibakirikat eju etaybitbinat ġu du ěn? — io'e ip Pedro be.

— Őn ġu — io'e Pedro napa ma. — Iġo ejuat ġu ōn — i napa ma o'e.

²⁶ Warara'acat o'jekawěn Pedro be ġebuġe bit. Ixe wara'acat paĩyũ kukukat puywatwat'ukat osunuy. Pedro emuġuybu'uk badip osunuy.

— Őn ma ejojo iġo eju kadaidip pe! — io'e wara'acat.

²⁷ — Őn ġu—warara'acat acã — io'e Pedro napa ma.

Ģebuġe isum ma sapokay o'jede.

²⁸ Jesus o'tujujěm ip Caifás tuk'a bewi ceweju jekawěn epere buġe.

Ģebuġe Caifás Jesus o'tujowacat iecuġap tuk'a kay—Pilatos tuk'a kay. O'tujowat ip kabia isum. Judeuyũ oōm ġu iecuġap tuk'a be Pilatos Judeu'ũm puye. Tuk'a akiju ma ip osodop. Cedaġ ġu kuka o'e ōm ãm Judeu'ũmat tuk'a be Páscoa epeta muy'an pima. Őm pima:

— Wuyisu ġu Deus xe — i kajuk o'e ip. — Peta xat o ba'ore wuywebe — i kajuk o'e ip.

Iměneju oōm ġu ip iecuġap tuk'a be—Pilatos tuk'a be.

²⁹ Iměnpuye Pilatos o'jěm jeduk'a bewi. O'ju Judeuyũ kukukayũ eju jekawěn ãm.

— Jesus ikěrěat kuġ tu eyxe? — io'e Pilatos Judeuyũ kukukayũ be.

³⁰ — Hm hm — io'e ip. — Ocexe ma ite ikěrěat cuk adi o'jukuk. Ocedobuyũ'ũm'ũm ekawěn taġ ġu teku jekukum. ěn cuy ite eyaokaat — io'e ip.

³¹ — Eyju ma juy epetujujěm oxewi — io'e Pilatos. — Eyju ma juy ipiat epesupi'ajoat cebe eydobuyũ'ũm'ũm ekawěn taġ — io'e.

— Ap! — io'e ip. — Oca'ōbi ġu oceju ibamupaya ojuy ce'ū ãm—a'ōbi acã — io'e ip Pilatos pe—iecuġap pe. ³² (Jesus cuk adi o'e — Obamupaya ip we'ū ãm — i. Itaybit'ūm pima Judeuyū kukukayū o'jekawēn Pilatos pe kuy o'e'e iap co'i—Jesus pe o'e'e iap co'i).

³³ Pilatos oōm ma'ġuto jeduk'a be. Jesus o'ġudocat jewekay.

— Judeuyū kukukat tu ěn? — io'e Jesus pe.

³⁴ — Aġuy daġ tu iboam ěn e'em owebe? — io'e. — Warara'acat aġuy daġ ġu xe'e? — io'e Jesus.

³⁵ — Waġuy daġ ġu! — io'e—Pilatos o'e. — Judeu ġu ōn pit — io'e Pilatos. — Judeuyū ma edojot okay. Apēn ěn tak ece ikērēan? — io'e Jesus pe. — “Judeuyū kukukat ōn,” i du ěn eēm? — io'e Jesus pe.

³⁶ — Eybuxim ġu ōn ijodiatat kukukat — io'e. — Ōn ijodiat puximan pima kuka adi webekitkit o'jewaokaka okay itakomaayū eju. O'jewaokaka kuka adi ip Judeuyū be obuap puxim. Imēnpuye ijodiat a'ōbi ġu ōn warara'acayū kukukat — io'e Jesus.

³⁷ — Ijodiat kukukat tu ěn? — io'e Pilatos.

— Hm hm. Ikukukat ōn — io'e. — Kawēn icēmat muwēn ãm okop ijodi. Kawēn icēmat muwēn ãm okap. Kawēn icēmat kay kūyjobicayū wekawēn kay dak kūyjobit — io'e Jesus.

³⁸ — Ka'ūmġu kawēn icēmat! — io'e Pilatos.

Ġebuġe Pilatos Jesus eju jekawēn o'jepere. O'jēm ma'ġuto jeduk'a bewi. O'jēm jekawēn ãm ma'ġuto Judeuyū kukukayū eju. Akiju ip osodop.

— Oxe ma ite aġokatkat ikērēat o'jukuk ġu. Pūġ em tak o'jukuk ġu ma — Pilatos o'e cebe ip. — Cūġ ġu kuka o'e wuywebe yaoka am — io'e. ³⁹ — Páscoa epeta bima pūġ ma ōn imujēmjēm'uk daomūnmūnap'a bewi jekpiwan

ma ceku am. Eybikuy du owebe eykukukat mujēm ãm jekpiwan ma ceku am—Jesus mujēm ãm? — io'e Pilatos.

⁴⁰ — Ap! — io'e ip. — Ixe ġu juy eġujēmat — io'e ip ya'ōberen. — Barrabás pit eġujēmat — io'e ip. — Barrabás kay oceju! — io'e ip ya'ōberen.

(Ixe Barrabás jebureyũ aokakaxi osunuy).

19

¹ — Jesus cuy epeyukxabimupokupok wuyukxabimupokupokapxeem — io'e Pilatos sorarayũ be.

O'yukxabimupokupok ip sorarayũ. ² Jesus waywayway pin ip osodop. Jesus ijodiat kukat iap waywayway pin osodop ip. Imēnpuye widaohobune o'subunemuwakēn ip yabeam. O'jomōġ ip ya be ijodiat kukat a beat mōġap co'i. Iekabek o'ġuōm ip Jesus pe ijodiat kukat ekabek co'iat. O'ġuōm ip iberenat—iremrumġuġūnat. O'ġuōm ip iwaywayway am.

³ — Ak'i! Teku Judeuyũ kukukat! — io'e ip Jesus waywayway am. Warara'acat ma ip o'topaokaka jebum.

⁴ Pilatos waram o'ju jeduk'a ekorara be. Judeuyũ kukukayũ kay o'ju.

— Ak'i! — io'e. — Waram ixexotojocat eyetabixex am — io'e. — “Oxe bit ite ikērēat o'jukuk ġu—pũġ em tak ka'ũma,” i òn e'em eywebe — io'e Pilatos.

⁵ Imēnpuye ixex Jesus o'jēm uk'a bewi. Xerwun. O'ju Pilatos xe. Oajēm adeayũ wap. Yabeat kuġ mabuk osunuy—widaohobune kuġ. Iekabek kuġ mabuk osunuy—iremrumġuġūnat kuġ.

— Ak'i juy epe'e — io'e Pilatos adeayũ be. — Ijoce ma aġokatkat — io'e cebe ip.

⁶ — Ite ba juy esubamupayaat korosa be ce'ũ ãm — io'e ip ya'ōberen paĩyũ kukukayũ, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayũ dak.

O'jewāwā ip. Imēn o'e ip Jesus co buje.

— Ite ba juy esubamupayaat korosa be ce'ũ ām — io'e ip ya'ōberen.

— Eyju ma juy epejat — io'e Pilatos cebe ip. — Eyju ma juy epesubamupaya korosa be — io'e. — Oxe bit cūḡ ḡu wuywebe yaoka am. Oxe ikērēat o'jukuk ḡu—pūḡ em tak ka'ūma — io'e.

⁷ — Cūḡ ma ocexe bit yaoka am cekawēnkērē buye — io'e Judeuyū kukukayū. — “Deus ipot ōn,” i juk adi o'e teku — io'e ip. — Imēnpuye ocedobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ oceju yaokam — io'e ip.

⁸ Pilatos iparara jījā ma o'e “Deus ipot ōn,” i teku e'em iap tobuxik puje. ⁹ Waram oōm jeduk'a be Jesus eju kawēn ām.

— Apomawi ejot? — io'e Pilatos Jesus pe. Imēnpit Jesus jededem ḡu.

¹⁰ — Ede pin ḡu du owebe? — io'e Pilatos. — Wa'ōbuyxi ōn. “Iteba juy epesubamuwekap,” i ōn e'em pima, jebamuwekap ip. Ekupinap taḡ eceku — io'e Pilatos. — “Epesubamupaya korosa be ce'ũ ām,” i ōn e'em pima bit, jebamupaya ip e'ũ ām — io'e—Jesus pe o'e.

¹¹ — A'ōbuyxi ēn Deus cuk a'ōbuyxian emuy buye — io'e Jesus. — Emuy'ūm pima, apēn kuka ece owebe? Ka'ūma ma! — io'e—Jesus o'e. — Ewebe oaokaan puje, ikērēat kuḡ ece'e Deus xe. Ebodi ma bit ekay odojocat pit ikērēat kuḡ je'e cexe — io'e.

¹² Iboap co buje, Pilatos Jesus pa muwekap ojuy jījā o'e.

— Jesus pa muwekap ojuy oce — io'e Pilatos jewebe ma.

— Roma ka kukat itakoma soat kay— “Ōn ma ijodiat kukat,” i'e'e'ukayū kay — io'e Judeuyū kukukayū Pilatos pe. — César itakoma cekay ip — io'e ip. — Ewebe ibamuwekap puje, César kuka itakoma o'e ekay dak — io'e ip Pilatos pe.

¹³ Pilatos waram Jesus o'tujowat jeduk'a eakiju. O'tujowat adeayũ wap iboap co buje. Pilatos oabik ibimãmãmãat ekawẽn coco'ukap pe. Gabatá i uk'a eakijuat putet osunuy. Gabatá wita'a muğẽğẽ iape wuya'õm. ¹⁴ Sexta-feira kaxicuğ osunuy. Sábado emap kabia Judeuyũ jekaxipanpan ip o'e peta muy'an—Páscoa epeta muy'an.

— Ak'i juy epe'e — io'e. — Teku eykukukat — io'e Pilatos Judeuyũ kukukayũ be.

¹⁵ — Ite ģu oceukukat! i o'jede paĩyũ kukukayũ. — Ite juy eyaokaat! — io'e ip ya'õberen. — Ite juy eyaokaat — io'e ip. — Esubamupayaat korosa be ce'ũ ãm — io'e ip jetakoma pibun.

— Eykukukatpa du osubamupayaat korosa be? — io'e Pilatos.

— Pũğ ma wuykukukat — io'e ip. — César acã wuykukukat — io'e ip paĩyũ kukukayũ.

¹⁶ Imêneju Pilatos jesorarayũ o'tomuwã.

— Ite juy epejat — io'e cebe ip. — Epesubamupaya korosa be — io'e cebe ip.

¹⁷ Jesus o'jat ip. Ibocewi o'jẽm ip Pilatos duk'a bewi.

Ğe buje Jesus o'tujowat ip co'a kay. Wuyjuyũ'aririt'a i co'a butet osunuy. (Gólgota i co'a butet osunuy Judeuyũ a'õm). Korosa kuğ o'ju Jesus. Jay. Oajẽm ip. ¹⁸ Iğo'a be sorarayũ Jesus pa o'subamupaya ip korosa jeje ipiju. Tağtağtağ'i tapoam o'e ip. Ihubida be tapoa o'jomuy ip. Cẽh. Korosa o'ğ'u'ağobucẽğ ip ipikũykũy be. Bẽğ. Warara'acayũ be dak o'subamupaya ip korosa eju xepxepayũba. Wara'acat ceje o'subamupaya ip korosa jeje. Pũğ korosa o'jomuy ip ipikũykũy be Jesus ba'at kadi. Wara'at o'jomuy ip iba'ũğat kadi. Jesus ixeyũ parakpe osunuy korosa eju. Toro'ih.

¹⁹ Pilatos tak taperadup o'tupmubararakat. O'tupmõgat korosa eju. Tupararakatup o'tupcoco ip kapkamayũ “Jesus teku,” io'e taperadup pe. “Nazaré ka bewiat—Judeuyũ kukukat” io'e taperadup pe. ²⁰ Iboaptup o'tupmubararak ip Judeuyũ a'õm, Romanoyũ a'õm tak, Gregoyũ a'õm tak. Jesus o'subamupayaiat ka Jerusalém ka tẽg ma o'sukadop. Imẽneju iboaptup o'tupcoco Jerusalém ka be powatwatyũ. ²¹ Imẽneju paĩyũ kukukayũ o'jekawẽn Pilatos eju.

— “Teku Judeuyũ kukukat osunuy” iaptup ãu juy etupmubararak, “ ‘Õn Judeuyũ kukukat,’ i juk adi o'e teku” iaptup acã — io'e ip paĩyũ kukukayũ.

²² — Ap! — io'e Pilatos. — Otupmuwarurun ãu juy wemudupmubararaktup — io'e.

²³ Korosa eju Jesus pa mupaya buje sorarayũ cesay mu'ẽ'ẽ ojuy ip jewewebe. Cesay osodop ebadipdip. Sorarayũ dak ebadipdip osodop. Ibinũnpeat pit pũg ma imuẽgẽgẽ osunuy pağõm. Iinũmnũm ãu ikuğ osunuy. Soat iinũmnũm'ũmat kay o'e ip sorarayũ.

²⁴ — Ibinũnpeat ağuwek ãu juy — io'e ip jewewebe. — Ğa'a karatũg'a jo'iat'a ayaxik ipi ju. Ya'at puje pũg ma je'jat. Ya'at puje wuyetaybit ace'e abu je'jat iam — io'e ip jewewebe.

O'yaxik ip ipi ju. Deus ekawẽntup e'em—kuyjeatup:

Wesay o'ğũ'ẽ'ẽ ip jewewebe, i. Karatũg'a jo'iat'a o'yaxik ip obinũnpeat pu am, i.

Imẽn e'em Deus ekawẽntup. Sorarayũ be yaxik puje Jesus ekabek pu am, iboaptup ekawẽn tağ ip o'e.

²⁵ Ğebuje Jesus jexi o'jojojo. Jesus xi korosa xe osunuy. Ixi kibit tak iboce osunuy. Maria Madalena dak iboce osunuy korosa xe. Wara'at Maria dak iboce osunuy—Clopas tayxi.

²⁶ Jesus jexi o'jojoho. Doze beayũ'inat ixi xe osunuy. Ixe Jesus emumukukpinput osunuy. Ixe dak Jesus cocom o'e.

— Tũ'ũ — io'e. — Teku jekuk ġasũ jexi kukap co'i — io'e.

²⁷ — Tapu — io'e jemumukukpinput pe. — Oxi juy ejukuk ġasũ exi kukap co'i — io'e Jesus.

Ixe aġokatkat Jesus xi o'ġuõm jeduk'a be ġebuġe bit. Jesus e'ũ buġe jexi kukap co'i ma xipan o'jukuk.

²⁸ Jesus itaybit o'e soat wekapikap oġu'ũm iam.

— Obipuruk — io'e Jesus.

Iboam o'e Deus ekawẽntup ekawẽn taġ.

²⁹ Uva'abidi o'tinuy iboce wa'e jo'iat'a be—tideiboġ'ũmati. Iboceat tibubuap o'ġuakõm iġodi be. O'jomuy ip ip'abi be hissopo'ip abi be. Bẽġ'i. O'yopmuyu Jesus pe tikõn ãm. ³⁰ O'tikõn tibubuap pewi. Korotkorot'i.

— Soat wekapikap oġu'ũm — io'e Jesus.

O'je'aetore. Jekpiwan ma oe'ũ.

³¹ Ģebuġe Judeuyũ kukukayũ ibamupaya'ibit mukop ojuy korosa ejuwi. O'ju ip kawẽn ãm Pilatos eju—iecuġap eju.

— Ocebu'u jĩjã jebodoydoyap kabia be korosa eju ce'ũ'ũayũ nuy ãm — io'e ip. — Ibamupaya'ibit tao juy etaodakacat dao ma ce'ũ ãm — io'e ip Pilatos pe. — Ixeyũ'ũm'ũm cuy eġukopat Sábado ajẽm awap — io'e ip Pilatos pe.

Imẽn o'e ip sexta-feira buye. Kuyaje Sábado—jebodoydoyap kabia. Judeuyũ xe petaboġ cĩcã osunuy. Imẽneju ibu'u jĩjã ip osodop ixeyũ'ũm'ũm nuy ãm korosa eju Sábado bima—jebodoydoyap kabia bima.

³² Imẽneju sorarayũ o'ju korosa ejuayũ kay. Wẽġ. Pa. Koapatao o'taodakat ip korosa ejuatao. Wẽġ. Pa. Wara'acatao dak o'taodakat ip—Jesus eju ibamupaya'ibitao. ³³ Sorarayũ oajẽm Jesus'ũm kay.

— Kuy oe'ũ — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye Jesus'ũmtao o'taodakat ġu ip. ³⁴⁻³⁷ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ixe dao taodakat ġu ip—pūġtao dak ka'ūma, i.

Tik. O'ya'ōxamutik. Sorara Jesus'ūm o'ya'ōxamutik obukaka'ukren. Wara'atup imēn e'em—Deus ekawēntup:

Ya'ōxamutik'ibit kay jeakak ip wuyjuyū, i.

Kuyjeatup ekawēn taġ o'jebapuk Jesus e'ū buje—Deus ekawēntup ekawēn taġ. Jesus'ūm oe'ūiap o'jojojoiat ce'ūap o'ġuwēn ocewebe. Ocetaybit ixe icēmān e'em iam. Oceju dak Jesus'ūm e'ūap muwēnuwēn eywebe dak eyetabun cekay am.

³⁸ José o'ju Pilatos kay Jesus'ūm jebit mukopap ojuy korosa ejuwi. Arimatéia ka bewiat osunuy ixe. Jesus kay itabut osunuy. Iba puġ ġu bit Jesus kay wetabut i'e'e'uk osunuy warara'acayū be—iba'arēm mabuk. Iba puġ ġu i'e'e'uk osunuy Judeuyū kukukayū buxim jeparara buye.

— Jesus'ūm jebit mukop ojuy ōn pit korosa ejuwi — io'e José Pilatos pe.

— Ha'a — io'e Pilatos. — Esujebitmukop — io'e.

José o'ju Jesus'ūm kay—korosa ejuat'ūm kay. Ijebit o'ġukop korosa ejuwi.

O'tujowat witabikūy kay. ³⁹ Nicodemos o'ju José eju. Imude'o'onap kuġ o'ju. Ade ikuġ o'ju—45 kilo ikuġ. Iwekoykeyap osunuy imude'o'onap. Mirra'ip peati tiwekoykey o'e alo'e'ip peati eju. Jesus'ūm jebit mude'o'on ojuy iġēmap puxim. Ixe Nicodemos kuy bima Jesus eju o'jekawēn ixima be. ⁴⁰ Xepxepayū Jesus'ūm jebit o'jat—José, Nicodemos tak. Imude'o'onap o'ġuwedi ip paġo daġ—xipacat taġ. Ijebit o'jomūnmūn ip ixem paġōm. Perek. Imēn ma Judeuyū wuyjuyū'ūm'ūm muxipanpan'uk ip osodop witabikūy be imuōm ām. ⁴¹ Kadaidip o'tiptop Jesus pamupayaap pe. Iġodip pe witabikūy

o'sukũynuy—wuyjuyũ'ũm'ũm muõmuõmapkũy. Ikũy-
isuatkũy o'sukũynuy. Ikũyisuatkũy be ce'uat o'jomõg̃ ģu
buk ip. ⁴² Sexta-feira osunuy. Sexta-feira bima jexat
muxipanpan'uk ip osodop Judeuyũ Sábado bima i'o'ibin.
Sábado bima jebodoydoy'uk ip osodop. Witabikũy ibamu-
payaap tẽg̃ ma o'sukũynuy. Imẽneju Jesus'ũm o'jomõg̃ ip
iğokũy be.

20

¹ Domingo bima Maria Madalena o'ju witabikũy kay.
Kabiakabia'i bima o'ju. Kabiok ma bima buk o'ju. Ikũyno-
mudip'a o'yajojo wita'a. Yaboğat'a o'yajojo. Tũybe
wuyjuyũ o'tujupa'um ijebit iãn o'e Maria. Yawede
o'yadobuxik tomudip'a. ² O'jedau Pedroyũ kay. Oajẽm
cekay ip. Pũg̃ ixeyũ'in Simão Pedro osunuy. Wara'acat
Jesus emumukukpinput osunuy. Ixe dak Jesus eju etay-
bitbinat osunuy.

— Wuykukukat'ũm o'tujupa'um ip witabikũy bewi —
io'e Maria xepxepayũ be. — Poce xe'e ip ixeyũm o'jomõg̃?
Ocetaybit ģu — io'e.

³ O'jẽm Pedroyũ jeduk'a bewi. O'ju ip witabikũy kay.
⁴ Xepxem ma o'ju ip daudaum. Warara'acat pit dao
ma o'jedau. Koap oajẽm witabikũy be. Jay. ⁵ Atoroh.
O'je'atoro ikũy kay. Etaburut. O'jetaburut. Pağo o'jojojo
irucat. Ijebit mũnmũn o'jojojo. Imẽnpit oõm ģu ikũy be.
⁶ Kanomũm Simão Pedro oajẽm. Jay. Oõm witabikũy be
Simão Pedro. Cereğ̃. Bodiku pağo osodop irucat xipacat.
Ibo o'jojojo. ⁷ Wara'at pağo o'tobuxik—Jesus'ũm a dağ̃
osodopiat. Yadağ̃ osodopiat ijebit mũnmũnap epağo xe ģu
osodop. Wara'at pe ma osodop. Iekabek acã osodop ya'a
o'yadopiat pe. Ka'ũmğ̃u ijebit pit. ⁸ Wara'acat tak oõm
ğ̃asũ—Jesus eju etaybitbinat—Jesus emumukukpinput.
Badi o'jeak.

— Ak'i ece! Ka'ũmġu ijebit! — io'e jewebe ma. — Waram Jesus o'jetait! — io'e jewebe ma.

⁹ Deus ekawëntup imën e'em:

Deus ixë ġuyu ce'ũ'ũayũ xewi, i.

Kuy bima ibodup ekawën cekawën pa'arëm osodop cexe ip. Ġasũ bit ibapuk o'e Jesus eju etaybitbinayũ xe.

¹⁰ Xepxepayũ ma o'jepit jeduk'a be.

¹¹ Maria Madalena bit waram o'ju witabikũy jom. Jay. Oajëm. Ikũy jojom osunuy itabëġ ikũy etakobe. Wa osunuy. O'je'atoro. Atoroh. Axih. Wa o'e. O'jetaburut ikũy be.

¹² Deus ekawën tojtjtot'ukayũ o'jojjo xepxepayũ—kabi kadiwiayũ. Cesay irucat kuġ ip osodop. Kaxixik'i osodop ip Jesus'ũm osodopiap pe. Pũġ ixeyũ'in ya'a o'yadopiap pe osunuy. Wara'acat ixeyũ'in sui o'suidopiap pe osunuy.

¹³ — Tũ'ũ — io'e ip Maria be. — Abu-kay ën wa? — io'e ip.

— Okukukat'ũm kay — io'e. — Okukukat'ũm o'tujupa'um ip — io'e. — Imënpuye òn wa. Wetaybit ġu poce ip o'jomõġ iam — io'e.

¹⁴ O'jekorepën imëġap e buje. Jesus cũġ'i osunuy tõġpikadi. Jesus o'jojjo. Imënpit itaybit ġu o'e ixem. O'jetabieba'arëm ixem. Tũybe ija ġu iãn o'e.

¹⁵ — Tũ'ũ — io'e Jesus. — Abu-kay ën wa? — io'e cebe. — Abu-kudadam ën? — io'e.

Tũybe sute kadaidip wiwi'ukat iãn o'e Maria cebe.

— Okukukat'ũm kudadam òn — io'e. — Ēn tu ixë'ũm etujujëm? Poce ejomõġiap cuy eġuwën owebe! — io'e. — Òn ma oju ixë'ũm tujupit am — io'e.

¹⁶ — Maria! — io'e.

O'jekorepën Jesus kay.

— Raboni — io'e ja'õm—Judeuyũ a'õm.

(Raboni wekariwa iape).

¹⁷ — Obaixiğ ġu ece — io'e. — Webay kay buk oceu ġu — io'e Jesus. — Eju juy okitpiyũ kay—oweju etaybitbinayũ kay — io'e. — “Webay kay waram oceu—eyebay kay,” i juy ece cebe ip — io'e. — “Wuyebay Deus oxe, eyxe dak,” i juy ece cebe ip — io'e Jesus Maria be.

— Hm hm — io'e—Maria o'e.

¹⁸ Maria Madalena o'ju Jesus eju etaybitbinayũ kay.

— Wuykukukat ojojojo! — io'e cebe ip. — Waram o'jetait! — io'e.

Jewebe Jesus o'e'e iap o'ğuwēn cebe ip.

¹⁹ Kabiog pima Jesus o'jebapuk jewegu etaybitbinayũ kay. Ixe Domingo bima o'jebapuk cekay ip. Awerom ip osodop uk'a be. Cem ma'ğū tomudipdip osunuy xĩntabi, Judeuyũ kukukayũ buxim iparara buye. Inaka Jesus o'jebapuk cekay ip.

— Kaba'ũm cuy epeyewekuk — io'e cebe ip.

²⁰ O'jewebumupaya cekay ip. O'jewa'õxamubapuk cekay ip. Icockok cĩcã ma ip o'e jekukukat tobuxik puje.

²¹ — Kaba'ũm cuy epeyewekuk — io'e waram Jesus. — Webay juk omudot ijodi. Imēnpuxim õn tak jeymuju omuwēn ãm ijodiat pe — io'e.

²² Jebido o'subidomuju cekay ip. Puw io'e.

— Obiõğbuk oğūõm eywebe — io'e. — Xipacat oğūõm eywebe — io'e cebe ip. ²³ — “Deus ikērēat ju'uk eywebewi” i ey'e buje, ikērēat ju'uk ixeyũ bewi — io'e. — “Deus ikērēat ju'uk ġu eywebewi” i ey'e buje bit, ju'uk ġu ikērēat ixeyũ bewi — io'e Jesus.

²⁴ Ğebye Jesus o'ju Tomé kay—jewegu etaybitbinat kay. Ixe Tomé doze beayũ'in osunuy. Xepxem ikap'ibit i ixebutet osunuy wara'at ibutet. Warara'acayũ eju ġu ixetomé osunuy ixeyũ kay Jesus ebapuk puje. Jesus o'jojojo

đu buk waram cetait puje. ²⁵ Iměnpuye warara'acayũ o'jekawěn Tomé eju—ceweju etaybitbinayũ.

— Tapu, wuykukukat ma ocejojo! — io'e ip. — Waram ġuto o'jetait! — io'e ip.

— Dapxi eyju! — io'e. — Wetabut ġu oce waram ix'e'ũm o'jetait iap kay — io'e. — Tapoa kũybut cocom'ũm pima, wetabut ġu oce — io'e. — Tapoa kũybut pe osubumõġ'ũm pima dak, wetabut ġu oce — io'e. — Ya'õxatikat pe osubumõġ'ũm pima, wetabut ġu oce — io'e Tomé.

²⁶ 7 xet kap puje Jesus eju etaybitbinayũ waram awerom osodop ip uk'a be. Tomé dak cexe ip o'e. Uk'a exĩntabi tomudipcēm cĩcã osunuy. Jesus pit oõm iġo'a be. Onze beayũ kay waram o'jebapuk.

— Kaba'ũm cuy epeyewekuk — io'e Jesus cebe ip.

²⁷ Jesus dao ma o'jeak Tomé kay. Ak'i o'e. O'jekawěn ceweju—Tomé eju.

— Ak ece obubida kay — io'e Tomé be. — Tapoa kũybut cuy ejojojo obubida be — io'e. — Tapoa kũybut pe juy ebu esubumuõm — io'e. — Wa'õxatikat pe juy ebu esubumuõm itikatkũybut pe icēmãm poro iam — io'e Jesus. — “Ixe'ũm waram o'jetait ġu,” i'ũmġu juy ece — io'e. — Etabun cuy eġuy! — io'e.

²⁸ — Kariwa, wetabut ekay — io'e Tomé. — “Ĕn ma Deusat,” i õn e'em — io'e—Tomé o'e.

²⁹ — Etabut ojojom ěn puye — io'e Jesus. — Warara'acayũ bit ojojo ġu. Inaka itabut je'e ip okay. Icocok cĩcã ma ip je'e — io'e.

³⁰ Jesus ja'õbacaap o'jomõġmõġ jewēju etaybitbinayũ etabixe. Soat ġu ya'õbacaap mõġmõġap mubarararaġ õn ijudup pe. ³¹ Pũġpũġ ã õn imubarararaġ ijudup pe Jesus pe o'ġubapukpukiap. Iboap oġubararak eymutabut am Jesus Deus emunaẽ iap kay, Jesus Deus ipot iap kay dak.

Iboap kay eyetabun pima, ixē a'ōbi eyağuyisum epeku ijodi; eyetait epesop cexe eye'ũ buje dak.

21

¹ Ğuyjom Jesus waram o'jebapuk jeweju etaybitbinayũ kay. Iodi xe o'jebapuk cekay ip. Iodi butet Tiberíades i osunuy. O'je'awero ip 7 beayũ ceweju etaybitbinayũ. Iodi xe o'je'awero ip. Pũğ em ğu o'jebapuk ce'ũ'ũ'ibiyũ xewi jeu buje. ² Ibũrũ ma ibutet osodop ip: Simão Pedro i, Tomé i, Natanael i, Zebedeu ipotpoyũ xepxep, warara'acayũ dak xepxep. Xepxem ikap'ibit i Tomé butet osunuy wara'at ibutet. Natanael Caná ka bewiat osunuy—Galilía eipi bewiat. Ibũrũ ma o'je'awero ip.

³ — Cum puk òn axima bum — io'e Simão Pedro jebureyũ be.

— Ha'a — io'e ip. — Ocejũ dak cum eweju ocexat pum — io'e ip.

Ixima dağ axima bubum ojuy ip. Kobe be ip oòm axima bu pinayũ. Haham oeku ip. Imēnpit o'jat ğu ip. Te'e ma ip oeku.

⁴ Jesus o'jebapuk iodi wābu be kabia buje. Imēnpit teku wuyekariwa iap iba'arēm o'e 7 beayũ xe. Itaybit ğu o'e ip teku wuyekariwa iam. Wīnābu wi o'jewāwā cebe ip.

⁵ — Tapupuyũ — io'e Jesus cebe ip. — Peburũ axima epejat?

— Ka'ũma ma — io'e ip. — Ocejat ğu! Te'e ma oeku — io'e ip.

— Eyba'at kadi ma ũrũ epeğũakōm — io'e Jesus. — Ğebuje bit ade ma epejat — io'e.

— Hm hm — io'e ip.

⁶ Tok. Ũrũ o'ğũakōm ip jeba'at kadi. Ade o'jat ip axima. Ũrũ mupuxik pa'ore o'e cebe ip axima poxi pibun.

⁷ — Ak'i juy ġokayku! Wuykukukat ma ġoku! — io'e Jesus emumukukpinput Simão Pedro be.

Simão Pedro jeekabek o'ġuõm jekukukat topabe jejuam. Jeekabek kuġ ġu kapikpik'uk osodop ip. Tip. O'jetip iodi be dao ma Jesus kay jajẽm ãm. ⁸ Warara'acayũ Jesus kay oajẽm kobe daġwi. Oajẽm ip ũrũ mupuxikpuxiġ kobe ukpu bewi. Ade jĩã osodop axima ũrũ be. Wũy ġu ip osodop kapurũġ pewi—100 metros acã. ⁹ Jay. Muġ. Jesus o'jojojo ip. Axima yoyoy o'e daxa be. Pão'a kuġ tak osunuy.

¹⁰ — Axima'in epetojot—ġasũ epejat'iat'in — io'e Jesus cebe ip.

— Hm hm — Pedro o'e.

¹¹ Oõm kobe be axima bum. ũrũ o'ġuwekap. O'tujuu kapurũġ kay. Jay. Axima o'tojot. Ade osodop ũrũ be axima yoboġat. 153 osodop ip. Inaka ũrũ o'jewek ġu.

¹² — Ġa'a acekõn — io'e jewēju etaybitbinayũ be.

— Ġa'a — io'e ip.

— Abu ěn? — io'e ġu ma cebe.

Itaybit o'e ip wuykukukat teku iam—waram o'jetaitiat teku iam.

¹³⁻¹⁴ Jesus pão'a o'yabu. Axima dak o'jat. O'ġũm cebe ip ixan.

¹⁵ Ġebye Jesus o'jekawẽn Simão Pedro eju—João ipot eju. O'jekawẽn ceweju jekõn epere buje.

— Simão — io'e Jesus. — Warara'acat kukpinap podi ma du okukpin exe? — io'e.

— Hm hm, Kariwa — io'e Simão. — Etaybit ebure õn iam — io'e.

— Wekawẽn cuy eġutaybin itabun'isuayũ — io'e Jesus. — Xipan cuy ixeyũ ejukuk apẽn ovelha kukat xipan jeõhõ'it'it kukap puxim — io'e.

¹⁶ — Simão — io'e Jesus waram. — Okukpin tu exe?

— Hm hm, wekariwa — io'e. — Etaybit ebure õn iam.

— Wekawën cuy okay itabucayũ eġutaybin — io'e. — Xipan cuy ixeyũ ejukuk apën ovelha kukat jeõhõyũ kukap puxim — io'e.

¹⁷ — Simão — io'e Jesus waram. — Ebure du õn? — io'e. Ebapũġ em imën o'jekawën Simão eju. Imënpuye Simão iġuycũġ o'e Jesus e'eap kay.

— Kariwa — io'e. — Etaybit soan. Etaybit õn ebure iam.

— Wekawën cuy itabucayũ eġutaybin — io'e Jesus. — Xipan cuy ixeyũ ejukuk apën ovelha kukat jeõhõyũ kukap puxim — io'e. ¹⁸ — Simão, icëmãn õn e'em ewebe. Jaypan'isum ekpiwat ma jekuku'uk eġuy. Esay muõm puje, ekupinap taġ acã jekuku'uk eġuy. Aypa bima bit ecejebaepacũġ warara'acat pe ebamũn ãm correntebum. Warara'acat jedujowat edaobu'unap taġ — io'e Jesus.

¹⁹⁻²⁴ Imën Jesus apën Pedro je'ũ iam o'ġukũyjo. Apën Pedro Deus dipap ġubapukpuk iam tak o'ġukũyjo.

— Obikuyap taġ cuy ejeku — io'e Jesus Pedro be.

Jekorepën puje Pedro Jesus emumukukpinput o'jojojo. Cemumukukpinput doze beayũ'in osunuy. Pedro nomuju o'e.

— Kariwa — io'e. — Apën je'bapuk ġuyjom ġobeku? — io'e Simão Pedro Jesus emumukukpinat co buje.

— “Apën je'bapuk ġobeku ġuyjom,” i'ũmġu juy ece owebe — io'e. — “Õn tu wekariwa bikuyap taġ jekukum?” i acã ece ewebe ma — io'e Jesus. — Obikuy bima bit kuka adi teku oe'ũ ġu — io'e. — Obikuy bima, ijoce mabuk teku kuka adi osunuy waram wajẽmap com — io'e. — Imën obikuy bima, ak'adit ma'ġu kuka eġuy iboap kay — io'e Jesus.

Imëneju itabucayũ o'Jekawën cĩcã jeweweju. Tũybe je'ũ ġu iãn o'e ip. Imënpit:

— Teku je'ũ ġu — i'ũmġu o'e Jesus. — Obikuy bima kuka adi teku ijoce mabuk jeenuy waram wajẽmap com — i juk o'e Jesus.

Jesus eju oekukuiat ma apẽn Jesus cuk adi o'e'e iap o'ġuwẽn ocewebe—Jesus xe ikukpinat. Jesus tẽġ ma osunuy doze beayũ eju jekõnkõn pima Jesus e'ũ awap.

— Kariwa, abu oce'in je'ũm ekay itakomaayũ be? — i juk o'e ce'ũ awap. Ixe ma Jesus o'e'eiap o'ġuwẽn ocewebe. Wuyetaybit ixe icẽmãn e'em iam. Ixe ekawẽn mubarararaġ õn ijudup pe—cartadup pe.

²⁵ Ade jĩjã ma osunuy Jesus e'eap. Soat ġu ixe e'eap o'ġubararak cemudupmubararaktup pe—ijudup pe. Soat pit ixe o'e'e iap mubarararaġ pima, apoce dak kuka atup-mõġ? Tup ade jĩjã ma kuka o'e ibiatup. O'e ġu kuka ipi daġ wuywebe ibiatup mõġ ãm. Imẽn kuka o'e wuyxe. Ibũrũ ma.

Deus ekawẽntup Kawẽn iisuat ekawẽn
New Testament in Mundurukú (BR:myu:Mundurukú)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mundurukú

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mundurukú [myu], Brazil

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mundurukú

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06
